

VI. évfolyam
2008. 3. szám
Megjelenik
kéthavonta
450 Ft

HIT – MAGYARSÁG – ÉRTÉK

zent Kereszt

ÖKUMENIKUS MAGAZIN

Dr. Mikola István

Az ember
különös biológiai
lény, Isten
teremtménye

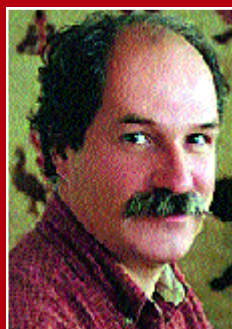
Mezey Katalin

Szeretném
továbbadni
hitemet

Blaskó Péter

Nem a
felekezeti
hovatartozás
a döntő,
hanem a hit

Berecz András

Krisztus
nagy
botrány

Nagy katalin hitvallása:

**Hitem folytonos párbeszéd
Istennel**

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSEPÍTÉSBEN!

VERITAS-LAKÁSOK 2008-BAN

**KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN ÉS A XIII. KERÜLETBEN
KÖZTISZTVISELŐK RÉSZÉRE ELŐLEG BEFIZETÉSE NÉLKÜL! 300.000 – 380.000,- Ft/m² áron**

XIV. kerület, Fűrész utca 30-32.

Budapest XIV. kerület
Dugonics utca 56.
tervezett átadási határidő: 2008. 09. 49, 50, és 70 m²-ig

Budapest XIV. kerület
Kövér Lajos tér 32/b.
tervezett átadási határidő: 2008. 09. 18, 33, 75, 84 és 85 m²-ig

Budapest XIV. kerület
Fűrész u. 30-32.
tervezett átadási határidő: 2008. 12. 33, 35, 41, 51, 65, 70, 82, 96 és 100 m²-ig

Budapest XIV. kerület
Kerekgyártó út 36-38.
tervezett átadási határidő: 2008. 12. 38, 64, 66, 69 m²-ig

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 20.
tervezett átadási határidő: 2008. 12. 40, 63 és 73 m²-ig

Budapest XIII. kerület
Rokolya utca 30.
tervezett átadási határidő: 2009. 03. 39, 42, 44, 45, 50, 51, 53, 60, 71, 75, 78, 82, 84 és 88 m²-ig

XIII. kerület, Rokolya utca 30.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Kérjük, tekintse meg több mint 1000 lakásból álló referenciánkat!

Érdeklődni lehet: **IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.**

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30, mobil:06-20-9-345-935

☎ 383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

VÁSÁROLUNK TELKEKET, HÁZAKAT KÉSZPÉNZÉRT!

A KELET-PEST, FIAT MÁRKAKERESKEDÉS ÉS A VERITAS INVEST BEMUTATJA:

ÚJ LAKÁSHOZ ÚJ FIATOT!

MINDEN VERITAS LAKÁSHOZ FIAT VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYT ADUNK

KE. RACIO KÖZVETÍTŐ KFT. ÉRDEKLŐDÖN A KELET-PEST SZÁLLÁSAINBAN, FIAT A VERITAS INVEST IRODAIÁBAN.

KELET-PEST WWW.KELET-PEST.HU

WWW.VERITAS.HU

**HALLGASSA ÖN IS
TAVIRÓZSA RÁDIÓ
ÖKUMENIKUS VALLÁSI
MŰSORÁT
VASÁRNAPONLÉNT
8 ÓRÁTÓL (ISMÉTLÉS
KEDDEN 22 ÓRAKOR)!**

Tartalom:

- hírek a történelmi egyházak életéből
- ígéhirdetések az adott hét ünnepéről, vagy egy szentírási szakaszról
- a Magyar Katolikus Rádiótól átvett műsorok

E-mail:

okumenikus@tavirozsa-radio.hu

Telefonszám:

06705537080

A rádió a

www.tavirozsa-radio.hu
honlapon hallgatható!

Hirdessen:

A TAVIRÓZSA RÁDIÓBAN!

Műsoraink:

ESTI MESE:

HÉTKÖZNAP 18:30

KÁVÉ KRISZTÁVAL:

HÉTFŐ 16:05

KÉPESLAP:

HÉTFŐ 17:05

MERT UTAZNI ÉRDEKES:

CSÜTÖRTÖK 17:05

MOZDULJ RÁ (SPORT):

SZOMBAT 17:05

TÁRSALGÓ/

KÍVÁNSÁGMŰSOR:

SZOMBAT 18:05

KABARÉ:

VASÁRNAP 15:05

JAZZ KLUB:

VASÁRNAP 20:05

ÓRÁNKÉNT HÍREK

„A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hitben járunk, nem látásban” (2Kor 5,7)

Kedves Olvasó!

„Az Istent szeretőknek minden a javukra válik”

(Róm 8,28)

A szentek életében Isten irányítja a körülményeket, semmi sem történik velük véletlenül. Isten gondviselése különféle körülmények közé sodor minket is, sokszor nem is értjük miért. Azért visz olyan helyekre, juttat olyan körülmények és olyan emberek közé, hogy a bennünk levő közbenjáró Szentlélek sajátos módon intézkedhessen. Ne utasítsuk vissza, és ne mondjuk: nekem kell vigyázni magamra, én leszek a saját gondviselésem, nem kell feleltem örködni. Körülményeink Isten kezében vannak, ezért ne tartsuk fűresának azt a helyzetet, amiben vagyunk. Ha mi imádkozunk másokért, nem az a feladatunk a közbenjáró imádságban, hogy belépünk azoknak harcába, akikért imádkozunk, hanem hogy a lehétköznapi körülményeket, amelyekbe Isten helyezett minket, felhasználjuk arra, hogy Isten trónja elé vigyük azokat az embereket, akikért imádkozunk. És lehetőséget adjunk a Szentléleknek, hogy imádságunk által közbenjárhasson értük. Így gondoskodik Isten szentjeivel az egész világról. De tegyük fel a kérdést magunknak: nem nehezítem-e meg a Szentlélek munkáját bizonytalankodással, vagy mert azon erőlködöm, hogy az Ő munkáját végezzem helyette? A közbenjárás emberi oldala a miénk. Ez az emberi oldal pedig nem más mint a körülményeink és azok az emberek, akikkel kapcsolatban vagyunk. Tudatosan meg kell őriznünk életünket a Szentlélek templomának, hogy közbenjárhasson azokért az emberekért, akiket Isten színe elé akarunk vinni. A Szentlélek jár közbe mindannyiunkért, értünk is, mások imái által. Az imádsághoz az erőt is tőle kapjuk, ezt soha ne feledjük.

J. Horváth János

Üdvözléssel: főszerkesztő

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
mob: 06-70-244-0240

Lapigazgató:
Horváth János
elnök-vezérigazgató

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.hu>
e-mail: szentkereszt@szentkereszt.hu

Főszerkesztő-helyettes: **Papp Nóra**

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Bayer Emil,
Bölcs házy Sándor, Fajkus Mária
Gréczi László, Forgács Renáta,
Frigyes Ágnes, dr. Kis Boáz,
dr. Kovács János, Kovács Mária,
Kubányi Andrea, Negyela László,
Németh Andrea, Pálffy Mária,
Rácz Kristóf László, Somogyi György,
Szilágyi Ferenc, dr. Udvarhelyi Olivér

Címlapfotó: Balga Péter

A lapot kiadja:
Veritas Invest Zrt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Terjeszti: HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és
Kiadó Kft.

2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

Több százezren vettek részt a csíksomlyói búcsún.....4. old.
Gyógyítani csak lélekkel, szeretettel és szakmailag
felkészülten lehet.....5. old.
Gróf Czegei Wass Albert életútjáró.....6-7. old.
A hit által megtartott erő fontos az életben!–
Beszélgetés Blaskó Péter színművésszel.....8-9. old.
Felelősen gondolkodó ember nem mondhat mást,
csak az igazat – interjú Nagy Katalinnal.....10-11. old.
A Szent Korona hazatérésének 30. évfordulója....12-13. old.

6–7. old.

12–13. old.

„A hit mindig kegyelem kérdése is”..... 14-15. old.
Bemutatjuk a Sacre Coeur Közösséget.....16-17. old.
Arany Prága – Ezüst Kutná Hora.....18. old.
Ihlető forrásuk a magyar népzene.....19. old.
Poszter – Szkítia Együtes.....20-21. old.
Krisztus nagy botrány – Beszélgetés
Berecz András mesemondóval.....22-23. old.
„Örökké a Tiéd!” – Zarándokúton
Tiboldi Máriával.....24. old.

Eugenio Zolli: 1881–1956.....25. old.
Nincs nagyobb erő, mint a Szeretet – mert a szeretet
Isten – Mezey Máriára emlékezünk.....26-27. old.
Felvidéki római katolikus hírek.....28-29. old.
Evangélikus hírek.....30-31. old.
„A mai fiatalokról”.....31. old.

26–27. old.

Református hírek.....32-33. old.
A család.....34. old.
Újraevangelizáció.....34-35. old.
Szegedi az új görög katolikus püspök.....35. old.
A szív csodákra képes.....36-37. old.
Certosa di Pavia.....37. old.
Megrendelés és előfizetés.....38. old.
Kecskeméti küldöttség járt Wadowicében.....39. old.

16–17. old.

Csíksomlyón 2008. május 10-én, 442. alkalommal tartották meg a pünkösdi búcsút. *Jakubinyi György* gyulafehérvári érsek elmondta: Szent István tíz egyházmegyét alapított, köztük egy erdélyit. Az egyházmegye 1000 éves fennállásának millenniumi évfordulójára szeptember 13-án emlékeznek majd a katolikus hívek, az emlékévé 2009. szeptember 29-én zárul.

Schönberger Jenő szatmárnémeti megyés püspök Szűz Mária példamutató életéről szólt. Mint mondta: Szűz Máriának nem volt saját útja, Mária Jézus útján járt. A szatmárnémeti megyéspüspök utalt rá, hogy a hívek is szavazzanak bizalmat Istennek, és legyenek az Ő gyermekei. Legyenek Krisztust hordozók! A csíksomlyói búcsú idei mottója: *Egészen szép vagy Mária!* Idén is több százezen hallgatták áhítattal a szentmisét, annak ellenére, hogy a szentbeszéd alatt megért az eső.

A pünkösdi zárandoklatot 1567 óta, vagyis a Nagyerdői, Tolvajos győztes csata után tartják annak emlékére, hogy a csíki és gyergyói katolikusok elhárította szülőföldjétől az erőszakos hittérítés veszélyét. A csíksomlyói Mária-kegyhelyre, a Szűzanya csodatévő szobrához való pünkösdi zárandoklat – a fent említett okok miatt – elsősorban a katolikus székelység életének nagy eseménye. De mára már bátran mondhatjuk – felekezeti hovatartozás nélkül – az összmagyarság kiemelkedő eseménye, éljenek testvéreink bárhol a világban. Régi hagyományok szerint közelebbi, de sok esetben távolabbi egyházközségek keresztlajai is gyalog teszik meg az utat Csíksomlyóra.

Idén különvonat indult a búcsúba

Az Erdély szívéén áthaladó mintegy 420 zárandokot magyar címeres mozdony vitte Csíkszeredáig, illetve a szállásadó falvakig: Csíkrákossig, Csíkszentdomokosig, Csíkkarcfakváig, Csíkdánfalváig. Amerre a vonat elhaladt, mindenütt magyar testvérek álltak a házak ajtaja előtt, a kertekben, az út szélén, vagy épp a hegyormon. Kolozsváron az *Erdélyi Magyar Ifjak* lelkes csapata fogadta az érkező vonatot a következő felirattal: „Isten hozott vissza Erdély fővárosába, kincses Kolozsvárra!” A másik transzparensen ez állt: „Jó utat az ezeréves határig!” A könnyekkel küszködő utasok és a kolozsvári magyar ifjak találkozást több száz román rendőr vigyázta.

Erdő Péter bíboros, prímás külön levélben köszöntötte a csíksomlyói búcsúba igyekvő különvonat utasait: „A zárandoklat kifejezi az ember Isten felé való törekvését, fizikai megvalósulása annak a lelki küzdelemnek, melynek nehézségeit napról napra megtapasztaljuk. De ebben a zárandoklatban nem vagyunk egyedül: velünk van Mária, aki már eljutott célunkhoz, és onnan segíti a vándorlót egyházat” – olvasható Erdő Péter bíboros, prímás, érsek levelében. Külön említést érdemelnek a vendégfogadók, akik gondoskod-

Több százezen vettek részt a csíksomlyói búcsún

Fotó: Kassai János

tak a különvonat utasainak elszállásolásáról, mint például a csíkrákosi *Kovács-Anna Mária* és családja, akik összefogva a falu aprajával, nagyjával mintegy 170 embernek biztosították az otthon érzését.

Őrház avató az ezeréves határnál

Másnap, május 11-én történelmi eseményre került sor: a különvonat zárandokai Gyimesbükkön részt vettek a *Rákóczi vár* tövében, az ezeréves határon álló, felújított 30. számú MÁV Őrház, a Magyar Királyi Államvasutak egykoron legkeletibb őrháza ünnepélyes átadásán, ahol az őrházban időszaki hely- és vasúttörténeti kiállítás nyílt. A különvonaton utazók még nagyobb élményben vehettek részt, ami a testvéri fogadtatást illeti. A csodálatos Gyimesekben haladva, az országúton hosszú dudáló autósor köszöntötte a Különvonat utasait, melynek ablakaiból nemzeti színű zászlók sora lobogott. A *Goj motorosok* is

elrobogtak az országúton, s a történelmi eseményre több ezren érkeztek. A gyimesi állomáson több száz magyar testvér fogadta a különvonat utasait, illetve az eseményre érkezőket, s közösen elénekelték a Himnusz, a Székely himnusz és a Boldogasszony anyánk egyházi éneket. Felvillant *Kondor Katalin*, *Wittner Mária*, *Papp Lajos* és *Korbuly Péter* arca.

Bontsuk ki a szeretet virágait

Böjte Csaba e napon hálaadó szentmisét mutatott be paptársai kíséretében, az Erdélyi főegyházmegye legkeletibb kápolnája előtt, ahol a történelem során sok ferences atya imádkozott. Előtte a gyimesbükki legújabb házavatóra várta Csaba testvér a híveit. Mint mondta: *Bontsuk ki az Isten által belénk ültetett „virágot” és legyünk a szeretet hordozói!*

Végezetül meg kell említenünk a *Kárpát- Európa Utazási Iroda* és az *Indoház Vasúti Magazin* munkatársainak zseniális ötletét, külön kiemelve *Mező Tibor* és *Hámori Ferenc* nevét, akiknek köszönhetően valósulhatott meg az a történelmi néhány nap, melynek eredményeként magyar címeres mozdony vontatta vonat röpítette a zárandokokat a csíksomlyói búcsúba és a Gyimesekbe! Legyen folytatása e lélekemelő történelmi eseménynek!

Frigyes Ágnes

Beszélgetés Dr. Mikola Istvánnal

Kezdjük beszélgetésünket in medias res: Ön azt nyilatkozta néhány hete: „Gazemberséget követ el a kormány, ha elfogadja az üzleti biztosítók feltételeit. Fíronom szólván is gazemberség mindaz, amit a biztosítók által szorgalmazott követelések tartalmaznak. Ha a kormány elfogadja a befektetők szempontrendszerét, gazemberséget követ el, s lemond a gyógyulás biztontságáról a magántársaságok nyereségének garantálása érdekében. Az a követelés, hogy ne legyen teljes az egészségügyi szolgáltatások hozzáférése a betegek számára, nem Európát, hanem a legsötétebb dél-amerikai viszonyokat idézi.” Kemény mondatok. Ennyire tragikusnak látja a helyzetet?

A társadalmi egészségbiztosítás közösségi rendszer, melynek kasszájában a mi általunk befizetett járuléka, azaz közpénz van. Ennek privatizálása, a tízmilliónyi polgár és a mindenkor hatalom között megkötött nagy társadalmi szerződésnek, azaz a Társadalombiztosításnak egyoldalú felmondását jelenti. A következmények morális katasztrófával fenyegetnek.

Ön szerint a jelenlegi kormány *rabszolgának* nézi az orvostársadalmat és a *betegeket* is. Ébresztő, Magyarország! – szólította fel a lakosságot, mondván: most már közvetlenül került veszélybe az emberek egészsége, illetve az ahhoz való jog. „Ezt a gyalázatot meg kell akadályozni, tiltakozni kell a politikának és a civil szférának is.” Ezek is kemény mondatok. Kérem, fejtse ki röviden: mire is készül a jelenlegi kormány?

Az orvos a szaktudásával, tapasztalataival, empátiájával az egészségügyi ellátórendszer legfontosabb gazdasági hatékonysági tényezője, hiszen ő írja fel a gyógyszereket, javasolja a drága vizsgálatokat és a terápiát. Őt partnerként kellene az egészségügyi reform előkészítésébe és a végrehajtásába bevonni. Ennek az ellenkezője történik; szétverték a hivatásrendi köztisztviselleteket és lejárató propagandát folytattak az orvosokkal szemben. Az orvos-beteg bizalom megrontásával a rendszer gazdasági hatékonyságát is veszélyeztetik.

Értékváltásra és a társadalombiztosítás felmondására készül a kormány. Ön szerint hamarosan árverésekre, licitációra kerül sor, melynek eredményeként a kormány *bagóért* adja el az Egészségbiztosítási Pénztár 49%-át. Kinek jó ez? Mert a népnek biztosan nem!

Gyógyítani csak lélekkel, szeretettel és szakmailag felkészülten lehet

A kórházak bezárásával, a dolgozók, orvosok és ápolók munkanélkülivé válásával áldatlan állapotok uralkodnak hazánk gyógyító intézményeiben: eszközhiány, orvoshiány, szeretet-hiány. De ami a legfontosabb: sok kórházi beteg ápoláshiányban szenved. Hová vezet ez az út? Vezet-e egyáltalán valahová? – tettük fel a kérdést Mikola Istvánnak, az Orbán-kormány volt egészségügyi miniszterének, a Fidesz egészségügyi szakpolitikusanak.

Magyarország az egymásért felelősséget vállaló polgári közösségben létezik. Az ember különös biológiai lény, Isten teremtménye, aki azzal a képességével emelkedik ki az élővilágból, hogy önmagát észlelő személyként jelenik meg. Tehát felelős magáért. Mivel az „Én”-t csak a „Te” határozhatja meg, felelőssége az embertársaiért is fennáll. Ha ez az egymásért viselt felelősség, azaz a szolidaritás nagyközösségi, nemzetközösségi, társadalmi mértékben valósul meg, akkor beszélhetünk Társadalombiztosításról. Ez tehát nagyon is emberi lényegből fakad. Felmondása különösen fontos ügy, az ember és közössége elleni támadásként értékelhető. A vizitdíjjal az a baj, hogy szociális diszkriminációhoz vezet. Az önrész fizetése minden formája szociálisan igazságtalan, mert a jövedelemtől független fix befizetést jelent. Ez a szegények, elesettek és az alacsony nyugdíjjal rendelkező honfitársaink gyógyulási esélyeit rontja.

Jövőre 50–60 milliárddal csökken az egészségügyi finanszírozás mértéke. Ön katasztrófásnak nevezte ezt a „fejlesztést”. Hogyan lehet megakadályozni ezt az aknamunkát?

Az ún. konvergencia program keretében 2006–2009 között kb. 250 milliárd forintot vonnak ki az egyébként is forráshiányos egészségügyből. El kell gondolkodni azon, hogy mitől lesz itt gazdasági fellendülés, ha egyfolytában a humán szektorból, az egészségügyből és az oktatásból vonják ki a pénzt. Ha nincs elég testben-lelkében ép, azaz egészséges ember, nem fog „dübörögni” a gazdaság – hogy klasszikust idézek. Ezt az átokfutást, amelyet „reform”-nak neveznek, meg kell állítani. Úgy tűnik, ez sikerülhet. A civil társadalom újra felfedezi a szolidaritást és megszervezi magát a megvédésre. Ez biztató jel.

Szakmai kérdések után engedjen meg néhány személyes kérdést. Valahol olvastam, hogy öt gyermeket nevelt. Miért csak nevelt? Nem mind az Öné? Beszélne a családi háttéréről, a család szerepéről az Ön életében!

Öten vagyunk testvérek, idős édesanyámnak huszonhét dédunokája van. Amikor összejön a család, százan is vagyunk. Jó együtt lenni. Nekem három gyermekem van és még kettőt nevellek. Első feleségemet súlyos betegségben elvesztettem. Erdélyhez úgy kötődöm, hogy édes-

apám – aki fiatalon elment közülünk – Mikola őseivel együtt alapító családja voltak Kalotaszeg–Zentelke közösségének.

Ön a választásokkal kapcsolatban egyszer azt „merte” nyilatkozni, hogyha a határon túli magyarok megkapnák a kettős állampolgárságot, s ezáltal élhetnének szavazati jogokkal, itthon eldőlné a kérdés, kik győznének. Ebből óriási sajtóhírt kreált a balliberális média, mintha maga mekkora bűnt követett volna el kijelentésével. Időnként nem érzi úgy, hogy abnormális országban élünk?

A határon túl élő magyar embereknek biztosítani kell a magyar állampolgárság lehetőségét. Az európai közösségben ez nem lehet tabu, hiszen számos hasonló példa, hivatkozási alap létezik. A balliberális média kiforgatta a mondatimat, de azért azok ma is dolgoznak.

Orvosként hogyan vigyáz az egészségére? Sport, vitaminok, séta, vörösbortívás?

Köszönöm jól vagyok. Betöltöttem a hatvanat, de azért 13–14 mp alatt lefutom a százat. A bort mértékkel szeretem, főleg a somlói juharkot, a „nászszjakák borát”.

A beteg lélek és test gyógyítása „misztikus” folyamat, feladat. Hinni is kell abban, hogy a beteg meggyógyul. Ma mintha elfogytak volna a spirituális erővel rendelkező orvosok. Vagy itt vannak közöttünk, csak csendben teszik a dolgukat?

Harminchat éve vagyok az orvosi pályán, ebből huszonötöt belgyógyászként, betegágy mellett töltöttem. Gyógyítani csak lélekkel, szeretettel, együttérzéssel és persze szakmailag felkészülten lehet. A gyógyítás eredménye nem csak 2+2=4, hanem akinél vállaltan pozitív lelki tevékenységet is jelent, 5 is lehet.

Ön a kereszténydemokrata alapelvek hirdetője. Hogyan látja, mi teszi a ma élő embert kereszténnyé?

A hit, az ima, a jövőbe vetett offenzív optimista irányultság nem kevesebb, mint a sokszor megváltoztathatatlanul vélt világfolyamatokba való aktív beavatkozás nagy lehetősége. Aki hiszi, hogy volt kinyilatkoztatás és meri „életes jókedv”-vel élni a világot, utat nyit a Gondviselésnek. És még valami; a keresztény magatartás támogatja az emberi szabadság kiteljesedését odáig, amíg az az őt befogadó közösségnek is érdeke. Igyekszik tenni ezt a köző és az igazságosság szellemében.

Frigyesy Ágnes

Adjátok vissza a hegyeimet!

Gróf Czegei Wass Albert életútjáról

Wass Albert 1908. január 8-án született erdélyi főnemesi család sarjaként, a Kolozs vármegyei Válaszúton. A család 1047-ig vezeti vissza eredetét. Kora gyermekkorától kezdve közel érezte magához a hegyeket, erdőket, tavakat – a természetet. Szülei – gróf Wass Endre és Bánffy Ilona – korai válása magányossá tette az érzékeny fiút. 1926-ban érettségizett, majd a Debreceni Gazdasági Akadémián tanult és szerzett diplomát. 1935-ben megnősült, *Siemers Évát* vette feleségül. 1936-ban megszületett első fia, *Vid*, 1937-ben második fia, *Csaba* (aki néhány év múlva meghalt), 1941-ben harmadik fia, *Huba*, 1943-ban *Miklós*, majd 1944-ben ötödik fia, *Géza*.

Wass Albert 1945 húsvét hetében hagyta el Magyarországot. A német emigráció éveit alatt is nemzete felemelkedéséért fáradozott. Bajorországban földmérő, majd éjjeliőr állást kapott. Ekkor írta az „Adjátok vissza a hegyeimet!” című regényét. A kommunista Románia népbírósága 1946-ban koholt vádak alapján – távollétében – halálra ítélte. Már ebben az évben kérte ügyének felülvizsgálatát. *Takaró Mihály* irodalomtörténész 2004-ben megjelent „A gróf emigrált, az író otthon maradt” című Wass Albertről szóló tanulmánykötetben megállapítja: „A román és a magyar sajtóban 1990-től napjainkig gyakran viszatérő és igaztalan vád vele szemben, hogy ha ártatlannak tartotta magát, miért nem kérte ő saját maga ügyének felülvizsgálatát. Azért igaztalan és nemtelen már e kérdés felvetése is, mert Wass Albert már 1946. szeptember 17-én levélben szándékozott kérni ügyének felülvizsgálatát. Tette ezt annak ellenére, hogy a román hatóságok – ez bizonyított tény –, hivatalosan soha nem értesítették az ellene hozott halálos ítéletről.”

Wass Albert tanúvallomásaiban olvasható: „Mint a másfél milliós erdélyi magyar néptöredék fiatal nemzedékének írója, hivatásomat mindenkor szerencsétlen kis népem szolgálatába állítottam... Tudomásomra jutott, hogy Romániában halálra és vagyonom elkobzására ítélték. Az indokokat nem ismerem, azonban lelkiismeretem tiszta, és fölemelt fejjel állok a világ közvéleménye elé, védelmet és elégtételt kérve. Nem lehet, hogy csupán azért, mert valaki mint író az önállóság és a szabadság híve, koholt vádakkal halálra ítéltető legyen... Tudom, hogy a román nacionalizmus Erdély másfélmilliós magyarságának elpusztítására törekszik, így első sorban a szellemi embereket akarja útból félreállítani... Fölemelt fővel állok Amerika népe elé és védelmét kérem! Becsületes emberek védelmét, becsületes ügy számára... Hiszek ab-

ban, hogy az igazságnak győznie kell az igazságtalanság fölött.” Gondolatait e sorokkal zárja: „És végül hiszem, hogy nem lehet ma már az egész világnak szeme láttára bármilyen mestersegesen gyártott vádak alapján, csupán azért megölni valakit, mert jogot mert követelni az élethez, még a háború előtt, elnyomott népe számára! Hiszek. Mert ha nem hinnék, nem érdemelné meg ez a világ, hogy éljek benne, mint ember. Akkor csak vadállatoknak van helyük ezen a földön. Plarnhof, 1946. szeptember 17.”

Az író második feleségét Amerikában ismer-
te meg, akivel házasságot kötött 1952-ben. 1957-től az *University of Florida* egyetemi tanára lett, ahol 1970-ig tanított európai irodalmat, és történelmet. Emellett német és francia nyelvet oktatott. *Takaró* elemzése szerint a kommunista Ceausescu-rendszer Romániája nem szemlélte tétlenül Wass erőfeszítéseit Erdély ügyében. Az irodalomtörténész véleménye szerint: „Többször megtapasztalták már, hogy az író minden politikai befolyását latba vetve milyen sikeresen végzi felvilágosító tevékenységét Amerikában Erdéllyel kapcsolatban. Ekkor kezdődnek meg a kísérletek Wass Albert elhallgattatására. Minden eszközt igénybe vettek arra, hogy az író tekintélyét lerombolják. Nevét és becsületét besározák, egzisztenciáját, sőt, puszta életét is elvegyék tőle.”

‘Háborús bűnösség’ címén sajtókampanyt indítottak ellene. Erre az író két cikkben határozottan és keményen visszautasította a róla írt vádakat és rágalmakat. A *Katolikus Magyarok Vasárnapja*, 1979. szeptember 30-i számában ‘Mi van a füst mögött’ című írásában a következőket írja: „...El kell hallgattatni az író, ez a parancs a füst mögött! Hogy kinek a parancsa ez, azt az olvasó fantáziájára bízom... Erdélyi magyar népem bajainak és szenvedéseinek szószólója vagyok... Népem bajait ordítom világgá, amed-

dig csak élek, s könyveimen át még azután is. Elpusztíthatnak, az igaz, hiszen halandó ember vagyok. De a papírra vetett igazság megmarad, s előbb-utóbb halló fülekre lel... Míg egy igazságos, emberséges megoldás nem biztosítja Erdély magyarjainak békés jövődjét, mi magyarok nem hallgathatunk és nem nyugodhatunk, még ha agyon is vernek miatta.”

Az író 1978 márciusában veszítette el második feleségét, *Elizabethet*. Ez nagyon megviselte a 79 éves író. Ebben az időszakban „A kivéült harcok leteszi a fegyvert” című írásában a következő megrázó gondolatokat rögzíti: „Én letettem a fegyvert. Cserbenhagytak a magyarok, huszonhét hosszú és küzdelmes esztendőn keresztül. Elég volt. Beleöregedtem, belefáradtam és beleszegényedtem az eredménytelen munkába.”

A másik – tragikus következménnyel járó – csapás akkor érte a már idehaza is ismert író, amikor a kommunizmus megbukott, s ez nagy lelkesedéssel töltötte el. *Takaró* írja: „Reménykedett, hogy nem idegenként, hanem mint magyar állampolgár léphet újra hazai földre. Hazatérése, valamint magyar állampolgársági kérelme zátonyra futott.” A már fent említett kötetben olvasható Wass Albert idevonatkozó, megrázó levele: „Uraim! Nyolcvannyolc éves vagyok, magyarnak születtem. Alapítványom célja irodalmi munkásságomat hazámnak bemutatni. Mint magyar állampolgár kívánok haza látogatni, nem pedig mint román vagy amerikai...” A Belügyminisztérium képviselője, *Dr. Ugróczy Mária* főosztályvezető a következő válaszlevelet írta. „Tisztelt Wass Úr! Rádióműsorából szereztünk tudomást arról, hogy kérelmet juttatott el Magyarországra magyar állampolgárságának visszaszerzése érdekében. Tájékoztatom arról, hogy az interjú elhangzásának időpontjáig a kérelem nem érkezett meg a Belügyminisztériumba. A rádióműsort követően állampolgársági kérelmét megkerestük... Sajnálattal értesítem arról, hogy magyar állampolgárságát – az 1945. évi fegyverszüneti egyezmény rendelkezései alapján – elvesztette, így a magyar állampolgárság fennállását tanúsító bizonyítványt kiállítani nem tudok...” 1997. január 21.

Nem tudjuk, mennyire befolyásolta az író utolsó tettét a Magyarországról érkező elutasító válasz. Tragikus haláláról mindenesetre így vélekedik *Takaró Mihály*: „Wass Albert, a mélyen hívő, Bibliát olvasó vasárnaponként templomba járó református ember sohasem akarta megölni magát. Józan ítélőképessége birtokában tudta, hitte és hirdette is, hogy az életet Isten adta és

csak ő veheti el. Ékes bizonyíték erre a halála előtt öt héttel, kilencvenedik születésnapján családja, barátai körében elmondott beszéde, amelyben épp az élet mellett tett hitet.” S hogy mégis miért vetett véget életének? – tehetjük fel a kérdést. Az irodalomtörténész így válaszol rá: „Az események tragikus összejátszása, főképp pedig harmadik felesége, Mary La Plante magartartása váltotta ki előre nem tervezett, általa mindig is elutasított, kétségbeesett tettét.”

Wass Albert halálával fiai vették gondozásba Édesapjuk szellemi hagyatékát. Czegei Wass Géza emlékirataiban a következőképpen nyilatkozik erről: „Apánk tiszteletére mi, az őt fia, Vid, Huba, Mikós, Endre, és én (Géza) odaszántuk magunkat, hogy folytassuk élete munkáját.” Hamvait, ahogy végrendeletében meghagyta az író, szétszórták szülőföldjén, melyet annyira szeretett, melynek szabadságáért szentelte egész életét.

S hogy milyen korban született Wass Albert? Elődeiről megrázó őszinteséggel így vall maga az író: „Gróf Wass Albert felsőházi tag családi sírhelye. Ez a Wass Albert a dédapám volt. 1848–49-ben harcolt a szabadságért, Bem szárnysegéde volt... Ma már a sírhelye sincs meg többé a kolozsvári temetőben. Azt is kidobták onnan a gyilkosok. Oda temették Nagypapát is. Az ő hamvait is kidobták az oláhok a házsongárdi temetőből. Az ember megborad ettől: miféle gyűlölködő népség ez, amelyik még a holtakat se hagyja nyugodni.”

S hogy milyen történelmi időben élt Wass Albert Erdélyben? A magyarság talán legtragikusabb korszakában. Erdély román megszállás alá került, melyről ezt írta Raffay Ernő történész: „1918. december 1-jei gyulaféhvári román nagygyűlésen megalakították a Román Nemzeti Nagytanácsot... A történeti Erdélyt a román hadsereg két és fél hónap alatt szállta meg... A zömmel magyar vasutasokat román hűségeskü letételére kötelezték, 1919. február 1-től csak az esküt letett vasutasok kaphattak fizetést. Megkezdődött a több tízezer magyar vasutas elűzése, letartóztatása vagy „csak” az állásból eltávolítása... A román nemzeti gárdák egész Kelet-Magyarország területén lefoglalták a kincstári javakat, anyagokat, épületeket... Bevezették a telefonlehallgatásokat, fölbontották a magánleveleket, végül bevezették a cenzúrát... Az erdélyi románok és a megszálló román hadsereg az 1848–1849-es atrocitásokat is felülmúló kegyetlenkedéssel félemlítette meg és üzte el a magyar nemzetiségű lakosokat Erdély szinte minden településéről... Letartóztatták az összes erdélyi magyar püspököt, az elérhető főispánokat és alispánokat, főszolgabírókat, jegyzőket...”

A Wass család a nagybirtokos arisztokráciához tartozott. Apja 2500 holdas birtokát, és Nagypapja 5000 holdas birtokát vették el, és ma-

radt mindösszesen 300 hold földjük. Az író apja szinte belebetegedett a veszteségbe. Wass Albert így írt erről: „A kétezeröttszáz holdas birtokból csak kétszáz hold szántó, ötven hold legelő és ötszáz hold erdő maradt... Apámat azonban iszonyúan leverte ez a veszteség. Hetekig betegesen feküdt, kétszer kórházba is vitték, és egy esztendő alatt harminc évet vénült.”

Az általános elszegényedés, és a mindennapi atrocitások elől az 1918 őszét követő években többszázezren menekültek el Romániából. Ebben az időben a „román állami és megyei hivatalok teljes erővel kihasználták a kezükbe csöppent hatalmat, s az azonnali meggazdagodás erőszakos és törvénytelen módszereit kezdték alkalmazni” – állapította meg Raffay Ernő. A lakás-rekvirálásokat egy nap alatt hajtották végre. Egy példát is olvashatunk a fent említett – Szabad Tér Kiadó és a Czegei Wass Foundation kiadásában megjelent – kiváló kötetben: „S. Abraham, a főtér egyik boltjának tulajdonosa rendeletet kapott, hogy boltját 24 óra alatt ürítse ki, s kulcsait adja át Popa Ioan román kereskedőnek... Abraham, amikor a rendeletet kikézbekészítették, megörlött, úgy, hogy be kellett szállítani az örültek házába.”

„A sokezer lélekszámú magyar tisztviselői kar jól képzett tagjai a húszas évek elejére, nemcsak munka, hanem lakás nélkül maradtak” – írja Raffay igazságot feltáró tanulmányában. Majd megállapítja: „A román megszálló kormányok talán legerősebben a magyar egyházaktól félték a két háború között: a magyar nemzet legnagyobb védelmezőinek és összetartójának tekintették őket. Ezért tartóztatták le, és sárcolták meg már 1918 őszén az erdélyi magyar püspököket, ezért zaklatták, akadályozták a papokat, és ezért kísérelték meg a magyar keresztényeket a román ortodox egyházba kényszeríteni. Mind a papok, mind a hívők, mind a magyar egyházak kiálltak a nehéz próbát.” Az 1945 utáni Magyarországról bátran kijelenti: „... megkezdődött a kommunista diktatúra kiépítése, valamint folytatódott a magyarellenesség. A magyar nép történetében példátlan helyzet állt elő: a hazai kormányok nem a magyarság érdekeinek a képviselői, hanem a magyarüldöző szomszédos kormányok testvéri szövetségesei lettek.”

Ezekbe a történelmi folyamatokba illeszkedett bele a Wass grófok elleni, halálos ítélettel, valamint vagyonelkobzással járó koncepció per. Nem véletlen, hogy a Wass grófok, apa és fia időben eltávoztak a román és szovjet hadsereg bevonulása előtt – jelenti ki Raffay. A koncepció perben nem tudják bizonyítani a bűnösséget „gyilkosságra való felbújtásban”. Előveszik hát a „Jönnek” című nagysikerű regényét. A Wass család elleni vádiratot megtárgyalta a kormány, Petru Groza miniszterelnök alá is írta a dokumentumot. A két Wass nevéhez ceruzával odaírták: „bűnös, felbújtó, halál”. A Wass csa-

ládról szóló koncepció per anyagát első alkalommal dolgozta fel a kötetben Vekov Károly Kolozsváron élő történész. Az adott kort, Trianon tragédiáját ismerve teljesen érthető Wass Albert gondolatsora az „Adjátok vissza a hegyeimet” című regényében: Idézzük őt: „Mert nem tisztességes dolog szabadságról beszélni, és mások szabadságát odaajándékozni az ördögnek. Igazságról és emberi jogokról beszélni és odaajándékozni egy országot a halálnak. Meg fogom kérdezni tőlük: mit vétettem ellenetek, urak? És mit vétett az én népem, ott a hegyek között? Majd előveszik a pénztárcáikat, mint ahogy szokták, ha nem tudnak megfelelni a szegények kérdéseire, de én azt mondom nekik: Nem, urak! Ne alamizsnát adjatok! Adjátok vissza a hegyeimet!”

Wass Albert fél évszázadot töltött az Egyesült Államokban. Lukácsi Éva református lelkipásztor a következőket állapította meg az íróval foglalkozó tanulmányában: Wass Albert „1957 tavaszán a könyvtárak anyagainak tanulmányozása közben döbbsent rá, hogy milyen eltorzított, hamis információkat terjesztenek a Magyarországról és Erdélyről szóló könyvek, amelyek hamis adatokkal vezetik félre az amerikai tudományos intézmények kutatóit... Az író 1970-től – nyugdíjba vonulásától haláláig – magyar ügyekre szentelte idejét. Az emigrációs magyarság szószólója lett... Jó sáfárként élt: hű maradt kalvinista magyar hitéhez: Isten-, család-, egyház-, és nemzetszolgálatban telt élete.”

Végezetül hogyan emlékezik Édesapjára Czegei Wass Huba, az író fia: „Nemesi származása ellenére Wass Albert szívéhez az egyszerű emberek álltak közel és gondolkodását azok alakították. Minden embert egyformán értékesnek tartott... Egy fillér nélkül érkezünk Amerikába 1951 szeptemberben, ezért előbb kétkezi munkával, később szellemi munkával kereste kenyerét, hogy fiait felnevelje... Erős missziói tudat vezérelte, ezért nem a saját ügye tisztázásával és önmaga igazolásával volt elfoglalva, hanem a magyar nemzet 'rehabilitálásán' fáradozott naponként.” Az antiszemitizmus vádját Wass Huba az alábbi gondolatokkal hárította el: „Azt a tévedést is szét kell oszlatni, hogy Wass Albert antiszemita volt. Szeretnénk végre ezt a rossz szellemet palackba zárni. Wass Albert műveiből nem bizonyítható antiszemitizmus. Mi, a fiai, akik életét közelről ismertük, szintén igazoljuk, hogy semmi ilyesféle megnyilvánulását soha nem tapasztaltuk, sőt ennek ellenkezőjéről vallottak szavai és tettei...” S vajon mit tenne ma Wass Albert? – teszi fel fia a kérdést, amelyre így válaszol: „Kitartana a nemes ügyekért való küzdelemben.” S hogy ez mennyire így lehet, álljon itt Wass Albert ma is aktuális gondolata: „Tartsatok össze, segítsétek egymást és az Úr szeretete, az Úr védelme, és az Úr ereje veletek lésszen!”

Frigyesy Ágnes

Blaskó

Péter

színművész

Magyar Nemzet 2008. március 14-i számában Blaskó Péter Jászai Mari-díjas, érdemes művész nyílt levelet írt a miniszterelnöknek, amelyben Kossuth-díját visszautasította. Részlet a levélből: „*Tiltakozni szeretnék Ön ellen, Ön ezt az országot tönkre tette, kiárusította. Elpusztította az emberek hitét, szegénységbe, nyomorba, kilátástalanságba, depresszióba süllyesztette Magyarországot... Nem óhajtok Önnel kezét fogni...*”

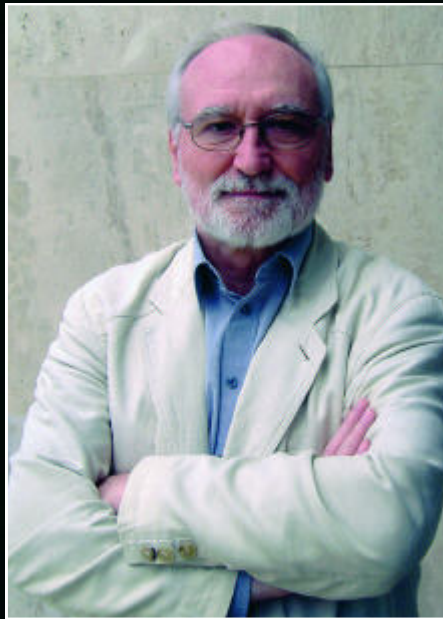
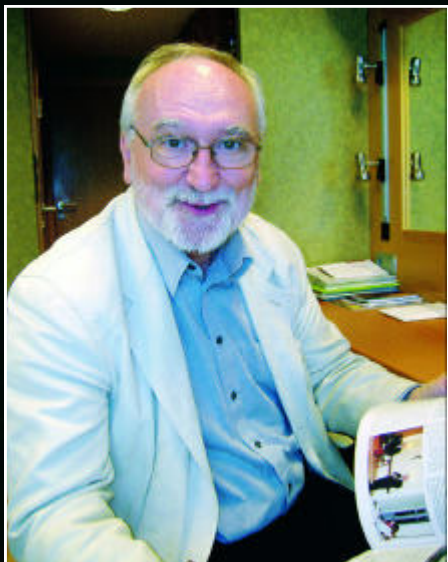
A hit által megtartott erő fontos az életben!

Negyed év telt el a levél megjelenése óta, felkerestem a Nemzeti Színházi öltözőjében a színművészt, és arra voltam kíváncsi, hogyan teltek az elmúlt hónapok, milyen hatása volt az őszinte véleményének.

Saját lelkiismeretemmel próbáltam elszámolni, átgondoltam, és csak a feleséggel beszéltem meg. Addig voltam nyugtalan, amíg a levél el nem készült. Aki eddig szeretett engem, ezután is szeret, aki esetleg orrolt rám, annak meg apropója van, hogy még jobban orroljon. Munkámban, szakmámban eddig nem ért hátrány.

Ebben az évben új színtársulattal is játszik. Magazinunk már bemutatta Udvaros Béla igazgató-rendező által 18 éven keresztül vezetett Evangélium Színházat. A vezetést most átvette O. Szabó István színművész. Milyen benyomást kapott az új körülmények között?

Örömmel vettem részt a közös munkában, és Lessing „Bölcs Náthán”-ja is nagy hatással volt rám. A mű keresi a keresztény, zsidó és muzulmán vallás találkozási pontjait. Náthán, a vallásokon fölüllemelkedve, az emberi tapasztalásban, együttérzésben és szeretetben találja meg ezt. Nem a vallási hovatartozás, hanem az emberi kvalitás a fontos. Náthán azt mondja: „Zsidó s keresztény, tán inkább zsidó s keresztény, mint ember? Bár találtam volna egy embert, akinek elég, hogy ember!” Gyönyörű színdarab, sajnos az eltelt századokban, nem úgy történt, ahogy a zseniális író kigondolta, és megírta. Évszázados háborúskodások, ellentétek vannak, viszont ez a mű rengeteg tiszta emberi gondolatot tartalmaz, és a néző szeretetet kap a darab által. Nagyon nehéz körülmények közt dolgozik, és alkot a társulat, elég rövid szériákat érnek meg az előadások, de nekem mégis öröm volt ez a munka, remélem, ősszel folytatódik.

A színi előadásoknak a szórakoztatáson kívül példát is kell mutatnia. Az Evangélium színház hagyományörző rendezése mellett, mi a véleménye a modern rendezői felfogásról?

Aspektus kérdése, mert a köztudottan kosztümös III. Richardot, mi itt a Nemzeti Színházban öltönyben és nyakkendőben játsszuk, elfogadható, mert az a politikai tendencia és hatalomvágy a világban –, amit Shakespeare leírt – örökvénnyű, így a két dolog nemcsak azért modern, mert mai ruhába adjuk elő. Csiki Gergely „Buborékok” című darabjához viszont jobban illenek a kosztümök. A szöveget is lehet korszerűsíteni. A régebbi archaikusabb fordításokat mai kortárs, írók, költők újra fordítják, ilyen módon is a mai beszédviszonyokhoz alakítjuk a darabot. Van, hogy terjedelmi okok miatt kicsipegetünk mondatokat a darabból, de az nem megy a mondanivaló rovására, és a nézőt sem zavarja. A trágár beszéd, például Spiró György „Csirkefej” című darabjához hozzá tartozik, mert az intézetből kijött két fiú karakterét jellemzi a szleng, amelyben beszélnek, az egész előadásnak mégis humanista a végkicsengése. Inkább azon csodálkozik az ember, hogy is értik meg egymást ilyen hihetetlen gyökszavakkal meg makogással. Ha a rosszat mutatom föl, az is javíthat, mert azt példázza: Így nem szabad! Nekem nem az okoz gondot, hogy negatívumot látok, hanem annak az értelmetlen túlhajtása bosszant. Egyébként színháznak hivatása, hogy őrizze és felmutassa a szép tiszta magyar beszédet. Szakmai kérdés, hogy a Színművészeti Egyetemről kikerülő fiatalok jelentős része értelmetlenül, hallhatatlanul beszél, így nem jut el a nézőhöz a mondanivaló.

Az új szezonban milyen darabokban fog játszani, és van e szerepvágya?

Talán először a közelmúltban átéltem gyönyörű élményemről szeretnék beszámolni. A Ferenciek terén, három alkalommal egyházi kiadók sátrában dedikáltam, most megjelent CD-met. A négy éve működő katolikus rádióban szóltak meg Márton Áron püspök úr beszédei és levelei, ebből készült könyv és CD. Ezt nagyon sokan hallgatták, emlékeztek rá, dicsérték, és eljöttek velem dedikáltatni. Műveim keresztül áttekintettem a püspök úr egész életútját, csodálatos emberi tartást, nemes egyszerűséget, bölcsességet képviselt. Borzasztó sorsa volt, a diktatúra alatt meghurcolták, a börtönévek és házi őrizet alatt sem veszítette el hitét, hanem kikristályosodott, és mély hittel tudta táborát egybetartani üzeneteivel, leveleivel erőt adott az embereknek. Nagyon örülök, amikor színész pályám olyan témával hoz össze, amelyben az emberi sorsok, tapasztalatok óhatatlanul megmaradnak bennem, alakítva engem is. A gondolatok, emberi érzések a magánéletemet is formálják. Örülök, hogy nagy szerepeim átmennek a következő szezonra is. Két új darabban játszom, egyikben veretes, nehéz monológot mondok, és a másikban egy jellem szerepet alakítok. Szerepvágy? Az ember vágyakozik, ha nem teljesül azért szomorú, ha meg esetleg teljesül, akkor azért, mert talán nem sikerül olyan jól, mint ahogy álmodott róla.

Az ember jellemét főleg a szülei, környezete formálja. Gyerekkorában milyen családi háttér vette körül?

Művész família vagyunk, édesapám festőművész volt és rajzpedagógiával foglalkozott, 20 évig volt az Egri Tanárképző Főiskola rajz tanszékének vezetője. János bátyám szobrászművész, öcsém Balázs az egri Gárdonyi Géza színház egyik vezető színésze. Édesapám műtermében szívtuk magunkba a művészettel kapcsolatos gondolatokat. Mi református család vagyunk, hitünket megőriztük, ami a diktatúra alatt nagyon nehéz volt. Most furcsa a helyzet, mert feleségemmel, aki katolikus vallású, fiúnkkal és leányunkkal katolikus templomba járunk, Schunk János atyához, a Zaránd utcai kis templomunkba. Úgy gondolom nem a felekezeti hovatartozás a döntő, hanem a hit, a Jóistenben való bizalom, és a hitünk által megtartott erő fontos az életben.

Németh Andrea

Nagy Katalin a HírTV szerkesztő-műsorvezetője

Tanárnak, idegenvezetőnek készült, de szerencsére szerkesztő-műsorvezető lett.

Valóban van papírom, diplomám arról, hogy középiskolai tanárként végeztem az egyetemen és arról is, hogy angol nyelven vezethetek turistákat, de készülni, szívem szerint 10 éves koromtól, újságírónak készültem. Akkor persze úgy képzeltem, majd cikkeket írok, amit mások elolvasnak. A rádiózás, mint lehetőség 20 évesen adódott, amikor felvettek a Magyar Rádió riporterképző stúdiójába.

Aki figyelemmel kíséri az Ön pályafutását, az megbizonyosodhat arról, hogy mindig törekszik a maximalizmusra. A közelmúlt egyik riportalanysával beszélgettem, volt államtitkár, író, egyetemi tanár, aki annak a híve, hogy csak felkészült riporternek ad interjút. Gondolom elismerést jelent, hogy szerinte Ön a jövő nagy riportere, ha már most nem az.

Az ember sosem másnak, először magának tartozik felelősséggel. Szégyellem és mindig bántott, ha nem sikerült jól egy riport. Azt is megtanultam a pálya elején – persze a magam kárára –, hogy hiába kérdez pontosan és

bátran egy újságíró, a válasz is fontos. Vagyis addig kell kérdezni, amíg valamilyen őszinte reakció nem érkezik, akár szóban, akár gesztusokban.

Hogy ez a törekvés honnan jön? Ismert,

Nagy Katalin az ELTE Bölcsészettudományi Karának magyar-történelem szakán szerzett diplomát. A Magyar Rádió Ifjúsági Stúdiójában készített kulturális, majd szociális témájú riportokat. 1986-tól 1989-ig a Napközben című műsor szerkesztője és műsorvezetője. A Magyar Televízióban 9 évig az Ablak és az Évgűrűk című magazin szerkesztő-műsorvezetője. 1998-tól 2006-ig a Magyar Rádió Krónika című műsor vezetője, szerkesztő-riportere. Portréműsorokat készített az Aranyemberek és a Névjegy című sorozatban. 2006 novemberétől a Hír Televízió műsorvezetője.

hogy a film kockákból áll össze. Nagymamám mondta, ha rossz véleménnyel volt valakiről: „Belefogna a Bábel tornyába is, aztán nem emberel!” Egy másik kocka: az általános iskolában a technika, akkor gyakorlati foglalkozás füzetbe minden év elején ugyanazt a mondatot írtuk be, csak más szabványbetűkkel: „Dolgozni csak pontosan, szépen, ahogy a csillag megy az égen, úgy érdemes.” Milyen érdekes, a hat elemi végzett nagymama és József Attila ugyanarról beszélt nekem. De makacs szüleim is arra tanítottak, hogy a munkánkat a lehető legjobb tudásunk szerint kell elvégezni.

Főleg politikai műsorok műsorvezetőjeként láthatjuk a Hír Televízióban. Ez a munka napra, sőt órára pontos felkészülést igényel aktualitása miatt. Törékeny nőként nem veszi ez túlzottan igénybe Önt? Egy-egy rázószabb, „nehezebb” riportalanysakor kicsit izgulunk Önért, aztán örülünk, hogy Katalin készítette a beszélgetést. Megnyerő stílusával, egyszerű nőiséggel olyan kérdésekre is sikerül rávilágítania, amire talán másnak nem válaszolna a riportalanys.

A pályám elején, a 80-as évek második felében, tudatosan tartottam távol magam a napi politikától. Egyszerűen azért, mert nem akartam hazudni. Nálunk a családban ebben a kérdésben

nem volt pardon. Erős parancs ez a tizből. Fel-nőtként is úgy tartom, hogy az, aki hazudik, nem veszi komolyan a másikat. Felelősen gondolkodó ember nem mondhat mást, csak az igazat. Az Ablak című televíziós műsor riportere, műsorvezetőjeként már a belpolitika közelében,

a politikai közelet tőzsomszedságában jártam és a rendszerváltást mérföldkőnek tekintettem. Amikor a Magyar Rádió Krónikájához hívtak, éppen tíz éve, attól kezdve nincs mentség, mindenről tudni kell, ami az országban fontos. Ezen a pályán nem árt, ha jó a memóriája az embernek. Egyébként azt, hogy „törékeny nő”, nem mondták még rám, inkább úgy tartják, akik ismernek, „szívós, mint a macska”. Az pedig, hogy egy riporter milyen eszközökkel éri el, hogy válaszoljanak a kérdéseire, a személyiségen múlik. Vannak persze divatos stílusok, de nem mindenkinek állnak jól. A saját eszközeinket magunknak kell kialakítani, ehhez nagyfokú önismeretre van szükség. A nőiség, nőesség a közéleti újságírásban inkább hátrány szokott lenni, mivel hogy nem veszik komolyan, ha egy miniszternő, mélyen dekoltált vamp próbál keménykedni. De engem ez a veszély nem fenyegetett, nem vagyok ez a típus. Ha egy nő gondolkodik, és csak utána „nő”, nehezebben veszik észre, igaz nehezebben is felejtik el.

A családi háttér nagyon fontos ez a munkához. A férje is rádiós szerkesztő. Két gyermekük van. Így családanyaként is helyt kell állnia. Gondolom, ez nem mindig könnyű, de ha jól tudom, a harmóniát sikerült a családjában is megteremteni.

Én mindig családban képzeltem el a létezésemet. Örülök, hogy házasságban élek „első” férjemmel és a gyerekeinket közösen neveljük. Krónikás műsorvezetőként hajnali negyed 4-kor

Felelősen gondolkodó ember ne

keltem és időnként este 11-re értem haza. Ez csak egy szintén rádiós férj tudta elfogadni. Biztosan tudom, ha a párom nem ugyanebben a szakmában dolgozna, nem tudtunk volna 17 éve együtt élni. Mindkét lányommal egy évig itthon voltam és utána sem bíztam idegenre a felügyeletet. Mi sokat köszönhetünk a nagymamáknak és a nagypapának. Ha nem újságíróként dolgozánk, vállaltunk volna még egy gyereket.

Az Ön számára tehát nagyon fontos a család, de mennyire fontos az életében a hit?

Református családban születtem, de a szüleim egy kisegyház, a II. világháború idején megalakított Szabad Keresztyének közösségébe tartoztak. A 60-as, 70-es években ezt a gyülekezetet Dr. Mézes Zsigmond vezette. A 90-es évektől visszatértünk a történelmi református egyházba. Jelenleg a mátyásföldi templomba járunk. A hit gyerekként érzelmeket jelentett nekem. Békességet, szeretetet, biztonságot. Kamaszkorban az ember többre vágyik. Az értelmével is szeretné felfogni ezt a másik világot. Elhatároztam, hogy az első betűtől kezdve az utolsóig végigolvasom a Bibliát. Meg is tettem. Az Újszövetséget nem is egyszer. Az Isten-élményhez azonban még ennél is több kell. Ez rendkívül erős érzelmi és tudati bizonyosságot jelent. „Tudom, az én Megváltóm él” – kezdődik így egy református ének, ami arról szól, hogy személyes meggyőződésemmé vált, hogy Jézus Krisztus a kereszten értem is meghalt, megváltott a bűneimből. A hitem azóta folytonos párbeszéd a bennem élő spirituális, szellemi istenséggel. Nem tudok minden vasárnap templomba menni, de jó lenne. Van egy vékony, bibliofil papírra nyomott kis könyvem, aminek a borítója régen leszakadt, lapjai gyűrődtek és szakadoztak. Tizennégy éves koromban kaptam egy családi barátától. Az év minden napjára van benne

három-három ige. Egy tanács, egy ígéret és egy fohász. Napi olvasmányom.

Igyekszik úgy elkészíteni a riportjait, hogy azok elérjék céljukat, lényegretörően kérdez, de még egyszer sem hallottam, hogy megsértette volna az interjúalanyt, viszont nem engedi szabadjára vendége

fantáziáját. Volt ebből kellemetlensége? Igényli a nézőktől, a hallgatóktól a visszajelzést? Akik megszerették, azoknak még mindig hiányzik az MTV Ablak című műsorából és főleg a Kossuth Rádió Krónikájából. Milyen érzés, amikor egy közkedvelt, munkáját magas fokon művelő embernek nem tartanak tovább igényt a munkájára?

A riporter mindig igazi válaszokra vár. Ez persze politikusoknál nem egyszerű dolog. Száz oka van annak, hogy mikor és mit mond el egy közéleti ember. És mégis, meg kell tenni mindent, hogy igazságközeli feleletet kapjunk. Meg lehet kérdezni háromszor-négyszer ugyanazt, persze más módon, más irányból közelítve, miközben minden idegszálával azt figyeli az ember, mikor keveredik ellentmondásba magával a riportalany. 2006 márciusában a Kossuth Rádió 25 perces élő műsorában kérdeztem az MSZP akkori elnökét, Hiller Istvánt. Mindent kérdést legalább háromszor feltettem és még akkor sem érkezett igazi válasz. Volt némi feszültség a stúdióban, remegett kissé a kezem, de nem engedtem, hogy a félelem megalkuvóvá tegyen. Ez után fél évig nem jött a Kossuth Krónikába Hiller István. Persze engem ezért feljelentettek az ORTT (Országos Rádió és Televízió Testület) panaszbizottságán, amelynek három tagú bírói testülete leírta határozatában, hogy a műsorvezető nem vétett a közszolgálati és az újságíró etika szabályai ellen. Persze összel az új rádióelnök és új hírigazgató kinevezése után kö-

zölték, nem óhajtanak velem dolgozni. Kifejezetten rosszul esett és éppen nekikeseredtem, amikor felhívott a Hír Televízió elnöke és munkát ajánlott. Egyébként Liszky Gáborék egy szintén márciusi miniszterelnöki interjúra figyeltek fel, ami után rengeteg gratulációt kaptam telefonon, email-ben és levélben is. Még egy MSZP-s honlapon is megírták, hogy Gyurcsány Ferenc azt hiszi, milyen jól szerepelt a Reggeli Krónikában, és nem veszi észre, hogy abból a beszélgetésből nem jöhetett ki jól.

Mindenkinek szüksége van feltöltődésre. Mi nyújt Önnek igazi kikapcsolódást? A Lánchíd Rádióban igazi színfoltok az elhangzó riportjai. Itt milyen szempontok alapján választ interjúalanyokat?

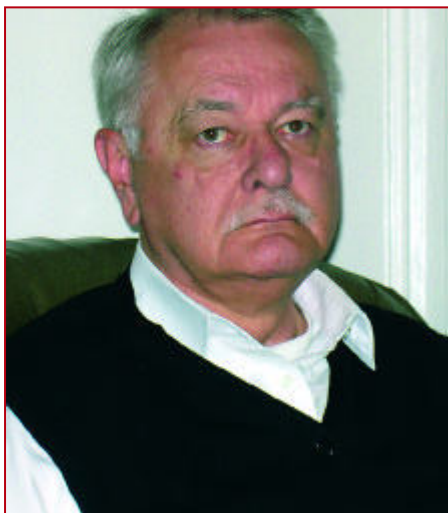
A politikai újságírás rákényszeríti az embert a folyamatos újságolvasásra (napilapok, közéleti hetilapok), hírműsorok hallgatására és nézésére. Ebből egy idő után nagyon elegendő lesz. Csak úgy tudok feltöltődni, ha szépirodalmat olvasok. És ez nem időpocsékolás, hiszen ettől válik a megszólalásom választékosabbá és jó esetben egyedivé. Minden kezdő kollégának kötelezővé tenném a „szép” olvasást. Szívesen hallgatom zenét, remek kiegészítő, még a vasalást is elviselhetőbbé teszi. Jó válogatni a CD-k között, amikor a Lánchíd Rádió Az éjszaka című zenés portré-műsorát készítem. Szerencsés vagyok, hogy a Hír Televízió politikai háttérműsorai mellett lehetőséget kaptam a rádióban olyan beszélgetéseket vezetni, amelyeknek a vendégeit én magam választom ki. A cél, hogy megismerjem és megismertessem azt az embert, akinek a munkája, teljesítménye vagy az egész élete mintha lehet. A nap nekem is 24 órából áll, így akadnak elmulasztott filmek és színházi előadások vagy fontos kiállítások, de a család tökélyre fejlesztett logisztikai képességével pótoljuk a kimaradt dolgokat.

Köszönöm a beszélgetést.

Gréczi László

m mondhat mást, csak az igazat

Veszprémben született, 1941-ben, Dr. Zétényi Zsolt jogász. Kutatási területei: Bajcsy-Zsilinszky Endre élete, közjog, Szent Korona-tan. 1989-ben az Ellenzéki Kerekasztal résztvevője a BZST képviseletében; 1990–1994 között az MDF országgyűlési képviselője. Az Országgyűlés 1991. november 4-én előterjesztésére fogadta el az ún. Igazságtételi törvényt az elmúlt rendszerben elkövetett legsúlyosabb bűnökről. A Nemzeti Jogvédő Alapítvány kuratórium elnöke. Jelenleg ügyvédi praxist folytat. Főbb művei: Mi a teendő a múlttal? A Szentkorona-eszme mai értelme, Magyarország Szent Koronája, Több fényt! ... *Első királyunk személye a kezdetektől összeforrott az általa képviselt kereszténységgel: alakját még saját évszázadában példaképpé emelték. Személyével párhuzamosan élt a nemzetben a Szent Korona, a nemzet egységét megjelenítő misztérium, és a Mária országa, a Regnum Marianum gondolata.* (Deák Bertold)

Miért fontos a XXI. század elején, hogy foglalkozunk a Szent Koronával?

Azért tartom fontosnak, hogy azonosak legyünk a múlt közösségi mivoltunkkal, és a legnemesebb, legértékesebb hagyományainkkal. Fontos, mert létezni csak a múlt–jelen–jövő folyamatosságában lehet közjogban és a közösségi létezés más formáiban egyaránt.

A Szent Korona hazatérésének

A Szent Korona 2000. január 1-én kiszabadult „múzeumi” rabságából, és átköltözött a parlament épületébe.

Igen jelentős esemény volt. Méltatlan volt a Szent Koronának múzeumi tárgyként való kezelése. A Szent Korona Országházban történő elhelyezése kifejezi azt a fontosságot, amit évezrednyi időszak alatt a magyar állam főhatalmának reprezentánsaként és alanyaként megtestesített. A Szent Korona volt a főhatalomnak alanya és megtestesítője, nemzetközi tekintetben szimbóluma. A Szent Korona valamennyi alkotmányos magyar államrendszerben kulcsfontosságú szerepet játszott. Misztériuma sokgyökerű, legfontosabb titka, közjogi misztériuma: a főhatalom benne rejlik tekintetük.

A gimnáziumokban a tanuló ifjúság miért nem találkozik a Szent Korona misztériumával és tanával?

Jelentős oka lehet ennek, hogy sem a tantervek összeállítói, sem a tanárok nem részesültek megfelelő oktatásban. Téves, elnagyolt véleményeket (vallásos jelkép, területi revízióra indító, királysági államformát jelképező stb.) ültettek beléjük. A Szent Korona egy nagyon sok fénytörésű drágakőhöz hasonlít. Politikai előítéletek vagy világnézeti elfogultságuk okán, vagy azért mert ellenérzéssel vannak a vallásos szakrális tárgyakkal szemben, vagy azért mert összefüggésbe hozzák a királysági államformával, és még számos előítélet, téveszme, elutasítás okán

el lehet képzelni az óvatosságot a Szent Korona tannal kapcsolatban. A XXI. századi ember amúgyis hajlik idegenkedésre a szakrálissal szemben. Mi a viszonyunk a nemzet történelméhez és a titkokhoz, az érzéken túlhoz, Istenhez? Aki nem akar tudni Istenről, közösségi múlttól, nem hisz a történelmi Gondviselésben, az bizonyára nem akar tudni a Szent Koronáról sem.

Beszélgetés Dr. Zétényi Zsoltal

Szent Korona tanunk különlegessége többek között abban van, hogy egy reális és egy ideális korona egyesül a Szent Koronában, hogy ez egyetlen „tárgyhoz”, Magyarország Szent Koronájához kötődik, s nem valamely személyhez való hűséget jelenti, s hogy a nevében gyakorolt főhatalom kölcsönösen korlátozott, ellenőrzött azáltal is, hogy törvényt közösen hoz a nemzet (országgyűlés) és az államfő.

Mit jelentett történelmünk nehéz korszakaiban a Szent Korona-tan?

A legfőbb hatalom megtestesítője a Szent Korona. A koronás király is csupán a Szent Koronának alárendelt egyik hatalmi tényező, az ország, a szent korona feje (caput)

harmincadik évfordulója

Zsolt ügyvéddel

regni), míg a másik hatalmi tényező a nemzet, az ország, a szent korona tagjai (membra regni) volt. A kettő együtt: a Szent Korona egész testét jelentette csakúgy, ahogy testnek tekintették a Szent Korona Országait. A nemzet számára a hűség elsősorban a Szent Koronához fűződik és nem a királyhoz. A testnek nélkülözhetetlen része a nemzet, nélkülözhető eleme a király, mert a Szent Korona hatalmának világi tekintetben a nemzet a forrása.

A Szent Korona szellemi, spirituális egységet fejezett ki történelmünk nehéz időszakában, megpróbáltatások közepette ez a szellemi egység felmérhetetlen jelentő-

séggel bírt. Ezt csak akkor tudnánk megítélni, ha látnánk: milyen lett volna történelmünk Szent Korona nélkül. Példaképpen: Erdély Mohács óta 1848-ig, majd 1867-ig nem volt része Magyarországnak, de hozzátartozott a Szent Korona testéhez, egyike volt a Szent Korona országainak.

Miért szent a Szent Korona?

Lassan egy esztendeje annak, hogy egy tanulmányt írok erről. A Szent Korona szentsége tágabb értelemben annak titokzatosságát jelenti, titkok sora övezi keletkezésében, fizikai valóságában, arányaiban és méreteiben, képeinek tartalmában és rendjében. A szentség szorosan értelmezendő. Istenközvetítő ereje és Gondviselés közvetítő ereje van a Szent Koronának. Közjogi hagyomány szerint Szent István személyéhez kötjük. Az ország felajánlása által is a szentséghez kapcsolódik a Szent Korona, amely az országot is jelenti. A katolikus dogmatika szerint a Szent Korona és a koronázási szertartás a korai középkorban szentségi jellegű volt, majd szentelmény jellegét hordozott és hordoz.

Ha a Gondviselés egy ilyen „tárgyat” ilyen végtelen nagy szerepre méltat, akkor az a tárgy is megérdemli a szentelmény minősítést, sőt ennél többet. Ez a kérdés nemcsak teológiai jellegű. Összegezve elmondható, hogy a korona szentsége Istentől jön, titokzatossága, misztériuma közjogi értelemben nem más, mint, hogy benne van a főhatalom.

Összeegyeztethető-e a Szent Korona és az Európai Unió?

A Szent Korona történeti alkotmány intézménye. Az EU egy szuverenitást csorbító szervezet. A Szent Korona szuverenitás elve azt az igényt támasztja az alkotmányos magyar állammal szemben, hogy azt a szuverenitást igye-

kezzen visszaszerezni, igyekezzen, akár a jelenlegi EU-n belül egy olyan jellegű nemzetközi együttműködést szorgalmazni, ahol a tagállamok szuverenitásuk jelentős részével és helyreállításának lehetőségével bírnak.

Idén januárban volt harminc éve, hogy az Egyesült Államoktól visszakaptuk a Szent Koronát. Kellőképpen megemlékeztünk erről?

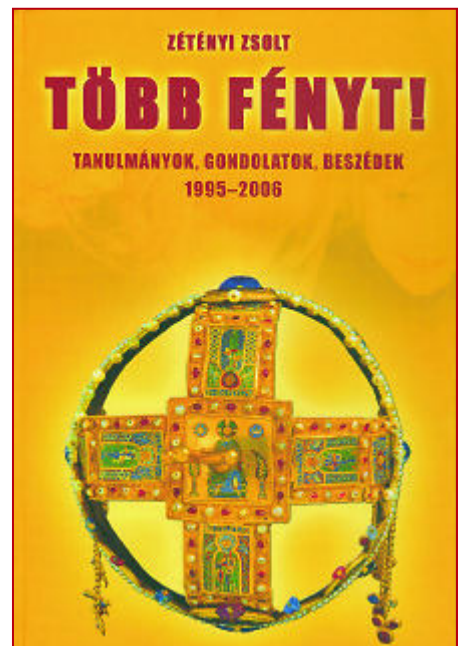
Nem. Előzőekben említettem, ez azzal is összefügg, hogy a Szent Korona valódi szerepét és jelentőségét még tudós emberek sem érzik át. Az óvatosság is munkál ebben, nehogy „túlzottan szakrális, túlzottan konzervatív” irányba menjünk el – ez volt érezhető. Egy-két rádió- és TV-adás, amikor megemléktette az eseményt, megfelelő, de inkább távolságtartó, méltó tiszteletet nélkülöző volt.

A millennium évében az Ausztráliai Magyar Szent Korona Társaság a magyarországi egyetemeken jogi karokon tanuló egyetemistáknak „A Szent Korona-eszme időszívesége” címmel pályázatot hirdetett. Ön is tagja volt a bíráló bizottságnak. Eredményes volt a pályázat?

Feltétlenül eredményes volt. Közel harminc pályamű érkezett be. A dolgozatok a pályázók elmélyedését, hozzáértését tükrözték. A Szent Korona tekintetében is elmondható, hogy akié az ifjúság, azé a jövő. Hogy a közjogi hagyomány visszanyeri-e régi jelentőségét? Ez attól függ, lesznek-e olyan politikusok, akik ismerik és elfogadják a Szent Korona-tant, akik a hagyomány és korszerűség helyes szemléletével, igazán azonosulnak a nemzet történelmével. Aki Magyarországot szolgálja, a Szent Koronát szolgálja. Ahogyan a régi koronaőr, gróf Révay Péter írta: „Ahol a korona, ott van Magyarország.”

Szilágyi Ferenc

„A hit mindig kegyelem kérdése is”

Mezey Katalin a kortárs irodalomra, azon belül is a fiatal szerzőkre kiemelt figyelmet fordító Széphalom Könyvműhely alapítója, vezetője. Az 1963 óta publikáló író, költő, 2004 óta a Magyar Művészeti Akadémia tagja. Az Írók Alapítványa kuratóriumának elnöke.

Budapesten, 1943. május 30-án született. 1964-től két éven keresztül általános iskolai tanár volt Tatabányán, majd ugyanott népművelő. 1970-től 1977-ig a Népművelés c. folyóirat munkatársa. A rendőrség által elkobzott Kísérlet című irodalmi folyóirat egyik szerkesztője. Írt verseket, mesét, regényt, hangjátékokat és színpadi műveket is.

Főbb művei: Amíg a buszra várunk (versek, 1970), Anyagtanulmány (versek, 1977), Zöld vadon (elbeszélések, 1979), Csutkajutka meséi (mesék, 1983), Élőfilm (regény, 1984), Újra meg újra (versek, 1985), Lyukak az osztálykönyvben (ifjúsági regény, 1986), Kivala Palkó Nemlehetországban (meseregény, 1987), Levelek hazá (regény, 1989), Szárazföldi tél (válogatott versek (1991), A két egyforma királyfi (színművek, 1994), Again and Again (válogatott versek angolul és magyarul, 1995). 2002-ben jelent meg Párbeszéd című verses kötete. 2007-ben Holdének és más versek gyerekeknek címmel adott ki egy szépen illusztrált könyvet.

Munkásságát 1985-ben Füst Milán-díjjal, 1990-ben IBBY-díjjal, 1992-ben Greve-díjjal, 1993-ban József Attila-díjjal, 1996-ban Arany János-jutalommal ismerték el. 2000-ben Forgács Pál-díjat kapott, 2001-ben Az Év Könyve-díjat, 2003-ban Artisjus Irodalmi Díjat. 2006-ban Teleki Pál Emlékérmet, 2007-ben PRÍMA-díjat vehetett át.

Mezey Katalin verseit, írásait ismerve feltűnik a természet, fák, virágok, madarak szeretete. Mindig vonzódott a kertek, erdők világához?

Szüleim kertészek voltak. Kertészetünkben nagyon sok vidéki ember megfordult, kubikusok az ország minden részéből. Így nagyon korán találkoztam a be-

szélt nyelv sokféleségével, sajátos volt, hogy több tájszólást is megismerhettem, megtanulhattam szüleink budai kertésztében, amelyben bátyámmal korai gyermekkorunkat töltöttük. Találós kérdésekkel, tréfákkal ugrattak minket, gyerekeket, ezek a családunktól távol dolgozó édesapák. Mindez hamar foglalkoztatni kezdte a képzeletemet. Anyyira, hogy édesanyám nem egyszer rám szólt, amikor én is tájszólásban kezdtem beszélni, hol egyiket, hol másikat utánoztam. Azt hiszem, ekkor éreztem rá először a költészet ízére. Egyetemista koromban aztán jártam folklórt gyűjteni az egyházaskozári csángósághoz. Máig nagyon szeretem a népművészetet, a népzene, és azt is nagyon fontosnak érzem, hogy a tájnyelvek életben maradjanak. Érdekes az a sznob magabiztosság, amivel „művelt körökben” elnémtítják a tájszólást. Mintha szégyellni való lenne: az egyetemeken, de sokszor már a középiskolákban is rászólnak arra, aki nem az egyenruhás irodalmi nyelvet beszéli. Nem a rengeteg obszcenitás számít illetlenségnek, elmaradottságnak, amivel manapság az irodalmi művek, színdarabok, filmek tele vannak, hanem a tájnyelv. Nálunk legfőbb a kabarékban jelent színfoltot, a bunokóság szinonimájának tüntetik fel, röhög-

tetnek vele. A nyugat-európai médiumokban természetes, hogy az egyes tájnyelveknek is legyen saját műsoridejük: ennek a „anyanyelvi kisebbségnek” is biztosítják a megszólalás jogát. Nagyon okosan, hiszen egy nyelv gazdagsága a tájnyelvek sajátos értékeiből, szókincséből is táplálkozik. Ugyanúgy ápolandó, életben tartandó, mint a népzene, aminek viszont szerencsére komoly hagyománya van nálunk, köszönet érte a zene olyan nagyságainak, mint Kodály Zoltán, Bartók Béla és nemzedékük más tagjai is, akik törekedtek rá, hogy műveikben átörökötsék ezeket a kincseket.

Korán érlelődött meg Önben, hogy költő, író lesz?

Tizenegy évesen írtam az első versemet, amire emlékszem és ettől kezdve legbelül költőnek hittem magamat. Rengeteget olvastam, édesanyámnak csaknem

Édesapákkal a Bükkben (1947)

minden magyar klasszikus megvolt a könyvtárban. Amikor kiderült, hogy a Bölcsészkaron szeretnék továbbtanulni, szüleim nem fogadták kitörő örömmel. Főleg édesapám szerette volna, ha például vegyészmérnöknek megyek, és ahogy mondta, ha van egy tisztességes szakmám, mellette akár írhatok is. Nem nyerte meg a tetszését az a bohém világ, amiben a művészek, írók éltek, és ami nagyon távol állt az ő puritán életvitelétől.

A Széphalom Könyvműhely kiadványait nézve elég széles a megjelent könyvek skálája. Horváth Teri, a nagyszerű színésznő történeteitől kezdve a nem régen elhunyt költő, Nagy Gáspár verseskötetéig. Az Önök gondozásában jelennek meg Jókai Anna írásai is.

Nagy büszkeség egy kiadó számára, ha három olyan életműsorozatot gondolhat, mint Várkonyi Nándoré, Karácsony Sándoré és Jókai Annáé. A Kossuth-díjas író-nő 75. születésnapjára nemrég adtuk ki összes novelláját és kisregényeit az Elbeszéltem címet viselő két vastag kötetben.

Próbáljuk támogatni a pályakezdő írókat is. Sajnos a könyvkiadás nem olcsó dolog, a támogatás, a mecénás egyre kevesebb, ráadásul a könyvkereskedelem -

ben is rossz idők járnak a szépirodalmi művekre. Jó érzés, ha egy-egy sikeres kiadás anyagi hasznából tudunk néha egy új, tehetséges író vagy költőt elindítani a pályán.

Nem is olyan régen egy lelkigyakorlaton találkoztunk. Verseiben gyakran nyúl a hit világához. Talán fölöslegesnek tűnik megkérdezni, hiszen ha olvassuk írásait, az első olvasatra kitűnik, hogy hívő ember.

Hívő katolikus családban nőttem fel. Természetes volt, hogy a család minden vasárnap és ünnepeken együtt ment misére. De a mindennapi életünkben is jelen volt a hit és a vallás. Anyai nagyanyám, nagynéném is nagy imádkozók voltak, haza imádkozták a frontról, később a hadifogságból is szegény apámat. Ma már kortünetnek látom, hogy egyetemistaként, a családi szigor ellen is lázadva szembefordultam a valóságossággal. Ez szüleimnek nagyon fáj, édesapám nem egyszer szóvá is tette. Igaza volt, én is sokszor megbántam azóta, de utólag már nem lehet bepótolni ezeket a mulasztásokat. A hit, persze, mindig kegyelem kérdése is: ahogy korábban elvesztettem, 1986-ban szinte egyetlen másodperc alatt visszakaptam ezt a kegyelmet. Ahogy egykor az én családtagjaim is, én is szeretném továbbadni a hitemet a gyermekeimnek, unokáimnak. Ez mára életem legfontosabb tartalma lett, és talán – a sok évi mulasztás ellenére is – sikerülni fog.

Hogyan sikerül a hétköznapi élet átörököteni ezt a hármast „foglalkozást”? Hiszen édesanyja, nagymama, író és a könyvműhely vezetője.

Bizony néha elég nehéz mindenhol helytállni. Sokszor szeretnék több időt tölteni az unokáimmal és természetesen egy végigdolgozott élet után az írással is. Igyekszem minél többet leadni a társadalmi kötelességekből, a külső kötelezettségekből, elfoglaltságokból, hogy minél több időt tölthessek az íróasztal mellett és a családdal.

Költőnek vagy írónak tartja magát? Melyik áll közelebb Önhöz?

Bátyámmal a Krencsányi utcai kertben, 1944 nyarán

Férfjemmel, Oláh János költővel, főszerkesztővel Csapokon, 2006 tavaszán

Nehéz a válasz, de a költészet volt az első, a legkorábbi szerelem. Ősszel terveztem megjelentetni felnőtteknek szóló új verseskötömvemet.

A 2007. évben Prima Primissima-díjra jelölték. Örült a jelölésnek?

Nagy megtiszteltetés volt számomra. Sosem gondoltam, hogy valaha is jelölnek rá. Nagyon örülök a Prima-díjnak, amit végül is elnyertem.

Legutóbb egy gyermekeknek szóló verseskötete jelent meg; ebből a könyvből közösen kerestünk egy igazi Mezey Katis verset, amelyet szeretettel küldök a Szent Kereszt Magazin olvasóinak.

Túl sok a lyukas zokni odaát

*Túl sok a lyukas zokni odaát,
Isten magához hívta Nagymamát.
Jól tudja, hogy ő néhány hét alatt
mindent megstoppol, ami elszakadt,
és kér az angyaloktól új varrnivalót.
Ami ő varr, biztos szép lesz a folt
az agyonmosott ingen-glórián,
alsóneműn avagy felső ruhán.
El nem nyúlhatnak annyi szánjat, inget,
hogy új ruhába ne öltözzön mindet.
Hogy a zseb olykor rossz helyre kerül,
vagy egyik szár hosszabbra sikerül,
előfordulhat, mert megnyúlt a centi,
és nem volt idő már egy újat venni,
mikor hirtelen indulnia kellett,
mert a betegség nem ismert kegyelmet.
Vitte, amit vagy ötven éve használt,
ami elszakadt, meg van toldva is már.*

*Fűzi a cérnát, szorgalmasan szurkál,
öreg keze a vászon fölött föl száll,
szíszeg a varróút vagy a kötőút csattog,
hamar elkészül, pedig sose kapkod.
Körben angyalok, a szívük világát
a gyolcs alól. Itt a divat nem számít,
de ő mégis ügyes fodrot ráncol
felhő-tülből, könnyű ködfoszlányból.
Tudják, persze, hogy szeretetből varrja,
ahogy a földön is csak varrta, varrta,
ha fizettek, ha nem fizettek érte,
mindenkinek, aki jó szóval kérte.*

Gréczi László

Bemutatjuk a Sacre Coeur Közösséget

A Szent Szív társaság alapítása (1801–1815)

Barat Magdolna Zsófia rendalapító, 1779. december 17-én született Joignyban. Törekény alkata és félénksége ellenére nagyon impulzív természetű gyermek volt, okossága korán feltűnt. A család anyagilag megengedhette magának, hogy mindhárom gyermekét taníttassa. Zsófia már 14 évesen elhatározta, hogy Istennek él, szüzességi fogadalmat tesz. A francia forradalom anyagilag tönkreteszi a családot. 1795-ben Zsófia pap bátyjával Párizsba megy, hogy folytathassa tanulmányait. Imában indíttatást kap a szerzetesi életre, és titokban gyermekeket oktat a katekizmusra. 1800 őszén találkozik Varim atyával, aki megalapította a „Diletté de Gesu” nevű női szerzetesrendet. A rendtagok célja a Szent Szív tiszteletének terjesztése volt. Zsófia a Szent Szívnek szentelte magát, rá egy évre két másik társával Amiensben telepednek le, hogy fiatal lányok nevelésével foglalkozzanak. 1802-ben öt választják meg az amiensi ház főnöknőjének. Politikai okokból külön kellett válniuk a kongregációtól, és Keresztény Tanító Nővéreknek hívták őket. 1815-ben, a királyság visszaállításakor vehették fel a Szent Szívet nevet. A rendi szabályokat a Szentszék 1826-ban hagyta jóvá. Ezután a Társaság gyorsan elterjedt szerte a világban.

A társaság visszatérése Magyarországra

A háború előtt két bentlakásos iskolájuk volt: a Sophianum (Mikszáth téri – ma Piarista Gimnázium) és a Philippeneum (Ajtósi Dürer sor).

A feloszlítás után a Sacre Coeur nővérek elhagyták Magyarországot. A 80-as években, amikor újra éledni kezdtek a szerzetesrendek, Belle Éva nővér –, aki Ausztriából járt haza – Monoron egy „családi kört” indított el. 1989-ben Prohászka Ilona nővér, aki akkoriban Grazban élt, a Máltai Szeretetszolgálat NDK-s menekültek részére létre hozott menekülttáborában dolgozott. A Társaság 1991-ben „jött vissza” hivatalosan Magyarországra, a noviciátust 1992-ben kezdték el az első noviciák.

Nemzetközi háttér: Jelenleg öt földrész 43 országának, 32 tartományában kb. 2700 Sacré Coeur nővér él és tevékenykedik. Az örökfogadalm előtt vagy közvetlen utána alkalmuk van arra, hogy hosszabb időt töltsenek egy másik földrész valamely országában, együtt szolgálva ott élő nővértársaikkal. Megtapasztalhatják, hogy Isten hívására a többiek hogyan adtak választ; részt vesznek nővértársaik és népük életében. Ez arra is lehetőség ad, hogy megnyissák szívüket más népek valósága és szükségei iránt. Az ő életükben részesedve, az ott át éltekre reflektálva e tapasztalat segíti őket saját valóságuk jobb megértésében, és új lendületet is adhat.

Életük értelmé minden helyzetben Jézus Szívének megdicsőítése. Arra töreksenek, hogy egy szív és egy lélek legyenek, ezért egyaránt nyitottak az életadó Isten felé és nyitottak egymás iránt, hogy így megvalósulhasson jelszavuk: „*Cor unum et anima una in Corde Jesu.*”

Tartományuk a CEU (Central Europe = Közép-európai Tartomány). Az új tartomány 2004-ben alakult. A korábbi tartományok (két-két országgal) Németország-Svédország és Ausztria-Magyarország egy hosszú előkészítő folyamat után ekkor egyesültek. E folyamatban arra töre-

Oonah Ryan Sacré Coeur nővér a mai kor eszmeiségének és gondolatvilágának megfelelően alkotta meg társaságuk jelvényét. A szalagból kialakított szív az egység kötelékét és a közöttük lévő párbeszéd, illetve kapcsolat eszközét jeleníti meg. A nyitott szív egyaránt jelenti Jézus és a benne hívők szívét. A kereszt, mint jelkép, azt az utat mutatja, amelyen a keresztények mindig is követték az Urat, és amely elvezet az egyén benső világához, Jézus Szívéhez és mások szívéhez.

kedtek, hogy közösen, együtt keressék az új életet és azért közösen is lépéseket tegyenek. A jelenlegi Tartomány négy országában, 12 városában és 17 közösségében 104 Sacré Coeur nővér él és tevékenykedik. (Svédország: Mölndal; Németország: Berlin, Bonn, Hamburg, Schwerin, München; Ausztria: Bécs, Bregenz–Riedenburg, Graz, Innsbruck és Magyarország: Budapest, Szeged.

Monor cigánytelepi játszótér, Szentisványi Rita cigánypasztorációban vesz részt

Nevelési tevékenységi területeiken alapvetően arra töreksenek, hogy: az embereket Isten-keresésükben, örömeikben és bánatukban kísérjék – lelkipyakorlatok – lelkipkísérés – lelkipgondozás – Bibliodráák vezetével. Tevékenyen részt vesznek a pasztorális munkában is: pasztorális továbbképzések – vallások közötti párbeszédok elősegítésével. Oktató-nevelői területen tudásukat és tapasztalatukat megosztják, és engedik, hogy őket is formálják: óvodai nevelés – napköziotthonos nevelői munka – alsó fokú, középiskolai- és egye-

Elég tágas ahhoz, hogy különböző csoportokat fogadjanak benne. Kéthetenként szemlélődő imacsoportot tartanak, minden páros hónap első szombatján pedig csendes napra hívják barátaikat és természetesen bárkit, aki szükségét érzi annak, hogy időnként kilépjen a hétköznapi nyüzsgéséből, hogy belehallgasson a csöndbe, ráérezzen Isten jelenlétére. „Ne érd be kevesebbel, keresd a Forrást” – ez csöndes napuk mottója. Jelenleg négy örökfogadalmas, egy fiatal fogadalmas nővér és egy jelölt él közösségükben.

Zöldfás, 2007 húsvét éjszaka hallelujázva

Monor, cigánytelepi játszótáraz

Bibliai játszótábor a Mese utcában

temi-, valamint felnőttképzésben vesznek részt, mint óráadók. Szociális területen, a szellemi-fizikai nélkülözökkel közösséget vállálnak és nemcsak táplálják bennük a reményt, hanem segítenek megtalálni számukra a megélhetési formákat oktatással és szociális munkával.

A szegedi közösség: A Sacré Coeur 1998 őszén érkezett Szegedre. Az alapító közösséget hárman alkották, közülük *Mariola Pietrzak rscj*, ma is itt él. Ő a Katolikus Egyetemi Lelkészségen dolgozik. Jelenleg is hárman élnek ebben a közösségben: *Pető Éva rscj* az egyházmegye Családpasztorációs Központjának munkatársa. *Paál Judit rscj* gimnáziumban tanít angol nyelvet. Mindhárman állandó tagjai a hajléktalansokat segítő Karitászcsoportnak, amely hetente látogatja a rászorultakat. 2002 tavaszán költöztek jelenlegi, végleges otthonunkba, a felsővárosi Maros u. 32/b alá. Hétfői napokon a közösségi imák nyitottak. Az érdeklődök és barátai betérhetnek hozzájuk, hogy a kápolnában közösen imádkozzanak és elmélkedjenek Istenről. A hónap utolsó hétfőjén szentmisére is szívesen látják a fiatalokat és idősebbeket egyaránt. Forrás néven az ún. reflexiós csendes napjaiknak is ez a helyszíne advent és nagybőjt idején. Az együtt töltött időt arra használják fel, hogy az egyházi év ünnepeire közösen készülődjenek, elcsendesülve figyelnek Isten jelenlétére személyes életükben. A Szent Három Napot Domaszék–Zöldfáson ünneplik, ahol, immár ötödik alkalommal vezettek ideén lelkipyakorlatos húsvéti előkészületet egyetemista fiatalok számára, Pálfi Zoltán egyetemi lelkipkísérő irányításával.

A Mese utcai ház: 1995-ben nyitották meg.

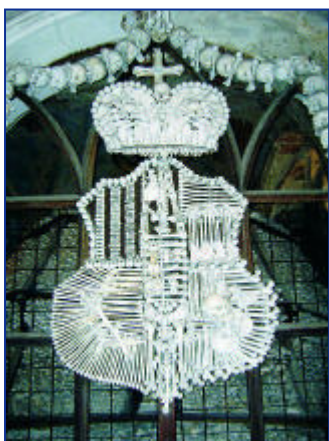

Baternay Ágota rscj önismereti nőcsoportok képzési programját szervezi és a Szerzetesnők Teológiai Főiskoláját (Sophia) vezeti. *Prohászka Ilona rscj* a ház ügyes-bajos dolgait intézi. *Szulyovszky Hajnalka rscj* kórházpasztorációt végez önkéntesként és rendi feladatokat lát el. *Szentistványi Rita rscj* társadalmi kommunikációt oktat, illetve a cigánypasztorációban vesz részt. *Révay Edit rscj* szociológiát tanít a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, és hospice-ben önkéntes. *Gere Júlia* zenetanár.

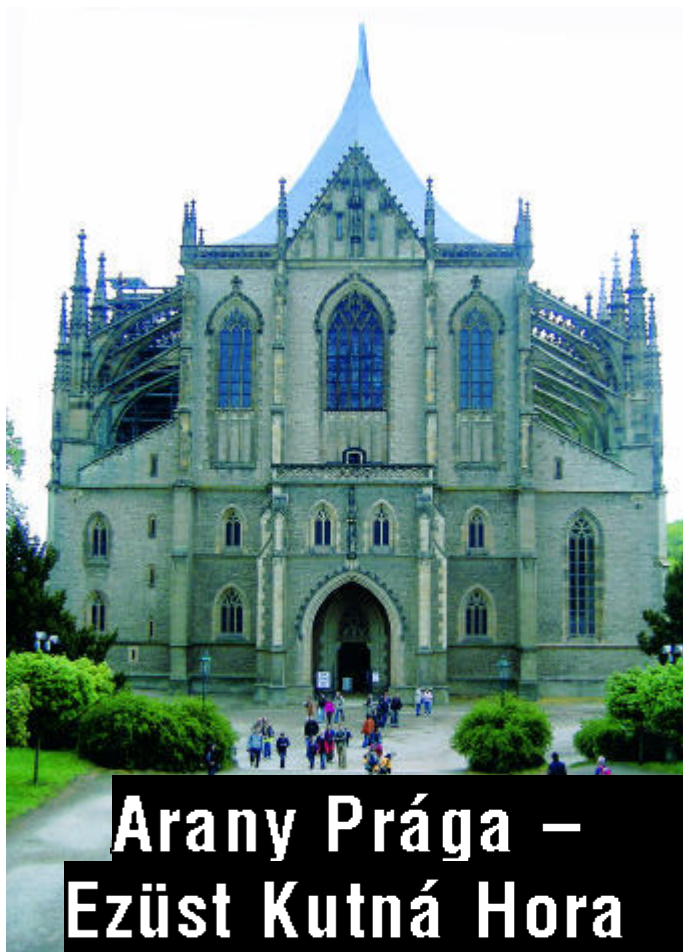
A zugligeti közösség: A zugligeti közösség, amely a rend magyarországi noviciátusa, 1992 óta működik. Negyvenöt évi „kényszerűsünet” után Ausztriából visszatért nők itt indították el az első noviciátust öt növendékkel. A ház azóta szolgálja a szerzetesi életre való készülést két fontos évét. Jelenleg egy novicia, *Veres Judit* végzi a képzési időszak második évét *Szilágyi Erzsébet* novicia mesternő irányításával. Ennek a két évnek az a célja, hogy a novicia elmélyítse hivatását és előkészüljön az első szerzetesi elkötelezettségre. Ezt a célt szolgálja a rend történetének, lelkipkísérőinek és életformájának tanulmányozása. Ezt egészíti ki a heti gyakorisággal végzett önkéntes munka, valamint más közösségek megismerése. A közösséghez tartozik még két nővér. *Csókási Anna*, aki teológiai végzettséggel rendelkezik és 2008-ban tette le örökfogadalmát. A rendi képzésnek megfelelően, a nemzetközi társaságuk megismerése céljából hat hónapot tölt Afrikában (Uganda-Kenya tartomány). *Berecz Rita* pedig a Szentjánosbogar gyerek- és ifjúsági mozgalom koordinátora.

Kuruczleky Ilona

Itt a nyár az utazások időszaka. Amióta megépült az autósútráda Budapest és Prága között az 550 km-es út időben is lerövidült. A cseh főváros elbűvölő belvárosában órákon át lehet sétálni a felújított, tiszta utcákon, kis üzletek, gazdag kirakatokkal, se falfirka, se különböző ormóttan rács az ablakokon. Csak a turisták áradata, akik otthagyják a pénzüket, és elviszik a jó híruket. Václav Havel öt évet adott Prága be-

aranyozására és a házak stílusos rendbehozatalára, az előző 40 év nyomainak eltüntetésére. Jó vezető, jó döntése, jobb jövőt eredményez. Lehet, hogy nehéz volt az a néhány év, de sikerült nekik! Mi lemaradtunk! Adottságaink meglennének, a várhegy, a folyó, szép hidak, belváros patinás házaival, de szürke, kopott minden, bezárt üzletek csomagoló papírral beragasztott kirakatok, lézengő hontalanok, ideges járókelők, káosz a forgalomban. Ez, ami

Arany Prága – Ezüst Kutná Hora

látható a felszínen, de a morcos, fejüket lógató magyar emberek lelke is szomorú.

Sztrádáról kitérővel jutotunk el az ezüsbányászatáról híres Kutá Horába. A közép-

korban Prága után a legnagyobb város volt, 1471-ben itt emelték cseh trónra Jagelló Ulászlót, akit II. Ulászló néven magyar királlyá is koronáztak. A bányászok és tüzérek védőszentjéről elnevezett Szent Borbála templom vetekszik a prágai Szent Vitus-templommal. Érdekessége a főhajó fölé épült, három sátor formájú hegyes tető. A város másik pontján látható a ciszterciák által épített kolostorkápolna,

amelynek altemplomát keresztresztes lovagok és szerzetesek csontjaival díszítették. A kápolnát 1305-ben avatták fel, amikor nálunk az Árpád-ház kihalt. A híres és egyben morbid látnivaló vonzza a turistákat.

Utazni, élményeket gyűjteni jó dolog, de utána le kell vonni a tanulságot. A követtendő, jó példákat érdemes saját környezetünkben is megvalósítani, hiszen életünk nagyobb részét itt töltjük el.

Németh Andrea

Ihlető forrásuk a magyar népzene

A 2004-ben alakult SZKÍTIA zenekart mára a hazai folk-rock új generációjaként emlegetik

Motó: „Magyar földön nem lesz új Magyarország, gaz és szemét nem terem nemzetet. S a gyűlöletet nem mossa le semmi, csak az összetartó igaz szeretet!” (Wass Albert)

A zenekar a magyar népzenei hagyományok ápolását tűzte zászlajára. Olyan értékeket, amely a magyar kulturális örökség szerves részét képezi. Folytatva azt a munkát, amit a KORMORÁN három évtizede megkezdett. Az ifjú muzikusok ihlető forrása a magyar népzene. Hangzásviláguk a folkos hangulat, a mives hard rock és az erőteljesebb tempósabb power metal tökéletes elegye. Jól megfér egymás mellett a hol akusztikus témákat bontogató, hol zakatoló riffeket játszó gitár a népies hegedűjátékkal. A furulyaszó a zongoraként vagy néha Hammond orgonaként megszólaló billentyűs hangszerrel. A karakteres férfi-, és a kellemes női ének kerek egészzé formálja a koncepciót.

A SZKÍTIA népdal ihletésű szövegvilága a szeretetet, a nemzeti érzést és a hagyományok tiszteletét közvetíti, ami olykor kiegészül klasszikus költőink verseinek feldolgozásaival is. A népköltészetet idéző sorok között, néhol erős társadalomkritika is megjelenik. A zenekar zenéjéből bontakozott ki az egyedi – ősi magyar és szkíta motívumokat tartalmazó – viselt ruházat, amely harmóniában van az együttes által közvetített gondolatokkal, kiegészíti azokat látványban.

A SZKÍTIA zenekar a nagysikerű Kétezer éves ének albuma után egy komolyabb irodalmi hangvételű de a hagyományos Szkitia hangzást nem nélkülöző zenealbummal jelentkezett. Ennek apropóját Wass Albert erdélyi író születésének 100. évfordulója adta. Az albumon a zenészek a saját gondolatok (Sztrebka Erika dalszövegei), a megzenésített Wass Albert versek mellett Szőke István Atilla költeményét, valamint kiváló magyar költőink gondolatait interpretálják. Az album összességében egy irodalmi időutazás, ahol Petőfi, József Attila és Ady egyetemes gondolatai adnak keretet, a magyar kultúrából és irodalmi életből méltatlanul mellőzött, hányatott sorsú író – a magyarság érdekében folytatott – küzdelmének bemutatásához. Az album érdekessége még – a zenei kiadványok között egyedülálló – az igényes bőrkötéses és vasalt külső, és a verseskönyvekre emlékeztető belső tartalom.

A zenekar tagjai: Sztrebka Erika-ének, Pataki Mónika-ének, Ráduly Levente-ének, G. Szabó László-gitár, Kalcsó György-basszusgitár, Hajas Marianna-hegedű, Pad Richárd-billentyűs hangszerek, Tóth Ferenc-furulya, Fiedler Károly-dobok.

A zenekar ebben az évben is számtalan fesztiválon, város és falunapon, hagyományörző és rocktalálkozózn lép fel, amelynek pontos programját a www.szkitiarock.hu internetes oldalon lehet megtekinteni.

Kis László Péter

Fotó: Somogyi György

Krisztus nagy botrány

Beszélgetés a hitről Berecz András mesemondóval

Az Astoriában, majd ott találkozunk. Elmentem, leültem. Vártam. Aztán megérkezett András, vidáman, derűsen. Olyan helyet kelle- ne keresnünk, ahol nincs zaj, nem hallatszik be a magnóba. Men- jünk be, ott van egy hely, ahová szoktam jámi, ott csak pár asz- tal van, és lehet beszélgetni. A belső helyiség ugyanolyan szürké- nek tűnt, mint a kinti, ahol várokoltam. András derűje viszont éle- tet lehel még a fagyos pincérek arcára is. Mit is kérdezhetnék?

Természetesen azt, hogy mit jelent számára hit?

Római katolikus vagyok, ez a könnyebbik vége. Volt, amikor a sok utazás, éjszakázás miatt lekéstem a misé- ket, vagy nem tudtam elmenni, de azért törekedtem. Val- lásomban, mint szülői házhoz is hű ember, nem kételked- tem. Odahaza kaptam, igyekeztem vigyázni rá. Emlék- szem, az iskolában föl kellett tenni a kezünket, ki volt el- sőáldozó. Föltettem, és akkor az osztályfőnöki óra arra ment, hogy e ballépés történelmi hátterét „közösén” ele- meztük, tehát az osztály „elhelyezett”, „rámutatott”, „leleplezett”. Ha a verekedésben, tréfaszerzésben nem vívtam volna ki tekintélyt, rosszabbul is elsülhetett volna, de mivel ezekben nem voltam utolsó legény, a gyerekek ilyesmivel nem piszkáltak. A folyosón én győztem. Az én hitem: út. Gondolom másé is. Korai állomása, mikor édes- anyám vasárnap ünneplő ruhát adott rám, rövidnadrág, fehér zokni a bakancs alá, kifőzött, fertőtlenített, fehér ing, vasalva, nyaka feszesen begombolva. Hogy a torkom meg ne fázzon. Éreztem, hogy ez a nap másfolyan. Egy kis leválasztott lakásban éltünk a belvárosban, a Vadász utca 27-ben. Onnan jó negyedórás sétával a Vadász ven- déglő előtt kis kanyart tettünk, úgy jutottunk el a Bazili- kába. Szüleim ott esküdtek, ott kereszteltek, édesanyám ott vette fel a katolikus hitet, mert ő református volt. Ott lettem elsőáldozó is. Ha a környéken vagyok, ide mindig elsétálok. Ha nem egyéb, körbeszaladom. Sok minden eszembe jut. A hittanórák. Sulyok Laci bácsi, aki megle- gyintette a tarkómat. Ugye kicsin is elég nagy nyelvem volt, ráülni kényelmetlen volt, többet is forgott a bolond- ságra! Sírtam, ha a szomszéd nem nevetett! De azért az elsőáldozók köszöntő beszédét én mondtam. És arra is emlékszem, hogy édesapám kijavította a köszöntő pisz- kozatát, legalább minden harmadik mondatra azt mon- ta, hogy ez germanizmus. Attól féltam, hogy ez a javítga- tás valami szentségtörés. Édesapám azt mondta, ha ma- gyarul van, magyarul zenéljen, még ha ünnepélyes is. Az- tán eljött a nap, éreztem, a sok ember előtt a lépcsőn, úgy vagyok. Engem, a hátul ülőt, a pad alatt birkózót, en- gem, aki sose figyeltem, itt most kiemeltek, hátulról, a pad alól! Ideraktak az ünnep közepére, a Bazilika lépcső-

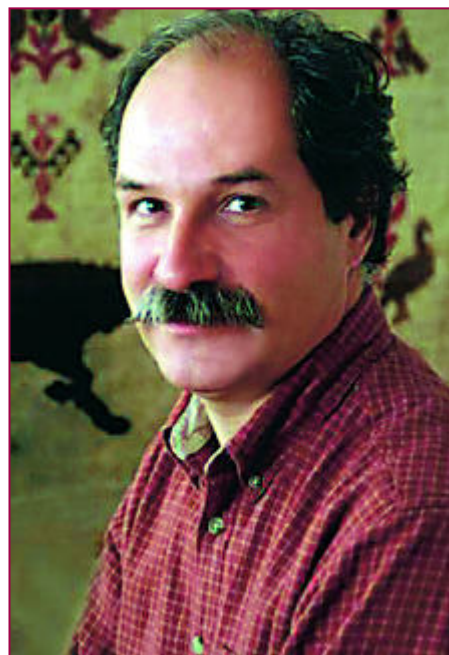
jére! A nagy szám? Az éles hangom? Az aztán, mikor el- jött az én időm, mondtam, hogy a lábam remegett! Kö- szöntem László atya fáradtságát mindenféleképpen! De nekem minden porcikámban hála volt! Aki nem figyelte szózatocskámat, arra egyenesen haragudtam! Nem értet- tem: hallótávolságon belül mi lehet most ennél fonto- sabb?! Miféle lelkivilága van az olyannak, aki nem fi- gyelem?! A megváltásnak ez is valami alfejezete lehet: az érdemtelen szerephez jut. Ha a megváltás rajta is sikeres, akkor a többen is? Valahogy így. A hittanóráimra menet egy kicsit kellett vigyázni, mert a Mezei gyerekek ott tengőztak a Bazilika előtt, párszor meghajigáltak, olyan- kor igyekeztem nem jöttek utánam. A templomba nem jöttek utánam. Az „ház” volt. Arra is emlékszem, hogy Che Guevarra ne- ve is fel volt írva 1963–65-ben a Bazilika oldalára, meg Leniné, halványabban. Hogy aztán ki írta oda föl, azt nem tudom, de ezek eléggé belém vésődtek. Meg az is, hogy ami otthon forradalom volt, az iskolában „ellenforrada- lom”. Már fiatalon is éreztem a frontot.

Szülei mivel foglalkoztak?

Édesapám 10–12 nyelven tudott, szakszövegeket fordított. Emlékszem, ha a buszon utazott, elővette a zse- béből a kis Landenscheit szótárait, a cseh, francia, spa- nyol, vagy portugál... szótárat, átfutotta. A margóra írt valamit. Érdekes metszetekben vizsgálta a nyelveket. Ide- gent az idegenen keresztül, magyar fejjel. Falusi volt, a latint, az alapot még a szekéren tanulta, Sőregen, katoli- kus vidék az, Gömör megye, Trianon óta Szlovákiához csapott színmagyar falu, csempészfalu.

Csempészfalu?

Igen. Nem ők akarták, Trianon hibáztak. Ott vásárol- tak, ahol a szüleik. Vettek juhok, vagy lovat Somoskőújfa- lun, úgy mentek be az erdőbe, hogy Sőregen lyukadtak ki, de fináncokkal nem találkoztak. Ezt aztán édesapám to- vábbfejlesztette, amikor az amerikai hadifogságból – München alól – négyen elindultak, egyedül ő érkezett meg, Bécs alatt az orosz záron ő jött át. Ismerte a lapos kúszás havas, poros, esős változatait. Felnőtt fejjel sokat kérdeznék tőle. Hallgatag volt. Amit gyerekkoromban hal- lottam tőle, mára emlékfoszlány az is, hogy szinte odafa- gyott a lába mikor ministrált, mert nem volt cipője. Kap- kodta a lábát. Egyébként volt Sőregen egy szokás, hogy télen, valamelyik ünnepen meztőláb mentek templomba. Édesanyám református faluból való, a Kunságról. Kunhe- gyesről. Mesélte, mikor a katolikus templomba betévely- gett, elbűvölte a sok arany, a sok kanyar, meg a sok ci- rom. Vágyakozott, hogy ő ilyen templomba mehessen,

úgy érezte magát, mintha a mennyországba lépett volna! Nagyon tetszett neki. 43 éves korában szült, elég későn. Mikor elsőáldozó lettem, fölvette a katolikus hitet. Elein- te a gyónás nehezére esett, később öreg napjaira, már minden misén áldozott, de több imát nem tudott, mint a Miatyánkot, meg az Üdvözlégyet. A család egészségéért saját szavaival rögtönzött imát, félhangosan. Harangozás- kor nem vetett keresztet, olvasót nem használt, olyan re- formátus múltú, idricipirít babonás katolikus lett belőle. Nagyapám, érdekes még, édesanyám édesapja! A hosszú istentiszteleteken el-elcsundított. Nem nagyon szerette, hogy elalszik, nagyot koppant kopasz feje az imapadon. Istenfélő, Istenkereső ember volt; nem nyugodott bele. Na egyszer látja ám, hogy a tyúkólból kibúvik egy siklós kigyó – így mondta: „siklaós” –, elkapta a nyakát, tor- kát megszorította, az meg, hogy feltáította száját, nagy- apa hamar egy barkóca botot ledugott a torkán, a kigyó- bór rászáradt, és mikor az Istentisztelet megkezdődött, evvel a mózesbottal szépen felkipikopogott a legénykar- zatra, aztá amelyik pofázott, fejbeacsapta. Ezalatt nem csak hogy nem aludt, de még a mások figyelméről is gon- doskodott. Bottal kivívott tiszte volt ez, lehetett tudni, hogy na, már Tanka Gábor bácsi fönn sétál csizmában, ügyelget szípen, reccsen a lipte. Azt, amelyik mocsok kö- lyök meg a száját járatta, – én mennyit kaptam volna tő- le! – azt fejbe koppintotta. Csöndes koppogatások hallat- szottak, erre-arra, a jó öreg kereste az üdvösséget. Kristóf se a tudományos felkészültségéről volt híres, de az igyek- véséről igen. Lehet, hogy a hitünkben a tiszték már ki van- nak osztva. Az egyik figyel, a másik a figyelmet fenntart- ja, a harmadik átvizs a Szentlélek találkahelyére, lármát- lan túlpartra. Keveseknek adatik, hogy az igét tudják, szá- jukra vegyék, továbbadják. Még kevesebbnek: példával előljáranak.

Abban a mesterségben, amit Ön üz megjelenik-e a hit?

Mesemondó vagyok. Sok olyan mesém van, ame- lyekben a teológia csak hálai jár, olyan is, amelyiket mesz- szire elkerüli, de a többség esze-lelkejjárása, igyekvése, hogy Istennek közelébe férközzön, egyáltalán emelked- nivágyása azt hiszem, érzékelhető is, átadható is. A hit

így jelenik benne. Igyekszem úgy mondani, hogy inkább frissítő, mint álmosító legyen. Különben a szentség, a Lélek valahol a szöveg mögött, vagy a szöveg felett van. A csöndjeiben. Az öreg Berzsenyi írta: „A szent poézis néma hatyú, s hallgat örökre hideg vizekben”. Szívesen is mondok ilyen csöndekkel tűzdelt meséket, nem szeretnék fűlcsiklandó-kiszolgáló lenni, próbálgatom, keresem az Istenhez hívó szót. A megváltás, a vigasz, a szeretet felé indítani az embereket. Mint mesemondónak megszólításakor úgy tűnik valami kocsmái hangot kell megütnöm, azért hogy figyeljenek. A mesemondás nem igehirdetés. Ha én nem rikkancs, bohóc, kocsmaszája vagyok egyben, akkor nem figyelnek rám. De amikor már bejönnek az utcába, akkor már szabad a gazda. A Szent Péterről és Krisztusról szóló mesék, mindig jó alkalmak arra, hogy az ember a csetléseit-botlásait számbavegye, Krisztus felé törekedve gyógyírt, vagy megfelelő pönitenciát keressen hozzá. Szent Péterbe az ember a maga esendőségét oltja. Nem keveset. Megnyugszik, látja, hogy Péternek se volt könnyű. Krisztus szereti őt, ragaszkodik hozzá. Pedig gyarló. Ha a valóságban fele annyi baja lett volna vele, mint amennyi a magyar népmesékben, talán választott volna mást magának Krisztus urunk. De a mi Péterünk nagy teherbírási ember. Őrá aztán minden baját rápakolja a mesemondó.

Hogyan alakult ki a mesemondás?

Nem tudom, de ezerféle helyszínen, meg alkalom van mesemondásra. Gazdák, a favágó, a szénégető, a csőszök, a bányaportások... ezzel mulatták az időt egymás között. Volt olyan is, hogy gyárban a lifthelező bácsi mesélt igen jól. Az embert az élet sokszor partra dobja, és sok embert dob partra az élet, az eredetiségnek, a jószónak ilyenkor nagy lehetőségei vannak. Aki utálja, hogy várakoznia kell, hogy fölösleges, hogy öneki örökké sorba kell állni, hogy az ő ideje soha nem jön el, az éhezi igazán a jó történetet. Azon nyeri vissza az elvesztett időt, hogy szép történeteket mond, azokat hallgat, issza a szót. Sáros utak végén odaül a buszmegállóba, először nagyon messzire nézel, mintha a buszt várná, pedig a füleden esel ki, a füled hegyezed, hát egyszer csak felüldösz, olyat hallasz! Aztán szép tapintatosan belekotyintas, ha a helyzet megengedi, igyekszel megmutatni, hogy a lábad, a feneked utazó, de a szíved itthon van, a nyelved is hazajár. Hopp, már össze is vagytok kapcsolva. Nem hopp, csatt!

A szülei mit szölkáltak ahhoz, hogy ön mesemondó lett?

Édesapám nem érte meg. Ő csak azt érte meg, hogy a jogi egyetemről kiléptem, harmadik évfolyamban. Nem sokkal utána meghalt. Szomorú volt, nem látta a kibontakozást. Holott már nyílegyesen haladtam a pályám felé, gondviselészerűen, rejtett úton. A hit segített. Abban hittem, hogy, ha ezt a számomra fölösleges időtöltést, a jogi egyetemet abbahagyom, ez nekem valamiért jót tesz. Közben már régóta gyűjtöttem különös szavakat, dalokat, de tervem nem volt velük. Úgy mentem, mint éhes a kenyérszaga. Ha valaki megjósolja, hogy ebből jövőm lesz, kacagok. Vakon engedelmeskedtem valami bizsergésnek. Édesanyám örült neki. Ő mindig hitt bennem. Édesapám a négyest sem szerette, édesanyám a kettesre is azt mondta, jól van, lesz jobb. Lehet, hogy ez a pálya is kettesnek számított, s azt gondolta: lesz még jobb. De

nem lett. Ezzel együtt szeretett, büszke lett rám, az édesapját is bennem ismétlődni látta. Azt hiszem a „szülőnek” – a sok szaladgálás közt – legmisztikusabb élménye az ismétlődés, a folytatás, hogy a gyermekben hirtelen meglátja halott szüleit, vagy egy mozdulatában feltámad a nagyszülő.

Hány gyermeke van?

Három fiam, egy lányom. 16 éves az elsőszülött: István, Katalin a második, ő 14 éves, 6 éves Misi, s 4 éves Marci.

Nekik szokott mesélni?

Az ifjabbaknak ritkábban, persze annál sikeresebben. Anyit vagyok távol otthonról, hogy ha hazajövök, csak nappal fogadják el tőlem a mesét, meg este, lámpaoltás után. Az esti mese joga lámpafénynél az édesanyjuké. Té-

vénk nincs. Még annakidején édesapám azt mondta, ez bizony mihozzánk be nem teszi a lábát, negyvenhét éves vagyok, egy percre nem volt tévém. Hiszek neki ma is.

A mesemondás meghódítja a fiatalokat?

Volt ilyen. Talán most húsz éve, hogy mondok mesét, énekelek. Most már meg lehetne a szervezőkkel úgy álapodni, hogy csak értő közönséggel találkozzak. Van már ennek tábora is. De az utóbbi időben kedvelem azt is, amikor érzem, hogy a szervezőnek fogalma sincs, ki vagyok, mi az, hogy mesemondás, valami „projekt”-et akar éppen kipipálni, most van rá pénz. Én leszek a füst, ő a csutora. Projekt kult., prolet.kult. különben egy kutya! Vagy majdnem. Tehát amit körém szervez, kitűnően alkalmas arra, hogy én is idegbajt kapjak, utóbb ő is szégyenkezzen. De mivel fogalma sincs, hogy mi ez, sok butaságot talál ki. Lyukas kalapban mondom, tulipános ládán, kést dobjak a gerendába, vagy hogy evés közben, meg hogy „parodizáljak” stb. Vacsoráznak a vendégek, én mondom csak nyugodtan, kabarégassak egy cseppet. Nem rögtön világosítom fel őket. És persze semmit se úgy teszek. Pár évvel ezelőtt azt mondtam volna, hogy kedves barátom enged meg inkább, hogy ezt ne. Mindennek megvan a maga ideje, alkalma, ez nem illik most ide. Na erre mondtam az előbb, hogy az utóbbi időben nagy kedvem lelem, hogy ilyen helyekre is elmenjek, azt nem mondom, hogyha nem iszom meg egy

pohár bort, akkor nem érezném rosszul magam. De megiszom, és akkor kicsit elhomályosul a tekintetem, már nem látom pontosan, hogy ott zavartalanul eszegetnek. Hogy a másik asztalnál éppen hátat fordítanak, amott hargadsanak rám, mit főzök ez, ők nem is tudták, hogy itt műsor lesz! stb. Elkezdem a mesét. Azt se látom, csak úgy félszemmel, hogy a szervező haja égnek áll. Ilyen helyzetből is lehet fordítani. Na persze volt olyan is, hogy nem sikerült. Ha ritkán van, kiheverhető. Volt, hogy vagy kétszáz diákot betelereltek egy tornaterembe és a nagy „el-lenlábasok”, néhány kamasz vezér, egy tornaszőnyegen elheveredtek hátul, csuklyát húztak a fejükre, fél szemükkel pislogtak. A feladat az volt: előcsalogatni őket, hogy kibújjanak, mint csiga a házából. Aztán, hogy kaptak tejet is, vaját is, kibújtak, haver lettem! Körbevettek, a többiek, akik már az elején elfogadtak, nem is engedték a közelembé. Na, ez öröm.

Őn szerint ez a mese ereje, a hit ereje, az Isten ereje, vagy az Öné?

Legelőbb Istené, Őrá bízom magam. Ha nem bíznám is Övé lenne. Másodszor Isten kegyelméből az öregeké is, akik egymáson kipróbálták a sok szép mesét. És végtelenül sok véletlennek bonyolult összjátéka, hogy az enyém is, tehát ez se enyém. Pedig még büszke is vagyok rájuk. Ja igen, meg még a szerelem is, jó csali az!

A mesék fejlesztették önben az Istenközeliséget?

Reménykedek benne. Van olyan mese, amitől, ha rég mondom is, újra-újra megborzongok. Bekerülök a szereplők közé. Nem szórul-szóra tudom őket, engem is izgat, mi lesz a vége? Kicsit a szerzője is vagyok. Azt a megnyugtató bizonytalanságot is felviszem a színpadra, amittől nem unom magam. Ez is hit. Rábízta magát az ember a véletlenre, persze arra, amelyik mindig a sok munka tetejébe szokott fölcsúcsulni.

Hisz Ön a túlvilági életben?

Amikor csak annyit mondok: túlvilági élet, már többet mondtam, mint ahogyan elképzelem. Helyesebben: ahogy el se képelem. A „valami”, a „valamilyen” is, a „valami olyasmi” is rossz megközelítés. Isten, a túlvilág evilágostul: határtalan. A nyelv nem. Annak a Teremtőnek a szeretetében hiszek, aki a fajtám a semmiből előcsalta, és abban, hogy „tartogat” „valamit”. A Biblia nélkül, Jézus nélkül erre persze képtelen lennék. Az imáimba belefoglalom szüleimet is, a velük való találkozást kérem. Aztán, hogy meglátom-e még a karját édesanyámnak, vagy meglátom-e az arcát, vagy volt neki egy eleven kacagása, vajon a túlvilág az azt jelenti-e, hogy hallok még valamikor? Vagy annak valami boldogító mását... ?

Hogyan látja a mai fiatalok helyzetét?

A világ kétfelé szalad. Úgy látom, hogy akik az üdvözülésről is jól értesültek, azok a sok baj közt most még jobban. De ők vannak kevesebben. Akik kevésbé, azok még kevésbé értesültek, és ők egyre többen lesznek. Így tűnik. Nehéz küzdelem, nagy versenytűzés ez. A világ hangja a média, mi pedig nem kiáltunk. Krisztus nagy botrány. Ő nem az, aminek a világ örül. A világ elfelejt örülni. Eszembe jut Pázmány Péter: „A nagy halak a sós vizek keserűségében teremnek”. Ezt írja: Vigasztalni próbálja a szenvedő igazat. A mesebeli fiúnak is, míg királyságra jut, nehéz próbákat kell kiállnia. A mese sem hazudja el a sós vizet... a keserűséget. Földváry Györgyi

Köztudott, hogy hívő ember vagy, de hogyan jutott eszedbe, hogy pont a pálosok ősi kegyhelyére a czestochowai Jasna Goraba, a fekete madonnát őrző kolostorba tegyél zarándokutat?

Időben egy kicsit előre kell mennem. Láttam egy filmet a televízióban, amit Karel Vojtylaról, azaz II. János Pál pápáról készítettek. Nagyon megrendített, hiszen az Ő

életét, sorsát, a gondolatait nagyon régóta követem. Azt gondoltam, hogy ez nem véletlen. Sokan furcsállhatják, hogy protestáns létemre a katolikus egyházfőhöz vonzódok. Én nem vallásos, én hívő ember vagyok. Én nem járok templomba minden vasárnap, de amikor a lelkem úgy kívánja, akkor elmegyek. Január 6-án elmentem a Gellért hegyi Szikla-kápolnába, a pálos rendi szerzetesek miséjére. Ott hallottam, hogy zarándokút indul azok részére, akik közelebről akarnak megismerkedni a volt pápa életében fontos lengyelországi helyiségekkel.

Mi volt az útvonal, milyen megállóhelyek voltak?

Vadovice, ahol a pápa született, Krakkó, ahol érsek volt és Czestochowa, a kereszténység zarándokhelye. Annak ellenére, hogy a protestánsok szentek és más díszes külsőségek nélküli hívők, rám nagyon nagy hatást tett a katolikus egyházfő. Amikor felszálltam a buszra, az első dolga volt a bennünket kísérő Lehel atyának, hogy imádkozunk, reggel 6 órakor. Én nagyon csodálkoztam. Aztán beszéd, idegenvezető, imádkozás. Így ment végig az úton, majd megérkeztünk Vadovicéba, ahol Karel Vojtylát megkeresztelték, részt vettünk egy nagyon szép pálos misén. Itt Vadovicében, a templomban találtam meg egy olyan képet a pápáról, az egyik kápolnában, ahol már mint pápa ragyogott. Valóban ragyogott, a képen átütött az embersége, meleg szeretete, csodálatos lénye.

Másnap Krakkóban az első utunk az Isteni Irgalmasság templomához vezetett. Ez egy modern, új katedrális, amit II. János szentelt fel. Itt csodákat lehet látni. Itt van a magyar szentek és boldogok kápolnája, gyönyörű mozaik. Az összes magyar szentté és boldoggá avatott Szent Istvántól Batthyányi Strassmann dokorig. Talán ez ragadott meg leginkább, hogy általunk is ismert ember, egy orvos is lehet boldog. Ez adott bizonyosságot arról is, hogy a többi is létezett.

Milyen hatással volt Rád a Wawel, a csodálatos királyi koronázó hegy?

A Wawelba sajnos nem tudtam felmenni, de Vojtyla

„Örökké a Tiéd!”

Zarándokúton Tiboldi Máriával

arról is gondoskodott, hogy kárpótlást kaphassak. A Kanononok utcájába keveredtem, az érseki palotába, ahol mindent láttam, amire vágytam. Azt a sok apróságot, a személyes holmijait, a családi fotóit, az első bizonyítványát, a közvetlen környezetét. Ez a rész nagyon puritán volt, de a pápai terem már pompázatos volt. Kiállítva az ajándékok tömege, amit a világ minden

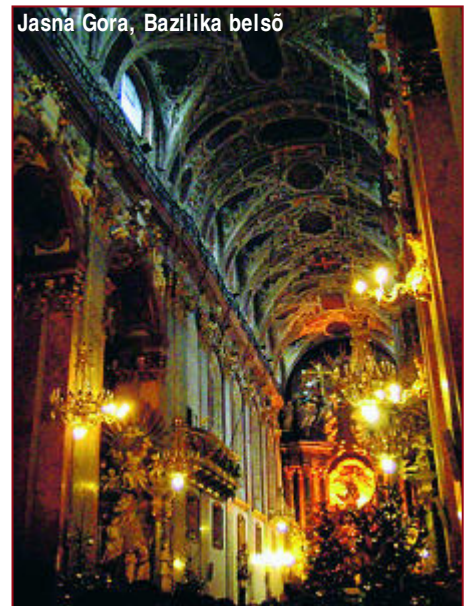

részből kapott. Ott volt a jelmondata: „Örökké a Tiéd!” Csodálatos élmény volt. Ezt írtam be én is az emlékkönyvbe, és elköteleztem magam Karol Wojtyla mellett. A mélyről jövő szeretetet és irgalmasságot, amit hirdetett és ami szerint élt, példaértékűnek tekintem. Benne találtam meg azt a kapaszkodót, azt a karizmatikus embert, akit kerestem, a példát, az utat. Volt lehetőségem az életben, hogy királyi családokkal, bankárokkal és általában a felső elitel találkozom, de sehol nem éreztem ezt a kötődést, amit iránta érzek.

És Czestostowa, a Jasna Góra?

Jasna Góra, Bazilika belső

Czestostowa adta a legszebb misét az út során, a templom oltára előtt. Itt őrzik a pálosok a Nagy Lajos király által adományozott Fekete Madonnát. A pálosokra bízott Mária kép hívja ide az egész világból a zarándokokat. Lengyelország szellemisége, a lengyel nép ereje a túléléshez és keresztény Lengyelország építéséhez. Jasna Góra egy erődtér, mellette bazilika és a Mária templom, kincstár, színház, rádió, kegytárgyáruló boltok, egy hatalmas élő komplexum. Reggel 5 órakor kezdődik az imádság, 6 órakor trombitazenekar hangjaira felvonják a vasfüggönyt a Madonna előtt. Aztán már csak imahang hallatszik, ott nem szól orgona, ott csak az emberi lélek szól meg. Magamnak így írtam le: Sötét ragyogás, az arany és ezüst, a színek pompája egészen megfog. Különleges élmény, úgy éreztem, hogy Mária beköltözött a szívembe. És ezt Czestostowanak köszönhetem. Aztán a magyar nyelvű szertartás. Az áhítattól és csodálatától sírva fakadtam. Valami hatalmas béke költözött belém! Soha ilyet nem tapasztaltam, pedig már voltam Fatimában is. Korábban úgy éreztem, hogy a Mária-kultusz egy külsőség. Eddig csak Istent fogadtam be a szívembe, és csak ezután a zarándokút után tudtam Máriát is befogadni. Hogy egy kiválasztott lény volt, akit megtisztelték a Jézus világra hozatalával. És alázatos szolgája volt annak, ami értünk történt emberekért, hogy az ige megtestesüljön.

II. János Pál Czestostovában mondta, hogy „Itt mindig szabadok voltunk!” Éő a jelenléte, most is, és igazolta a rajongásomat. Nagyon meglepett a fiatalok sokasága. Én még ennyi fiatalot soha életemben nem láttam, és csak jöttek jöttek... Arra gondoltam II. János Pál jó munkát végzett, Neki köszönhető, hogy ilyen fiataljai vannak ennek az országnak. Ezt kellene valahogy nálunk is átörökíteni, ezt a tartást és hitet adni az embereknek!

Bölcsházy Sándor

Eugenio Zolli: 1881–1956

„Úgy világítson világosságot az emberek előtt, hogy lássák jótetteiteket és magasztalják mennyei Atyákat!” Mt 5,16

„Semmit sem tagadtam meg, a lelkiismeretem tiszta. Bizonyos vagyok afelől, hogy önmagamát valószínűsítem meg anélkül, hogy bármit megtagadtam volna... Vagy nem azonos-e Jézus Krisztus és Szent Pál Istene, Ábrahám, Izsák és Jákob Istenevel?...” Így szólt keresztelője után Eugene Israel Zolli, Róma volt főrabbi, akiben a választott nép útja végéhez ért, aki szinkretizálhatta önmagában a Törvény szeretetét és a Szeretet törvényét.

Nézzük hogyan lett a római főrabiból ferences szerzetes. *Israel Zoller* 1881-ben született a galíciai *Brodban*, ahol már négy testvér várta. Néhány év múlva Stanislavobba költöztek, ahol az apának selyemgyára volt. A súlyos vámtörvények miatt tönkrementek, a gyárat be kellett zárni. Az idősebb testvérek külföldre mentek dolgozni. A családba beköltözött a szegénység. Erről így ír Israel Zolli: „Túl fiatal voltam ahhoz, hogy megértsem hön szeretett családtagjaim tragédiáját. Megéreztem, hogy a ház hangulata szomorú. Láttam, mint hagyták el a szülői házat testvéreim. De hogyan is érthettem volna meg mindezt?”

Israel 8 évesen megkezdte a héber iskolát. Így emlékezik vissza: „Ezek voltak a békeidők. Mi zsidó gyerekek szerettük keresztény barátainkat, és ők is szerettek minket.” A legjobb barátja Stanislav, a keresztény fiú. Sokat voltak együtt, náluk látta meg a feszületet, amely ilyen gondolatra indította: „Ki ez a keresztrefeszített? Gonosz volt? Mindenki gonosz, akit keresztre feszítenek?”

A jószívűséget anyjától tanulta, akinek önfeláldozását nem tudta eléggé értékelni. Israel alig múlt 12 éves, és már órákat ad: tanít és tanul. Újabb költözés, most Léopoldba. Israel készül az egyetemre. Amikor néhány perce akad, az Újszövetséget tanulmányozza, amely valóban új volt a kis lengyel zsidó fiúnak. A szeretet evangéliumát valaki mellette élte: az édesanyja. Sajnos nem sokáig, mert tüdőgyulladásban meghalt. Israel meggyújtotta a „tisztelőadás fényét, a lángkoronát” és megcsókolta a csodálatos halottat és ezt ismételte: „Boldogok a tisztaszívűek, mert meglátnak az Istent.” Néhány hónappal édesanyja halála után Israel beiratkozott a bécsi egyetemre, egy szemeszter után a firenzei. Firenzében, a virágok városában, hideg és szürke éveket élt. Testileg-lelkileg szenvedett, nélkülözött. 1904-ben filozófiai doktor lett, 1911-ben Triesztben rabbi-helyettesnek nevezik ki. Két évvel később megnősül. Felesége: Adele Litwak, egy kislánnyal ajándékozta meg, Dórával. Triesztben a főrabival konfliktusba került – a Szentírásához menekült. „Az egész Biblia drágakővé vált számomra a kö foglalatla kereszt volt. Bennem az Ó- és Újszövetség harmonikusan egygyé olvadt. Közöttük szabad volt a határ és az élet egyikből a másikba áradt.” Zoller rabbi otthonát súlyos gyász érte: felesége meghalt. 1920-ban Trieszt főrabijává nevezik ki, a páduai egyetemen pedig hébert tanít, ahol sok katolikus pap tanítványa volt. 1920-ban újra nősül és Emma Majonca lesz a felesége. Megszületik második kislánya, Miriam. Jó apa, szereti gyermekeit. Számos tudományos lap munkatársa. Vallástörténeti és biblikus tanulmányokat ír. Szent Pálról szóló elmélkedésében ezt írja: „Pál meg-

tért. Elhagyta-e Israel Istent? Megszűnt-e szeretni Izraelt? Abszurd lenne ezt gondolni. De hát akkor.” 1933-ban felveszi az olasz állampolgárságot, Mussolini előírásának megfelelően családi nevét *Zollira* kell változtatnia. Megkezdődött a faji üldözés, amelynek két bátyja is áldozata lett. Zolli rabbi bátorsága nem ismer határt. Sokat tett üldözött hitorsorsaiért, melynek eredményeként 1938-ban megfosztották olasz állampolgárságától.

1940-ben, a római izraelita közösség meghívta főrabinak és a rabbiképző rektorának. Ekkoriban az izraelita közösség felfogása rendkívül megosztott. A fasizmussal szimpatizáló többség ellentétben állt a nemzeti érzésű kisebbséggel. A főrabbi a békét hirdeti. Sajátmagát apolitikusnak mondja. Megjelentek a fajüldöző törvények, amelyek súlyos csapást jelentettek a zsidókra, a fiataliságon kezdtek. Miriam Zollit is eltávolították az egyetemről. A németek lerohanták majdnem egész Európát, mindenütt szörnyű pusztítást és öldöklést végeztek. 1943. július 17-én a szicíliai partraszállás után Roosevelt és Churchill rádióban szólt az olasz néphez, hogy döntsenek. Szeptember 3-án aláírták a fegyvernyugvást, de már 8-án a német csapatok elárastották Rómát és megkezdődött a könyörtelen megsemmisítés, ami kilenc hónapig tartott. Zolli főrabbinak világos képe volt a náci viselkedéséről. Értesítette az olasz izraelita közösség elnökét és a római közösség vezetőjét, de nem hallgattak rá. Családját ismerőseihez menekítette. Pár nap múlva, a zsinagógából távozó főrabbit ketten követték, a Gestapo emberei voltak. Újból rejtőzködni kellett. Szeptember derekán a németek megsarcolták a zsidókat: egy nap alatt 50 kg aranyat követeltek. Azonban csak 35 kg aranyat sikerült összegyűjteni, a bajból a Szentatya segítette ki őket. A főrabbi élte az üldözött életét: éhezett és fázt, magára hagyott volt és elfeledett. Még könyve sem volt, hogy lekötthesse gondolatait. Fejére 300 000 lírát tűztek ki. Ő szüntelen imádkozott: „Ó Te, Israel védője, óvd e kis maradékot! Ne engedd, hogy ez a kis maradék elveszzen!” Zolli főrabbi egy szegény keresztény házaspárnál lalt otalmat: Ginó és Emilia voltak. Ezeknél a derék embereknel töltötte a főrabbi a megszállás utolsó hónapjait. 1944. június 4-én az amerikaiak bevonultak Rómába. A főrabbit visszahelyezték székébe és a rabbiképző vezetői tisztségébe is. Azonban mindkét megbízatásáról lemondott, hiszen tudta, hogy kereszténnyé lesz.

Zolli rabbi misztikus útja egyre közelebb vezetett az ígért földjéhez, a kereszténységhez. A kiengesztelődés napján történt: Zolli rabbi vezette a hosszú és komplikált vallási rítust. Mindennél jobban szerette ezt az ünnepet, az év egyetlen napját, amikor a főpap a szentek szentjébe léphet. Két segédje imádkozott és énekelt, neki azonban hang sem jött ki a torkán. Hirtelen mintegy lelki szemével végtelen mezőt látott. A zöld növényvilág közepén ott állt Krisztus, fehér köpenyben. Feje fölött kék ég ragyogott, és a látvány kimondhatatlan békét árasztott. Hangtalanul szólt szívében egy hang: „Utoljára vagy itt!” Aznap este a főrabbi hazament, de egy szót sem szólt. Vacsora után felesége és lánya a szobájába vonult. Amikor a főrabbi belé-

pett feleségéhez, felesége így szólt: „Ma, amikor a Torah előtt állt, láttam maga mellett Krisztust. Fehérben volt. A kezét fejére tette, és megáldotta magát.” A főrabbi úgy tett, mint aki nem érti, ezért felesége megismételte. Kislányuk, Miriam, a másik szobából átkiáltott: „Ó Papa, tudod, hogy ma éjjel Jézus Krisztusról álmodtam. Nagyon nagy volt és nagyon fehér...” Zolli főrabbit ezek az egybeesések szíven ütötték. Telefonon időpontot kért egy paptól, és így szólt hozzá: „Tanítson, szeretnék megkeresztelkedni.”

1945. február 13-án keresztelték meg a római Angyalos Szűz Mária kápolnában. A keresztelő főpap: Mgr. Traglia. Feleségét is ekkor keresztelték. Miriam leányát a rákövetkező évben, aki a Mária névhez az Emma nevet vette fel. Zolli pedig az Israel nevet Jenőre (Eugenio) változtatta. XII. Piusz iránti hálás tiszteletből. E gesztussal köszönte meg a Pápának a zsidóknak nyújtott segítségét. Másnap a házastársak megáldoztak, pár nap múlva a Szent Gergely Egyetemen bérmálkoztak. A szegénység beültözött családjukba. „Szegény vagyok, és szegényként élek. Bizom a Gondviselésben” – mondta Dezza atyának. Hitsorsosai így nyilatkoztak róla: „A világ legrégibb izraelita közössége kigyót melengtetett a keblén.” Zolli válasza: „A kigyót nem a közösség melengette, Jézus Krisztus gyújtotta lángra.” Barátai – Dezza atya – jónak látták védelem alá helyezni. Minden reggel részt vett a kápolnában Dezza atya miséjén, soká ott maradt – imába merülve. A Szentatya közbenjárására Zollit a pápai Biblikus intézet professzorává nevezték ki, de a római egyetemen is tartott előadásokat. Zolli nagy tisztelője Assisi Szent Ferencnek. 1946. október 3-án vette fel a ferences harmadrendet. 1953 nyarán meghívták előadások tartására az Indiana állambeli Notre-Dame Egyetemre. Amerikában jelent meg önéletrajzi műve a „Hajnal előtt”. A nyilvánosság előtt utoljára 1956-ban januárjában szólt. Megalapította a Notre-Dame de Sion Társaságot, hogy segítse, támogassa az újonnan keresztelkedett zsidókat. Összejöveleiket ő szervezte. Zolli a Stella Matutina plébániatemplomhoz tartozott. Példás plébániai hívó lett belőle. Részt vett az evangéliumról szóló konferenciákon, de csak akkor szólt meg, ha kérdeztek tőle valamit. 1955 karácsonya előtt plébánosa – Bargellini atya – felkérte, hogy tartson előadást a Megváltó bibliai hírnökeiről. A hallgatókat a konferencia elragadta. 1956 januárjában tüdőgyulladást kapott, majd jobban lett. Februárban visszaesett betegségébe, a melléte levőket összetévesztette. Beszélt még, de már nem volt érthető. Már a túlsó parton járt... Dél körül kómába esett. Három órakor halt meg, mint Krisztus. Temetése március 4-én volt. Dezza atya celebrálta a gyászmisét és sírt. A volt főrabbi egyik tanítványa ministrált, annyira megrendülve, hogy többször elvétette a szolgálatot. Zolli professzort a Campo-Verano temetőjében helyezték örök nyugalomra. Sírján ez a felirat olvasható: DOMINO MORIMUR DOMINI SUMUS – Az Úrnak halunk meg, az Úr vagyunk.

Sofia Cavaletti ezt írta róla: „Zolli professzor életének legfőbb jelentősége az a tanítása, hogy az Ó- és Újszövetség között nincs választóvonal, a folyamatosság sem szűnik meg. A szellem útja lassan egyre magasabb csúcsokra vezet.

Pálffy Mária

Nincs nagyobb erő, mint a Szeretet –

Huszonöt évvel ezelőtt halt meg Mezei Mária, a kitűnő színésznő (1909–1983)

mert a szeretet Isten

Az Egy pohár víz hercegnője, A három nővér Másája, a Colombé művész királynője, A Warenné mesterségének Warrennéja, Az apáca Máter Katalinja, A fák állva halnak meg nagymamája, vagy Az ifjúság édes madarának Alekszandrája. Sok magyar film főszerepében láthattuk. Felejthetetlenek az előadást-jei: a Bujdosólány, Életem története, „Hoztam valamit a hegyekből” címűek. Az 1980-as tévétalálkozón az akkor már tíz éve betegeskedő művésznőtől Babits Mihály Zsoltár gyermekhangra című költeményének elmondásával csalt könnyeket a közönség szemébe. Sokszor ismételte meg közkívánatra a Kossuth Rádió a Démont várták és megjött Mezei Mária című műsort, amelyet 3-4 percenként vettek fel a nagybeteg művésznővel. Írásai jelentek meg a Reformátusok lapjában, a Vigiliában. Vallomástöredékek címmel könyvet írt életéről.

Azt hiszem méltóképpen úgy emlékezhetünk a 25 éve elhunyt Mezei Máriára, ha szemeztetünk a „Hoztam valamit a hegyekből” című, a pasaréti református templomban 1946. június 10-én elhangzott estjéből.

„Színésznő vagyok, sok-sok szerep van mögöttem, s most mégis elszorult szívvel, akadó lélegzettel állok itt, mert először történik velem, hogy nem színházban, a mások élményeit és szavait közvetítem, ami tulajdonképpen egy színésznő feladata, hanem az Isten házában, a saját élményeim, a saját szavaimmal próbálom átadni Önöknek. Bocsássák meg

nekem ezt a merészséget és engedjék meg, hogy belekezdjek ebbe a csendes beszélgetésbe, amit úgy kívánok, mint soha semmit egész színészéletemben.

Igen, én hoztam valamit a hegyekből ... Hazahoztam a hitemet, mint egy nagy, jó szagú meleg kenyeret, most szeretném, úgy, de úgy szeretném széjjelosztani. A hitemet, hogy érdemes élni, de érdemes meghalni is, mert csodálatos törvények igazítják mindnyájunk lépéseit, s a halál nem pont az életünk mondatának végén, legfeljebb pontosvessző, ami után újabb mondat következik. És elhoztam a legnagyobb törvényt, a

törvények királyát, amiben minden benne van, ami mindent betölt és mindent éltet, ami mindennek a megoldása, célja és értelme – elhoztam a Szeretetet. Itt lakik bennem, benned, mindnyájunkban. A fűekben és a fában, a virágok illatában és a kutyád szemében, a kavicsokban és a hegyekben, a csillagokban és a méhekben, a búzadra hulló esőben és a gyermekedre hulló könnyben, az igazi dalban, az igazi csókban, mindenben, ami van, amit látsz, és amit csak sejtessz, mindenben a szeretet él – mert a szeretet az Isten. Nézz magadba s azután nézz az égre és halkán, csendesen mondd ki a

szót: Köszönöm. – S a pillanatban, mikor ezt kimondtad, megtelsz hittel, megtelsz örömmel,

Sok száz tisztelője búcsúzott 1983 április 27-én Budakeszin a színésznőtől

megtelsz hálával, megtelsz erővel, megtelsz szeretettel: betelsz az Istennel.

Ó igen, hiszem és vallom, hogy ez a végső értelme ennek az elmúlt időnek: megélni a nagy csodát – életben maradni, a csodán keresztül megtalálni Istent, aki maga a Szeretet, betelni Istennel, tehát betelni szeretettel, a szeretet segítségével rálépni az Útra, a szeretet útjára s elvégezni a Feladatot, azaz leélni az életet a szeretet nevében. Igen, ki merem mondani: Isten országa soha olyan közel nem volt hozzánk, mint éppen most. Isten országa, ami bennünk van, s ami egyértelmű az új ember, a szeretettel teljes ember megszületésével.

Ezt az országot elpusztították az egyéni, osztályi, faji, nemzeti önszeretet nevében. Újjáépíteni a magunk és mindenki számára egészséges, boldog országgá újjáteremteni csakis az önzetlen, mindenkire kiterjedő felebaráti szeretet nevében lehet! Az Isten nevében lehet – mert az Isten: a Szeretet s bennünk, magunkban a szeretet az az isteni mag, ami a mi létünk legbensőbb lényege, s az emberi élet értelme nem lehet

más, mint felfedezni ezt a magot, táplálni, öntözni –, hogy felnövekedve betöltse egész valónkat, s ilyen módon beleolvadjunk az isteni szeretet egészébe, belesimuljunk a világ harmóniájába. S tudod-e, mi ez az állapot, kedves embertársam? Ez az, amit úgy hívunk: boldogság–teljesség – ez az üdvösség.

Mert a szeretet első törvénye így szól: a szeretetet adni kell, csak akkor kaphatjuk. S minél többet adsz belőle, annál több lesz neked, magadnak belőle. Mert az önzetlen szeretet kimeríthetetlen

forrásból táplálkozik: a világot életető, mozgató, fenntartó isteni szeretetből, s mikor adsz valamit – pénzt, ruhát, munkát, mosolyt vagy akár csak egy simogatást –, akkor láthatatlan

sugarak kapcsolnak össze ezzel a legfőbb forrással, s Te csak mint közvetítő, összekötő vezeték felfogod és továbbadod az 'életnek vizét', ami soha el nem apad, amiről Krisztus beszélt, s ami a szeretet.

Hihetetlen, elképzelhetetlen erő az önzetlen szeretet. Csak megmozdul benned s máris megváltozik körülötted a levegő. Megváltozol elsősorban te magad. Letörli arcodról a keserű vonást, kisimítja szemed alól a ráncokat, belelop a szemedbe valami furcsa derűt, amitől fényleni kezd az arcod is – fényleni kezd az egész lényed is. Újraépíti egész testedet – valóságosan új embert épít belőled. Jó étvágyat ad és nyugodt álmot. Igazi békét ad és igazi örömet. Úgy nevetni és úgy nevetetni senki sem tud, mint akiben felébredt a szeretet. Mert az igazi színház is tulajdonképpen szeretetadás: vígasztalás és örömet okozás.

S tudod-e, hogy az élő szeretet megváltoztatja körülötted az embereket is. Mert az is a szeretet törvénye: akinek egyszer szeretetet adtál, az előbb vagy utóbb kénytelen azt továbbadni – de vigyázz –, nem neked adja vissza, hanem valaki másnak. Hiszen éppen az a

szép, hogy egy kevés élő szeretet végtelen láncolatát indítja el a szeretet átadásának, és egyszer valahonnan, valakitől – amikor a legnagyobb szükséged van rá – meg-növekedett formában szépen visszakérül hozzád.

Ó igen, adni kell, adni, mindent odaadni. Munkát, erőt, életet. Pénzt, ruhát és kenyeret. Könnyet, mosolyt, simogatást. Jó szándékot, jó akarást, imádságot, egészséget. Melegséget, élő hitet. Odaadni akárkinek, a legelső nincstelennek, a náladnál szegényebbnek. Szeretettel adni és érte semmit sem kívánni.

Így kell élni. S tudjátok-e, hogy aki a szeretetben él, annak többet soha semmitől sem kell már félnie. Nem kell töprengenie, hogy jól csinál-e valamit vagy sem, mert nem ő cselekszik már, hanem a szeretet cselekszik öböne. Annak a lábát puha kezek fogják s szépen igazítják: ne ide lépj, – nézd csak – inkább ide, így

jobb. S ha elhomályosodik előtte az Út, kis jelek és csodák gyúlnak ki a sötétben s világítanak a léptei előtt. És most végezetül nagyon halkan szeretnék még valamit mondani. Meg kell tanulnunk újra imádkozni. Hihetetlen erő az ima. Még egy halk sóhajlás is felmeríthetetlen erőket hív életre. Ne szégyelljük magunkat, sóhajtsunk fel néha: „Édes jó Istenem, segíts meg bennünket.”

Hívjuk hát, hogy jöjjön – jöj-jön ide hozzánk. Hajoljon ide hozzánk, simogassa le rólunk a közönyt, a gögőt. Nyissa ki a szívünk rozsdás ajtaját, lépjen be és maradjon bennünk. Hogy építhessünk Neki magunkból templomot, s a sok kicsi ember-templomból építhessünk egy új Országot, aminek az alapja a szeretet, s tartalma a szeretet, a koronája a szeretet legyen. Mert nincsen nagyobb hatalom és nincsen nagyobb erő, mint a Szeretet – mert a szeretet Isten.”

Gréczi László

SAPIENTIA
SZERZETESI HITUDOMÁNYI FŐISKOLA

**PÓTFELVÉLETI HIRDET AZ ALÁBBI KÉPZÉSEKRE
A 2008-2009. TANÉVRE**

- ▶ **6 féléves katechéta-lelkipásztori munkatárs** (BA diplomát adó) **alapképzésre.**
Ez a diploma belépő a
- ▶ **4+1* féléves hittanár-nevelő tanár** (MA diplomát adó, egyetemi szintű) **mesterképzésre, család- és gyermekvédő tanár** szakkal közös képzésben.
*A +1 félév szakmai gyakorlat.

Mindkét képzés folyik nappali és esti tagozaton.

- ▶ **Teológia** (MA diplomát adó, egyetemi szintű) **osztatlan mesterképzésre**
(világiaknak 10 félév, pap- és szerzetesnövendékeknek 12 félév) csak nappali tagozaton.

HITOKTATÓKNAK

- ▶ **Egyetemi szintű hittanár-nevelő** (MA) diploma szerzésére 1+1* vagy 3+1* féléves **továbbképzés** keretében főiskolai szintű hittanár diploma birtokában.
Mellé felvehető 1 féléves képzésben:
Család- és gyermekvédő tanár szak (második tanári szakképesítés).
Egyetemi szintű tanár szakot végzetek önmagában is felvehetik.
*A +1 félév szakmai gyakorlat.
- ▶ **A képzés indul:**
  - ▶ esti tagozaton (tanítás szombati napokon)
  - ▶ nappali tagozaton (hétköznapi napokon heti 2-3 napon).

**GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELMI TANÁCSADÓ
posztgraduális képzésre**

Képzési idő: négy félév   Tanítás: szombatonként

A jelentkezési feltétele: felsőfokú végzettség és 2 éves megelőző vagy segítő tevékenység
Elhelyezkedési lehetőség: gyermek- és ifjúságvédelmi alap- és szakkéllátásban

---

**JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
2008. augusztus 15.**

A főiskola saját felvételi eljárását folytat.
Jelentkezési lap letölthető a honlapról
vagy a főiskolától kérhető postán, telefonon vagy e-mailen.

INFORMÁCIÓK:
Részletes tájékoztató a főiskola honlapján: www.sapientia.hu
Nappali tagozat: (361) 486 4418; esti tagozat: (361) 486 4413;
e-mail: sapientia@sapientia.hu.
H-1052 Budapest, Piarista köz 1.; levélcím: H-1364 Budapest, Pf. 235.

A Somorjai Római Katolikus Plébániához tartozó Nagypaka egyházközségében került sor május 18-án, Szentháromság vasárnapján a IV. Felvidéki Imakilenced soron következő állomására, amelyet a felvidéki magyar egyházközségekkel közösen szervez meg a Pázmaneum Társulás.

A lelki program öt órákor kezdődött a nagypakai Szent László király templomban, amely keretén belül Szűz Máriához imádkoztak a zarándokok. A Mária áhítatot, amelyet Molnár Tamás diakónus vezetett, Marton Zsoltnak, a bu-

dapesti Központi Szeminárium prefektusának előadása követte, aki Márton Áron erdélyi püspök életével és munkásságával ismertette meg a jelenlevőket. Az ünnepi szentmisére hat óra-

Nagypakán volt a Felvidéki Imakilenced harmadik állomása

kor került sor, amelyet a prefektus atya mutatott be 17 oltártestvérrel együtt. A megjelent lelkiatyákat, a polgármester urat és a zarándokokat Sranko László somorjai káplán köszöntötte.

Marton Zsolt prefektus atya szentbeszédében a Szentháromság titkáról beszélt. A legcsodálatosabb titok megértését csak Jézust követve tudjuk felfogni. Az élet több területén is titkokkal találkozunk, így titok a születés, a szerelem és a papság is – mondotta a szónok. A szentmise végén a prefektus atya örömet fejezte ki, hogy újra Felvidékre látogathatót és talál-

kozható több lelkiatyával is. Galgóczi Rudolf zselízi esperes, a Pázmaneum alelnöke végeztül meghívta a jelenlevő lelkiatyákat és híveket az Imakilenced következő állomására, amelyre Nyíren került sor június 1-jén. A szentmisét a somorjai ifjúsági énekkar szép éneke tette meg-hittebbé. Az Imakilenced a Pápai- és Magyar

Himnusz elénklésével zárult, majd a helyi Mária Légió tagjai szeretetlakomán látták vendégül a megjelent lelkiatyákat és híveket.

Pázmaneum/Karaffa Attila

A Nyílt levelet magyarországiak is támották

Magyarországi hívek szolidaritásuk jeléül aláírásaikkal támogatták az egyházmegyei felosztás után szétszakított felvidéki magyar katolikusokat. A három civil szervezet által megfogalmazott Nyílt levelet és a hozzá kapcsolódó aláírásgyűjtést támogatták azok az anyaországi hívek, akik aláírásaikat eljuttatták a Pázmaneum központjába. Az aláírásokat a kezdeményezők nem számítják a Felvidéken gyűjtött aláírásokhoz, azokra mint a testvéri szolidaritás kifejezésére tekintenek.

A „Társaság a Kárpát-medence Magyar-ságáért” közhasznú, országos, civil szervezet Elnöke levelében írja: „A felvidéki, magyar katolikusok ügyét a magunkénak érezzük és továbbra is szívesen segítünk, országos hatáskörű, civil egyesületünk tagságának közreműködésével. Isten áldását kérem a bátor kezdeményezésükre, mert csak ez esetben van remény arra, hogy az őshonos felvidéki magyar, katolikus közösség magyar püspök(ök), vagy legalább püspök-

helyettes(ek) kinevezésére irányuló, jogos, követeléseik előbb, vagy utóbb meghallgatásra találjanak.” A két hónapig tartó aláírásgyűjtés eredményét a közeljövőben ismerteti a Mécs László Társulás, a Jó Pásztor Alapítvány és a Pázmaneum elnöksége. Az egyházmegyei felosztásba ugyan beletörődő, de jogos kéréseiknek hangot adó felvidéki hívek ezrei kapcsolódtak be az aláírási akcióba, amely semmiképp sem valami ellen, hanem valamiért fogalmazódott meg. A magyar püspökért imádkozó hívek a XIX. Komáromi Imanapon fokozott mértékű jelenlétükkel is nyomatékot adtak ez irányú kéréseiknek. A katolikus hívek felszólalásának apróbb eredményei érzékelhetőek a mindennapokban. Az új egyházmegyékben helynököket bíztak meg a magyar hívek pasztorációjával. Különösen a Besztercebányai Egyházmegyében viszonyulnak jó szándékkal a magyar katolikusokhoz, ahol magyar nemzetiségű helynököt neveztek ki, Mahulányi József személyében és Rudolf Baláz-

püspök atya engedélyezte egy magyar nemzeti-ségű kispap budapesti tanulását. Az aláírások sorsáról a három kezdeményező civil szervezet sajtóközleményben nyújt majd tudósítást.

Személyi változások a Nagyszombati Egyházmegyében

A Nagyszombati Egyházmegyében május 1-étől személyi változásokra került sor Nádszeg községben. Az eddig ott szolgáló ThLic. PaedDr. Herdics György lelkiatyát Tóth László, a Szlovákiai Hitoktatási Központ vezetője, volt ekeci plébános váltotta. Az ekeci hívek lelkipásztori szolgálatát a nyárasdi plébános, Nagy János végzi ezután. Az egyházmegyei felosztás következtében Baka és Felbár községek két különböző egyházmegyébe tartoznak. A felbári hívek pasztorációját jelenleg PaedDr. Myjavec Pál egyházzellegi plébános látja el a Pozsonyi Egyházmegyében.

Karaffa Attila

Esterházy Jánosra emlékeztek az Imakilenced keretében Garamkövesden

A Pázmaneum Társulás a felvidéki magyar plébániákkal karöltve kezdte el a Felvidéki Imakilencedek megszervezését a 2005-ös esztendőben. Céljuk, hogy 9 hónapon keresztül mindig más és más egyházközségben imádkozzanak a magyar nemzet lelki megújulásáért. A IV. Felvidéki Imakilenced 2008 márciusában kezdődött az Ipoly menti Felsőtúron. A második állomásra április 20-án került sor Garamkövesden. Az Imakilenced Esterházy Jánosról szóló előadással kezdődött, amelynek keretén belül a jelenlevő zárandokok megismerkedhettek a felvidéki mártír gróf boldoggá avatásának feltételeivel, és értesülhettek a legfrissebb fejleményekről. Végezetül a jelenlevők közösen imádkoztak Esterházy János boldoggá avatásáért.

A Pázmaneum Társulás márciusban kapta meg az Esterházy emlékérmét a Rákóczi Szövetségtől. A Társulás azóta is ápolja a mártír politikai hagyatékát és folytatja azt a munkát, amely által szeretnék még többekkel megismertetni a

„magyarok szenvedő Krisztusának” életét és munkásságát. A szentmise előtt Lépes Lóránt szentpéterei lelkiatya végezte a szentségimádást. Az ünnepi főpapi szentmisére hat órákor került sor a garamkövesdi Szent Mihály plébániatemplomban, amelyet Mons. Bíró László kalocsa-

kecskeméti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora mutatott be 15 oltártestvérrel együtt. A püspök atyát, a jelenlevő lekiatyákat és zárandokokat Farkas Zsolt helybeli lelkiatya üdvözölte.

A püspök atya szentbeszédében először is az istentiszteletről és az áldozatvállalásról beszélt. Majd a szentírási olvasmányokat magyarázta és buzdította a híveket, hogy az istentisztelet elé semmit se tegyenek. Felhívta a figyelmet a különböző ideológiák veszélyeire, amelyek zsákutca vitték a társadalmat. Többször idézte a

Szentatyá szavait, aki hangsúlyozza, hogy életünket a becses szegletköre, Jézusra kell helyeznünk. Akik nem ragaszkodnak Krisztushoz, azok zsákutca vitték önmagukat, családjukat és az egész társadalmat. „Isten nem dobta a gyepőt a lovak közé a történelem szekere előtt.” – idézte Márton Áron püspököt. A püspök atya továbbá hangsúlyozta, hogy mindannyiunknak van helye az Isten országában, Isten személy szerint szereti az embert. Elmondta, hogy az élet Valakihez tartozik, nem ahhoz, akinek a száma 666, hanem ahhoz, akinek van neve, az Istenhez.

A szentmise végén Bíró László püspök örömet fejezte ki, hogy ismét eljöhett a Felvidékre paptestvérei közé, és együtt mutathatott be velük közös liturgiát a nemzet lelki megújulásáért. Az Imakilenced 2. állomása a Pápai- és a Magyar Himnusz eléneklésével zárult. A következő állomás a csallóközi Nagypakán lesz május 18-án, ahol Márton Áron püspökről emlékeznek meg.

Karaffa Attila/Pázmaneum

Szűz Mária hónapjában folytatódott a Regnum Marianum Akadémia

A Csíksomlyói búcsú napján, Pünkösdi vigíliáján került sor a Regnum Marianum Akadémia soron következő előadásaira az egyházközségi Lelki Gyakorlatos Házban. Az első előadó Galgóczi Rudolf zselízi esperes, a Mária Légió vezetője volt, aki Szűz Máriát nemcsak mint, az anyaság megtestesítőjét, hanem mint Isten küldöttét, katonai parancsnokot mutatott be. Teológikus szemszögből beszélt a hallgatóságnak Nagyasszonyunkról, majd az Egyház dogmáit ismertette, amelyek Szűz Mária Istenanyaságával, szeplőtelen fogantatásával foglalkoznak. Szólt a magyar nép kiemelkedő Mária tiszteletéről, amelyet Szent István, első szent királyunk alapozott meg és oltott bele a magyar nemzet tagjaiba. Kiemelte, hogy

Máriához fohászkodhatunk, de életünkben – még ha sokszor nem is könnyű – ki kell állnunk a Boldogságos Szűz mellett, akármilyen csapás is érje keresztény magyarságunkat. Második előadóként Sranko László somorjai káplán a Mária-jelenésekkel ismertette meg a keresztény felnőttképzésre jelentkező híveket. Előadásának elején az Egyház tanítását ismertette a jelenésekkel kapcsolatban és elmondta a hallgatóságnak, hogy alapos kivizsgálások után erősíti csak meg az Egyház a jelenés valódiságát. Előadásának második felében pedig több Szűz Mária-jelenést mutatott be, amelyeket részletesen elemzett. Végezetül egyházi programokat ismertettek a jelenlevőkkel.

Pázmaneum

Megnyílt a Reformációi emlékpark a Fásorban

A reformáció egyházainak közös üzenetét kifejező park alapötlete Aradi György fásori evangélikus lelkészé volt, de létrehozásának teljes költségét (kb. 70 millió forint) a VII. kerületi önkormányzat állta. Tavaly október 31-én a Reformáció 490. évfordulóján volt az ünnepélyes alapköltetés, most, az elkészült emlékművet és a gyönyörű, színpompás virágos parkot a *Pünkösdi protestáns fesztivál* elnevezésű, egész napos programsorozat keretében avatta fel Hunvald György polgármester, Bogárdi Szabó István református, Gáncs Péter evangélikus püspökök és Mészáros Kálmán baptista elnök.

Az eddig épült európai reformációi emlékmű-

vekkel szemben (Worms (1868), Lipcse (1883), Genf (1917) Lestyán Goda János szarvasi szobrászművész harmincöt tonnányi kőből, felülnézetből keresztet formázó, éjszaka kivilágított négy oszlopa

nem személyeket formál meg, hanem a reformáció tanításának négy alappilléreit szimbolizálja: „solus Christus” (egyedül Krisztus); „sola Scriptura” (egyedül az Írás); „sola fide” (egyedül a hit); „sola gratia” (egyedül a kegyelem). Talapzatára vésett két mondattal: „Az igaz ember hitből él” és „Az egyház állandó megújulásra szorul” irányt mutat embereknek és egyházaknak egyaránt.

Az emlékpark másik oldalán gyermekjátékos-teret alakítottak ki, színes, lovaslásra való állatkákkal, mászókáival, csúszdáival.

Kovács Mária

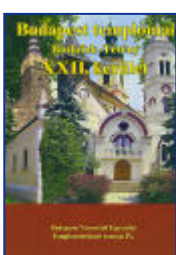
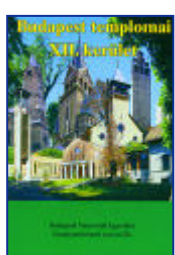
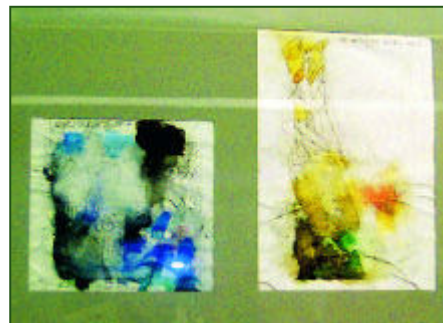
Karátson Gábor – „És láték...” akvarellek a Jelenések könyvéhez

„Kölcsönkaptam valakitől a Vízolyi Bibliát, Károli Gáspár fordítását ... hatalmas, ihletett mű, akár valami hegység, zuhatagokkal, viharokkal drámai napnyiladékokkal; mire nyomban eszembe ötlött, mi volna, ha megpróbálnék akvarelleket festeni hozzá...”

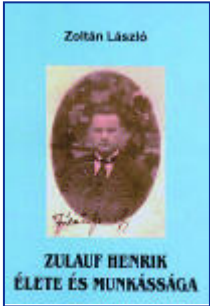
A *Biblia éve* sorozatának második kiállítását Dr. Margócsy István tanszékvezető egyetemi docens nyitotta meg, a festő-író akvarelljeit méltatva. János vízióit megjelenítő, apokaliptikus képek könyve nem illusztrálja a szent szöveget, az egyes jelenetek nemigen bogo-zhatók ki, a pici ala-

koknak csak körvonalai jelennek meg, de a környezet nagy, fenyegető, apokaliptikus stílusa „szelíden agresszív”, az absztrakt és figuratív keveréke. Nem a világ végét ábrázolja, hanem a folyamatot, amelyben állandó végítélet vesz körül... (A kiállítás az *Evangélikus Országos Múzeumban* szeptember 30-ig látható)

Kovács Mária

Budapest templomai: a Budapesti Városvédő Egyesület sorozata
Megjelent az Egyesület Templomtörténeti Csoportja budapesti templomokat bemutató sorozatának ötödik kötete. A csoport 1988-ban alakult, célja, hogy a főváros minden templomában, felekezeti különbség nélkül, képekkel illusztrált történelmi és művészeti összefoglaló függjön. Ezekből a szövegekből készül a könyvsorozat.
A könyvek az Egyesületben (1053 Bp., Kossuth L. u. 14-16.) és egyházi boltokban kaphatók.

Zulauf Henrik (1893–1956)

A FÉBÉ Evangelikus Diakonissza Egyesület igazgató lelkészének élete és munkássága

„A rendelkezésre álló anyagból hálás szeretettel összeállította Zoltán László ny. ev. lelkész, Sopronban, 2004-ben” – aki Zulauf ajánlatára lett lelkész, szerényen végig háttérben marad, egyedül életrajza tárgyát hagyja írásain, beszédein, prédikációin, a róla írt, összegyűjtött anyagon keresztül megnyilvánulni. És ennek a gyűjteménynek az olvasása hívők számára magasabb élvezet, másoknak tanulság.

Zulauf Henrik a Tolna megyei Majos községben született, kisgazda szülőktől. Teológiát Sopronban tanult, pappá 1916-ban Gyurátz Ferenc dunántúli püspök szentelte. 1917-től 1931-ig Felsőörsön, majd Hrástovácson végül Kalaznón szolgált, közben a pécsi jogakadémia hallgatója volt. 1920-tól nyolc hónapig állástalan lett: ugyanis Hrástovácot el kellett hagynia, mert nem tette le a hűség esküt I. Sándor szerb királyra (hogyan is van ez? Az egyház ne politizáljon?). A kalaznói kilenc év alatt a budapesti Pázmány egyetemen elvégezte a filozófia szakot és Lipcsében a teológiai és filozófiai fakultáson összesen három szemeszt. 1929-ben özvegy lett, négy kicsi gyermekkel.

1931-től, megszüntetéséig (1951) a FÉBÉ Evangelikus Diakonissza Egyesület lelkésze. 1932-ben újra nősült – ebből a házasságból öt gyermeke született. Harmincöt évet töltött aktív lelkészként az Egyház szolgálatában. 1956-ban halt meg. Sirkövét Ordass püspök szentelte fel, 1958-ban a Farkasréti temetőben: „Neve bele van írva anyaszentegyházunk történetébe is, szeretet-szolgálatának és teológiai tudományos munkájának lapjaira” – mondta.

Mozgalmas élete volt, nehéz korban élt, dolgozott. Sokat írtak róla életében és halála után is. Sokat írt, beszélt, szervezett konferenciákat, tartott előadásokat ő maga is. Mint műveiből kitűnik, rendkívül olvasott, igen művelt ember volt, kitűnő lutheri teológus, szigorú ellenére népszerű igehirdető. Merevnek tűnt, pedig csak zárkózott, tartózkodó volt.

Hatvankét igehirdetése 1943–1948 között hat füzetben jelent meg. Jellegzetes idézetek, hivatkozások: András bácsi, a megtért iparos; Ott történt a Don mentén; E jellen győzni fogsz; Egy igen előkelő úr házibált rendezett; Százados úr nem szégyell egy ilyen vak embert... karonfogva vezetni?; Ez a nagyanyó az édesanyám volt... – Műveltségének bizonyítéka e hatvankét igehirdetésben szereplő személyek kigyűjtött névsora, köztük: Goethe; Zarathustra; Rabindranath Tagore; Mária Terézia; Kant; Nietzsche; Händel; Pascal; Horatius; Michelangelo; Voltaire; Bismarck; Buddha; Julius Caesar, stb., stb. – műcsoda lista!

Néhány érdekes témája: „A keresztyén ember és a tánc”-ban Savonarola tűzével támadja a jelenkor „elfajult, érzékiességben gyökerező, bűnös és bünt szülő, sátáni célok szolgálatában álló, test és lélek sírját ásó, istentelen és kárhózatot hozó” modern, „profán” táncait. – Az evangélizációról, ami más most, mint Krisztus vagy Luther korában volt: nem mindegy a „módszer”. Ne humorizáljunk, hirdeti, az Evangeliumokban sincs sehol egyetlen ka-

cagató és megbotránkoztató tréfa sem. – Munkaprogramot ad az egyházi evangélizációról (1940–1944). – Híres tanulmányát a Keresztység szentségéről a FÉBÉ adta ki, 1946-ban. – Írt az egyház szétszakadozottságáról, szakadások sorozatáról a protestantizmus körén belül is: megdöbbentő hatvan évvel ezelőtti megállapítása a szekráról: az Egyesült Államokban több mint kétszáz féle önálló protestáns egyház létezett, azon belül (akkor) csak a methodisták tizenhat, a baptisták tizennygy féle különböző „egyházban” és változatban hirdették az evangéliumot.

Az utolsó percekben, 1950-ben írta meg huszonöt oldalon a FÉBÉ vázlatos történetét. FÉBÉ női név, ragyogót jelent. Ő volt Szent Pál Római levelének vivője, akit Pál nagy szeretettel ajánlott a római keresztyének gondjába és figyelmébe. A Diakonissza Egyesületet, „az evangélizáció egyház egyik legáldottabb intézményét” a református Pauer Irma hozta létre, 1924-ben. Áldásos tevékenységét a Rákosi rendszer szakította félbe, 1951-ben szüntette meg, Zulauf Henriket húsz évi szolgálat után, ötvennyolc évesen nyugdíjba küldve. „Légy hív mindhalálig” – írja szomorú búcsú-körlevelében a testvérekhez és az egyesület tagjaihoz.

Ellant negyven év. A FÉBÉ feltámadt tetszhalálából és megújult 1991-ben, Zulauf Henriket ugyanakkor rehabilitálta az Egyház.

Kovács Mária

A gyermek Isten ajándéka

Nem egyszer leírtam már és valom, hogy a gyermek Isten ajándéka, a jövő reménysége. Ezért kell és kellene állami és minden más szinten támogatnunk a nagycsaládokat, a nevelőszülői hálózatot s más, gyermekekkel foglalkozó intézményeket.

Miért csak a Gyermeknapon ünnepeljük őket! Az év minden napján ezt kellene tennünk. Igen, ünnepeljük – de gondolkodjunk is. Nyilván minden becsületesszülő vágya, hogy fia, leánya majdan családot alapítson és eleget téve Isten-parancsolta kötelezettségének, gyermekeket neveljen, szívvel, okosan, szeretettel.

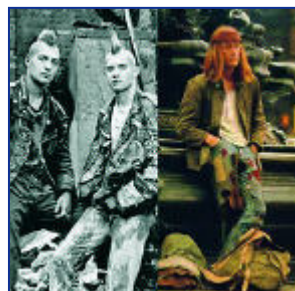
Nézzük azonban a ma szomorú valóságát, a reális

tényeket. Nem kell nagyon körülnéznünk, hogy lássuk a széteső családokat, a szemérmesen tudomásul vett, családon belüli erőszakot, a dohányzás, a drog egyre ártalmasabb hatásait, az egyre erőszakosabb diákverekedéseket,

lopásokat, a tanárok elleni fellépést és sorolhatnám. Mindez ráadásul még növekvő tendenciát is mutat.

Csupán néhány kiragadott történet, eset a közelmúltból. A kilenc éves,

hányatott sorsú, félig török, félig magyar Mehmed Karcsika – állítólag török apja feltehető biztatására drogot tesz anyja kocsiába, ezt valaki megsúgja a vámosoknak, s az anya három hónapot csücsül szerb börtönben. (Csak úgy melleleg, az anyuka annak idején nem a legkorrektebb módon szabadult meg török férjétől.)

Egy amatőr boxoló úgy veri fejbe diáktársát, hogy az rövidesen meghal. Egy 12 éves kis román csöves a pesti Blaha Lujza téren combon szúr egy 16 éves diákot – akinek az életét éppen hogy meg tudják menteni.

Médiahir ez is – a maffia román gyerekeket szállít Angliába, ahol koldulniuk és lopniuk kell. És a száll

lítványok egyikében állítólag volt egyéves is... Minek folytat-sam.

Tehát lenne bőven teendője az államnak, szervezetteknek, de az egyes embereknek is.

Bayer Emil

M RETZS bizottsági ülés Rimaszombatban

Május 16-án Rimaszombatban tartotta a magyar református Egyházak Tanácskozó Zsinata missziói-, szórvány-, presbiteri- és jogi bizottsága ülését.

A jelenlévők előtt Ft. Szabó Dániel, a presbiteri bizottság elnöke tartott mély gondolatokkal átszőtt nyitó áhítatot. Ezt követően Ft. dr. Erdélyi Géza, az MRETZS lelkeszi elnöke általános tájékoztatást adott az egyházi, politikai, társadalmi és gazdasági helyzetről, majd felkérte a bizottsági képviselőket beszámolóik megtartására.

Elsőként Ft. Szabó Dániel a presbiteri bizottság munkájáról számolt be és hangoztatta azt a szükséges áldozatot, amellyel végezni kell a bizonyágtevő munkát. Felhívta a figyelmet, hogy az eljövendő időkben még nehezebb körülmények között kell végezni a szolgálatot és így a presbitereknek még inkább részt kell vállalni az „egymás terhének” hordozásából.

A sajtó- és kommunikációs bizottság részéről A. Kis Béla, a Kálvinista Szemle főszerkesztője és Szabó Sándor miskolci lelkesz szólt. Beszámolójukban azt hangsúlyozták, hogy még többet kell munkálkodni azon, hogy az evangélium örömhíre eljusson mindazok számára, akik éheznek és szomjúhozak az igazságot.

Ft. Erdélyi Géza a bizottsági beszámolóhoz kapcsolódva említette meg azt a visszás helyzetet, amelynek so-

A zsinati ülés vezetői

Bojtor István a missziói bizottság munkájáról számolt be, s tájékoztatta a jelenlévőket a Református Megújulási mozgalom 2008 májusában keletkezett körlevéléről. Kiemelte, hogy a magunk megmutatása helyett arra kell felhívunk mindenki figyelmét, hogy „Jézus a Krisztus”.

A szórvány bizottsági jelentéshez kapcsolódva kopácsi Kettős János szuperintendens (Horvátország) és Vetési László (Kolozsvár) tettek fontos megállapításokat. Ft. Erdélyi Géza püspök ezt követően ismertette dr. Tóth Miklósnak, a jogi bizottság elnökének a levelét azzal, hogy az akadályoztatás miatt távol levő bizottsági elnök kérését az elnökség megvizsgálja.

A rimaszombati bizottsági ülés Erdélyi Géza püspök-elnök imádságával és záró énekkel ért véget.

dr. Kis Boáz

A zsinati ülés résztvevőinek egy csoportja

Ülésezett a XII. Budapesti Zsinat

Május 21–22-ig ülésezett a XII. Budapesti Zsinat. A tanácskozás munkája Szénási János pécsi és Virágh Sándor sárospataki lelkeszek ige szolgálatával kezdte meg munkáját. A mostani alkalomnak az adott különös jelentőséget, hogy az év végén megkezdődik az új Zsinat megválasztása. Ennek következtében, a törvény erejénél fogva, többen már nem vehetnek részt a Zsinat munkájában, így pl. dr. Márkus Mihály dunántúli püspök, valamint több esperes sem vállalhatja ismét ezt a tisztséget.

A zsinati munka közül az egyik legfontosabb a lelkeszek jogállásáról szóló törvénytervezet volt, amelyet első olvasatban tárgyaltak a jelenlévők. Fontos határozatot a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának eddigi munkájával kapcsolatosan az ülés, elfogadta a külügyi bizottság javaslatát, amelynek lényege, hogy a tartalmi és strukturális átalakulásnak 2009. június 30-ig meg kell valósulnia. Ennek elmaradása esetén az MRE Zsinata felülvizsgálja a MEÖT-nek nyújtott anyagi támogatást. A zsinat ünnepi hangulatát emelte, hogy ezen az alkalmon köszöntötték dr. Huasoo Lee koreai professzort, missziói lelkeszt. A Zsinat 12 személyt részesített különböző díjakban, eddig végzett munkájuk elismeréseként.

dr. Kis Boáz

Mesemondó verseny a Lorántffy Óvodában

Mesemondó versenyt rendeztek Csákváron, a Lorántffy Óvodában. Hetekkel a versenyt megelőzően, számtalan foglalkozáson hallhattak a kicsik Mátyás királyról, s a hozzákapcsolódó reneszánsz évről. Több, mint tíz gyermek vállalta a versenyre való felkészülést, igen nagy lelkesedéssel. Színészi képességeiket is kamatoztatva, némelyek korhű díszletet is

használtak. Néhány órára így elevenedhetett meg „Mátyás, az igazságos” alakja, a hallgatóságban is felidézve kinek-kinek saját gyermekkorát. Élmény volt hallgatni azt a szép, tiszta, magyar beszédet, amely bizony napjainkban oly sok csorbát szenved... Biztos, hogy a legkisebbekben sem múlik el nyomtalanul életük első versenye.

Diakóniai konferencia Berekfürdön

Március 30-április 1-ig Berekfürdő adott otthont a református diakóniai munkatársi konferenciának. A kiválóan szervezett konferencián a Kárpát-medence református szeretetszolgálati intézményei szép számmal képviseltették magukat. Ez a tanácskozás igen nagy segítséget jelentett az idős ellátás új problémáinak megoldásában. Jól felkészült szakmai előadók tárák fel a kormány ellentmondásos intézkedéseit, s hívták fel a jelenlévők figyelmét a megoldási lehetőségekre. Czibere Károly, a Református Szeretetszolgálati Iroda osztályvezetője és Beszterczey András módszertani vezető előadásait külön is nagy figyelemmel kísérték a jelenlévők.

dr. Kis Boáz

Czibere Károly a Szeretetszolgálati Iroda osztályvezetője előadását tartja

Konfirmáció Szuhogyon

Az Abaúji Egyházmegyéhez tartozó, szuhogyi református gyülekezetben évről évre megtartják a konfirmációt. Az idén négy fiatalot konfirmáltak, név szerint: Balászfalvi Dóra Blanka, Csonka Emese, Fóris Bence, Vadnai Armand.

Az ünnepi igehirdetést az egyik konfirmandus, Balászfalvi Dóra Blanka keresztyánya, Nagy Lenke elkész végezte, a János evangéliumából vett Ige alapján. Az ünnepélyes fogadalmótelt Szabó Péter lelkipásztor vette ki a fiatalokból, a zsúfolásig megtelt templomban. Ezt követően Fóris Lajos gondnok úr Bibliákat adományozott a fiataloknak, majd a község polgármestere, Fóris Sándor köszöntötte a konfirmálókat, hangsúlyozva azt a sziklaszilárd hitet, amely szükséges ahhoz, hogy napjaink történelmét győztesen vívjuk meg.

dr. Kis Boáz

Középen a konfirmáló lelkipásztor, bal szélén Nagy Lenke, az ünnepség igehirdetője, jobb szélén Fóris Lajos, a gyülekezet gondnoka

V. Református Zenei fesztivál

Gazdag programmal zajlott ebben az évben is a református zenei fesztivál, amelynek Budapest adott otthont. Az ünnepség keretében Országos Kántor Találkozót szerveztek, melyen Bódis Tamás zsinati énekes főelőadó tartotta a nyitó áhítatot. Az ünnepség keretében különböző pavilonokat állítottak fel a Ráday utcában és egy színpadot a Bakáts téren.

Böszörményi Gergely fesztiváligazgató alapos szakértelemmel és figyelemmel munkálkodott a fesztivál sikerén és ez meghozta a gyümölcsét is. Az érdeklődők nagy tetszéssel fogadták a Csajági Református Általános Iskola, a budapesti Julianna Református Általános Iskola, valamint a Benkő István Általános Iskola és Gimnázium diákjainak szolgálatát. A rendezvény egyik kiemelkedő programja volt, amikor az esti órákban fáklyákkal vonultak át a Bakáts téri ünnepség résztvevői a Kálvin téri református templomba, miközben zoltárokat és hitvalló énekeket énekeltek. Az este 10 órakor kezdődő istentiszteleten Páll László hirdette az Igét, a gyülekezet a 100. zoltár eléneklésével adott hálát Isten megtartó kegyelméről.

dr. Kis Boáz

Keresztyén népfőiskola Balatonszárszón

Július 14-július 20-ig kerül megrendezésre Balatonszárszón a 19 népfőiskolai hét. A korábbiakhoz hasonlóan, reggelenként bibliai csendességek, délelőttönként magas szintű előadások lesznek. Az elhelyezés apartmanokban, illetve panziókban történik. Érdeklődni és jelentkezni június 25-ig lehet, az alábbi telefonszámokon: 06-20-931-80-75 vagy 06-22-354-071.

dr. Kis Boáz

A család

A család a kis sejtje a társadalomnak. Manapság, ha családra gondolunk, jobb esetben négy személy jut eszünkbe, apa, anya és két gyerek. Rosszabb esetben pedig két fő, az elvált anyuka az egyke gyerekével. A hagyományos magyar családmódel a nagycsalád volt, melyben együtt élt több generáció. Segítették egymást a tapasztalataik átadásával, nem maradt magára az idős sem. Ma a családtagok egész napjukat idegenekkel töltik, az iskolában, a munkahelyen, az idősek otthonában, egymásra már nincs idejük, energiájuk. A nagycsaládot a külső körülmények is összetartották, pl. a faluközösség. Nem lehetett kilógni a közösségből, mint leányanya, egykét nevelő házaspár, elvált apa.

A házasság annál bizonytalanabb, minél nagyobb különbség van a felek közt, akár természetükben, vagy életkorukban. Jegyesoktatáson erre a papnak fel kell hívni a figyelmet. Ha a házasság más keresztény felekezethez tartoznak, azt a vallásszabadság miatt tiszteletben kell tartani, de a katolikus félnek meg kell ígérnie, hogy gyerekeit katolikusnak fogja nevelni. Ha a katolikus, pl. református templomban esküszik, a katolikus főpásztornak, felmentést kell adnia. A protestánsok ilyen alkalomra ökumenikus liturgiát használnak. A házasság szentségét akkor lehet csak kiszolgáltatni, ha legalább az egyik fél komoly hívő, különben a szentség nem lesz gyümölcsöző.

Amikor a fiatal házaspár életébe megérkezik az első gyerek, az öröm mellett ez feszültséget is okozhat. Az anya szülés utáni depresszióba eshet, úgy érzi, hátrányos helyzetbe került, mert mindenki a csecsemőre kíváncsi, megváltoznak a viszonyok a házasságban. Ilyen esetben, egy tapasztalt keresztény nagycsaládos tanácsokkal tud szolgálni. A család kis egyház, aminek isteni küldetése a gyerekekre. A keresztény család tanúságot tehet az egymásért élő szeretetről. Minden keresztény felelős a családbarát ifjúság neveléséért. A sokgyerekes katolikus családnak kisugárzása van. A felelősséggel vállalt gyerek hozzájárul a család tartósságához. Aranyzáj Szent János szerint a család a Szentháromság életét éli. A szülők ránevelhetik a hitre gyerekeiket, saját példájukkal. Együtt olvassák a Bibliát, együtt mennek a templomba. Ma még az is előfordulhat, hogy a nagycsaládot csúfolhatják. Az apa több munkát vállal a sok gyerek miatt, amiért kevesebb időt tölt családjával, idegeiből, fáradtabb, ha hazamegy. És mi történik, ha a szülők bármennyire is szeretnék, akár-hogy is várják a babát, az csak nem érkezik. El kell gondolkozniuk, hogy Isten talán az örökbe-

fogadás küldetését szánta nekik. A Vatikán nem tartja összeegyeztethetőnek a házasság méltóságával a mesterséges megtermékenyítést.

Előfordulhat, hogy a házasság annyira megromlik, hogy még a keresztény felek sem tudnak már tovább együtt élni. Ilyenkor a Vatikán érvényteleníti a házasságot. Ez nem válás, hanem megvizsgálják, hogy a házasság szentsége egyáltalán létrejött-e. Előfordulhat, hogy valami akadályozta a házasság létrejöttét, pl. a testi impotencia, lelki éretlenség, nem volt megfelelő házassági szándék, az egyik fél eltitkolta egy lényeges tulajdonságát, mondjuk, hogy alkoholist, és így a jegyese más személyiségnek ismerte meg azt, akihez hozzáment, mint amilyen valójában. Ha mégis polgári válásra kerül a sor, a vétkes fél, nem járulhat szentáldozáshoz, nem nyerhet feloldozást. Ugyanakkor kötelessége gondoskodnia az elhagyott gyerekeiről. A válás-

ban vétkes fél, ha újránházasodik, csak akkor győzhet, áldozhat, ha testvérként él együtt új partnerével, azaz testi kapcsolat nincs köztük. Ezt József-házasságnak nevezi az egyház. Az elvált vétkes félnek és az újránházasodottnak is az egyház elfogadja a vezeklését, bűnbánatát. A katolikus egyháznak is fáj, hogy az elváltak szentség nélkül maradnak, de meg kell érteniük az elváltaknak, hogy az egyház nagy értéket véd a házasság felbonthatatlanságával. II. János Pál pápa egy enciklikájában kijelentette, hogy az elváltak is üdvözülhetnek, ha kitar-

tanak a vezeklésben.

Az ortodox gyakorlat megengedi a válást, ha az egyik fél gyógyíthatatlan, súlyos elmebeteg, vagy eltűnt és holtan nyilvánították, vagy megszűnt az élő kötelék a házastársak közt. A házasság szentsége mivolta XI. Piusz pápa szerint, a házastársak haláláig fennáll. Vagyis akkor is szentségnek számít a templomban kötött esküvő, ha a felek életközössége már megszűnt, talán már szét is költöztek. A válás pszichikailag megviseli a felnőtteket, de drámai hatással van az érintett gyerekekre. Mindenképpen törési pont az életében, amit nem tud kiheverni, egész életében hurcol magával. A nagyobb tragédia elkerülése miatt, a Vatikán, ahol lehet, a házasság érvénytelenítését gyakorolja, ha már szükséges megtenni ezt a lépést. Imádkozunk keresztény magyar családokért, testileg-lelkileg egészséges gyermekekért.

Papp Nóra

Újraevangelizáció

Az elvallástalanodás általános jelenség, a lelki éhséget mégis mutatja a szekták elterjedése, térnyerése. Majdhogynem természetessé vált már a deviancia. A népegyház kora, amikor a vallás átszötte az emberek mindennapjait, már a múlté. Mindezt a városiasodás is okolható. Önállósult a kultúra, politika, művészet, ezt hívjuk szekularizációnak. A városban, többféle világnézettel, többféle vallással szembesülhetünk, ez a pluralizáció jelensége. A városban az egyforma kultúrájuk, hátterük, egy környékre költöznek, ez a szegregáció. Manapság már falun ugyanolyan gond a munkanélküliség, a szegénység, mint a nagyvárosban. A falusi pap nem várhatja ölbetett kézzel a híveket, mert nem természetes már, hogy betérnek a templomba. A falusi fiatalnak is meg kell küzdenie a hitéért. Újraevangelizációra van szükség. Meg kell ismertetni az embereket a hittel, be kell vezetni a keresztény

életbe, elsajátítani az evangéliumi magatartást. Persze ehhez egy keresztény közösséghez kell csatlakozni, ahol igehirdetést hallgathat, ahol látja a többiek tanúságtételét, hitoktatáson vehet részt, szentségekhez járulhat.

Előterbe került a felnőttek katekézise. A II. Vatikáni zsinat szerint az is üdvözülhet, aki nem keresztény, de iparkodik helyesen, becsületesen élni. Akkor miért misszionál az egyház? Hogy mindenkihez elvigye az evangéliumot, az örömhírt, hogy Jézus megváltott, és ezzel értelmet adott az életünknek, és visszaszerezte számunkra az örök életet. Nemcsak a papok evangelizálhatnak, hanem minden hívő, aki a világban él, azzal, hogy helytáll az életében, példamutató keresztény életet él ott és olyan körülmények közt, ahová Isten helyezte. Az egyház a helye a Jézussal való egyesülésnek, és az eszköze is a liturgia és szentségek által. Az egyház nemcsak a klérusból, vagyis a papokból, szer-

zetesekből áll, hanem a hívekből is. A vallások szeretetközösségében ismerhető meg Jézus. A közösség így képes evangelizálni. Minden hívő, tehát az élő Istent adja a világnak. Minden hívő egyformán részesül Jézus papi, prófétai, királyi küldetésében, a papok pedig különleges módon részesülnek ebben. A pap a közösség egységének összetartója. Fel kell ismernie közösségében, hogy kinek van hivatása, és segítenie kell küldetésének beteljesítésében. A pap felelős a rábízottakért, az ateistákért is. Közölnie kell velük az evangéliumot. A pap segítsége a plébánián a káplán, és a hívek képviselőtestülete. A pap nem magányos ember, aki feleség és gyerekek nélkül él, hanem ő Istennel van kapcsolatban, gondoskodását pedig kiélheti a hívei felé. Az újraevangelizáció fontos segítsége a különféle mozgalmak. Ilyen volt a kommunizmusban megszüntetett híres KALOT és KALÁSZ, a Katolikus Agrárfújsági Legényegyletek Országos Társulata, és a Katolikus Lánykörök Szövetsége, vagy a Regnum Maria-

num, a papok és hittanárok önkéntes életközössége. Ilyen az 1967-ben, az USA-ból kiindult Katolikus Karizmatikus megújulás. A mozgalmak, a Szentlélek válasza az adott kor kihívásaira. A török hódoltság idejében, licenciátusok alakultak Magyarországon. Számuk hétszer annyi volt, mint a papoké. Járták a háború sújtotta vidékeket és prédikáltak. Mai mozgalom pl. a Schönstatt családmozgalom, Hit és Fény, Bárka családpasztorációja. Mária kongregáció, Taizé, Fokoláré, a mozgalom karizmatikus vezetője újraéli az evangéliumot. Fontos, hogy a vezető alapélményét a tagok is megtapasztalják. Az is előfordulhat, hogy a vezető szélsőségesé válik, türelmetlen, az új tagokat nem fogadja be, vagy éppen pontosan mindenre rá akarja erőszakolni az ő elképzelését, ekkor válik szektássá a közösség. Az egyház berkein belül maradó közösségnek, hitegységben kell maradnia a pápával. A plébániának szüksége van a csoportokra, hogy ne fásuljanak el, a csoportnak pedig szüksége van a plébániára, hogy ne vál-

jon szektássá. A civil társulások beleszólhatnak a társadalmi értékrend alakulásába, pl. Magzatvédő Társaság, Alfa Szövetség. Pályázatokon, pénzt nyerhetnek munkájukhoz. A plébániához kapcsolódó csoportok is evangelizálhatnak a világi életben. Ilyen csoport a ministránsok, a templomdíszítők, az oltárszolgálatozók, úgymint felolvasó, perselyező. Fontos, hogy a gyerekek megtalálják a koruk szerint nekik való feladatot, pl. énekszöveg vetítése a templomban, betlehemezés, farsang megrendezése. A plébániának és csoportjainak, dialógust kell folytatni más vallásokkal, ateistákkal, azokkal akik elhagyták az egyházat. A dialógus önmagában növeli az emberek közti szeretetet. Ez az evangelizáció első lépése.

Papp Nóra

Szegedi az új görög katolikus püspök

2008. június 30-án, a tizenkét apostol ünnepén Keresztes Szilárd püspök, Ján Babjak és Milan Šašik püspökökkel felszentelte Kocsis Péter Fülöpöt, a Hajdúdorogi Egyházmegye új főpásztorát. Magyarországon utoljára 33 évvel ezelőtt szenteltek görög katolikus püspököt, Hajdúdorogon. Az egyházmegye székhelyén pedig 1913 – az első püspök felszentelése – óta nem volt püspökszentelés.

Három lányunk után Péter fiunk a legifjabb, tizenkét unokánk meg egy dédunokánk van. Nálunk a család a legfontosabb. Emeléksem, Péter óvodás korában említette először, hogy pap akar lenni. Ez feledésbe merült, még a Radnóti-gimnázium végzőseként is az egyetem matematika-fizika szakára készült, és csak érettségi előtt jelentette be, hogy mégis inkább pap szeretne lenni. Örültem, mert így azzal foglalkozik, amit igazán szeret – hallottuk Kocsis Fülöp püspök Szegeden élő 84 éves édesanyjától, Kocsis Istvánné Margit nénitől, aki a Vedres-szak-középiskola nyugalmazott pedagógusa.

Nyolcvanhat esztendő férje, Pista bácsi a család krónikáját lapozva büszkélkedett: Péter minden választása szabad volt életében. Így lett a szegedi Batthyány utcai fiúból hitoktató, majd egy borsodi görög katolikus kisfalu parókusa. 1998-ban harmincöt évesen tett szerzetesi fogadalmat négy év belgiumi felkészülés után, és ekkor kapta a Fülöp nevet. Ettől kezdve Kísvárdától nem messze, a dámóci monostorban él szerzetestársával. A görög katolikus egyház elvonult szerzetesei ők, melynek egyetlen egyházmegyéje az egész ország területére kiterjed.

XVI. Benedek pápa püspöki felkérését hallva Fülöp sokáig gondolkodott, hogy elfogadja-e a kinevezést. Ebben a döntésében sem szoltunk bele. Büszkék vagyunk rá, bár legalább ugyanannyira

féltjük is őt. Óriási felelősséggel jár az egész ország majdnem háromszázezer görög katolikusát vezetni – tette hozzá az édesanya.

Fülöp testvér szigorú, szerzetesi napirend szerint él. A júniusi beiktatásáig elődje, Keresztes Szilárd maradt hivatalban. A „megválasztásáról” elmondta, hogy a római katolikusokéhoz hasonlóan zajlott. Az elődje hetvenöt évesen nyugdíjazását kérte, amit XVI. Benedek pápa elfogadott. A helyére három jelöltet terjesztettek elő, közülük választotta az egyházfő a dámóci

szerzetest. A negyvenöt éves püspök ezzel az elhatározásával előre láthatóan tehát harminc évre kötelezte el magát.

Három püspök szentelte fel a keleti liturgikus előírások szerint: Keresztes Szilárd, Milán Šašik munkácsi és Jan Babjak eperjesi görög katolikus püspök. Gyökeresen megváltozik az élete, mert a csendes kicsi bodrogközi faluból Nyíregyházára költözik a püspökségre.

„A feladatok ellátásában az eddigi apparátusra támaszkodom, mert zöldfülvagyok a szervezésben. Nem is menedzsernek készülök, hanem egy összetartó család pásztora, atyja szeretnék lenni. Fülöp testvérből Fülöp atya” – árulta el a magyar görög katolikusok szegedi származású új püspöke.

Egyházmegyéket alapítana

Egyik legfőbb feladatának Kocsis Fülöp azt tekinti, hogy folytatva elődje erőfeszítéseit, a földrajzilag jól elkülöníthető Miskolc környéki és dunántúli egyházközségekből két önálló egyházmegyét alapítson, élükre pedig a Szentsek önálló püspököket nevezzen ki. Ezáltal aktívabbá tenné az egyházmegye, illetve egyházmegyéket életét. Az, hogy az ezer szegedi és város környéki görög katolikus hívő a szervezeti átrendezés után továbbra is hozzá tartozna-e, még nem tudni.

Forrás: delmagyar.hu

A szív csodákra képes

Új székházat avatott az Ökumenikus Segélyszervezet Beregszászon

2008. május 23-án, pénteken az árvizek által kétszer is károsult és a segélyszervezet által megsegített csefalvai iskolába látogatott az Ökumenikus Segélyszervezet küldöttsége, ahol Dr. Lévai Anikó jószolgálati nagykövet és Lehel László igazgató sportszereket és felszereléseket ajándékozott a tanulóknak. Ezt követően, Beregszászon Dr. Lévai Anikó átadta a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet irodájának új épületét. Az ünnepélyes átadón jelen volt Csizmár Béla, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, Gajdos István, Beregszász polgármestere, Nagy Béla, a Kárpátaljai Református Egyház Diakóniai Osztályának vezetője és Sin József, a járási közigazgatás elnökhelyettese. A város és a járás ezen az alkalmon ünnepélyes keretek között, oklevéllel köszönte meg a segélyszervezet eddigi, egy évtizedes munkáját. Az ünnepség alkalmával a segélyszervezet jószolgálati nagykövetétől és igazgatójától vehették át oklevelüket és ajándékkönyvüket a szociális központ által szervezett háziasszonyképző-, a szociális munkás képző és az informatikai tanfolyam résztvevői.

A Magyar Ökumenikus Segélyszervezet nevét jól ismerik a kárpátaljaiak is. És nem csupán a médiából. Merthogy az 1998-as árvízi katasztrófa idején az első között siettek a bajbajutottak segítségére. Ezt tették az azt követő árvíz idején is. Már az első alkalommal látták, tudták: gyorsabban és hatékonyabban tudnak segíteni, ha itt alakítanak ki egy központot. Ezért is hozták létre a segélyszervezet beregszászi irodáját. Hogy erre valóban szükség volt, az a hamarosan megismétlődő árvíz idején bebizonyosodott: az Ökumenikus Segélyszervezet Gerevich János vezette beregszászi szervezete már a katasztrófa első perceiben a helyszínen volt, hogy segítséget vigyen a bajbajutottaknak.

A Beregszászon ma ADVANCE Kárpátaljai Tanácsadó és Fejlesztő Központ néven ismert szervezet azóta – úgy mond a békeidőben – igen sok fontos projektet végényelt le. Felvállalták többek között a szociálisan hátrányos helyzetben élők támogatását, felzárkóztatását, képzését, továbbképzését, emellett igen nagy hangsúlyt fektetnek a munkatársképzésre is. Teszik mindezt ma is nagy-nagy odaadással, a másokra való odafigyeléssel.

Hatalmas munka az, amit a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet, illetve az ADVANCE Kárpátaljai Tanácsadó és Fejlesztő Központ felvállalt. A programok lebonyolításához helyiségekre is szükség van. Ezért vásárolták meg Beregszászon azt a Hmelnickij úti épületet, amelynek felújítása után immáron korszerű, jól felszerelt oktatótermek várják a sorsukon változtatni szándékozókat, illetve azokat a leendő munkatársakat, akik itt készülhetnek fel az élet nagy kihívásaira. Az új iroda

avató ünnepségére május 23-án került sor, melyen részt vett Lehel László, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet igazgatója, illetve dr. Lévai Anikó, az Ökumenikus Segélyszervezet jószolgálati nagykövete is.

A vendégeket és résztvevőket Gerevich János, az Advance Kárpátaljai Tanácsadó és Fejlesztő Központ igazgatója üdvözölte, aki hangsúlyozta: ebben a most felújított 108 éves polgári lakásban továbbra is a polgárosodásért és a fejlődésért dolgoznak majd. Egyben ismertetve azokat a projekteket, amelyeken dolgoznak, hogy ki-

tűzött céljaikat elérjék. A szív csodákra képes, hangsúlyozta ünnepi köszöntőjében dr. Lévai Anikó, aki az egymás iránti figyelem, a szeretet, a segítőkészség, az összefogás fontosságára hívta fel a figyelmet. Ez megmaradásunk záloga. A szeretet, illetve a tudás fontosságát emelte ki beszédében Csizmár Béla, a Beregszászi Járási Tanács elnöke, aki nagyra értékelte az Advance eddigi munkáját, amelynek egyik és talán legfontosabb célja, hogy a legelesettebbek számára is megláttassa a kiutat, reményt és hitet tápláljon.

Nagyra értékelte az ADVANCE Kárpátaljai Tanácsadó és Fejlesztő Központ munkáját Gajdos István, Beregszász polgármestere is, aki oklevéllel mondott köszönetet Le-

hel Lászlónak és Gerevich Jánosnak, illetve az általuk vezetett szervezetek munkatársainak. Lehel László, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet igazgatója biztosította a beregszászi iroda munkatársait, hogy a továbbiakban is hatékony segítséget nyújtanak majd munkájukhoz.

Az avatási ünnepséget követően az Advance által szervezett számítógép-kezelői, házvezetőnői és szociális munkásokat képző tanfolyamokat sikeresen elvégzőknek átnyújtották az erről szóló okleveleket, majd a résztvevők a házvezetőnő-képző végzősei által gazdagon és mutatósan terített asztal mellett folytathatták a beszélgetést, immáron kötetlen keretek között.

Ez alkalommal Lehel Lászlót, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet igazgatóját kértük fel, értékelje a beregszászi iroda munkáját, illetve beszéljen a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet feladatvállalásairól.

Dr. Lévai Anikó jószolgálati nagykövet adja át az ajándékokat a tanulóknak

– Kezdeném a kérdés második felével. Célkitűzésünk kettős: humanitárius segítséget nyújtani katasztrofára idején elsősorban Magyarországon, a környező, s bizonyos esetekben a kelet-európai országokban. De segítettünk már Ázsiában is, vagy pl. a cunami sújtotta Sri Lankán. Emellett – úgymond békeidőben – a fejlesztési munkát támogatjuk. Ez azt jelenti, hogy hosszabb távra tervezünk. Mert amikor szociális munkásokat képezünk, ez azt jelenti, hogy rajtuk keresztül meg akarjuk sokszorozni a képességeket. A képzési központok mindenképpen a jövő építését szolgálják, hisz itt helyi munkatársakat tudunk bármikor „bevetni” katasztrófa idején, illetve általuk tudjuk elérni a legraszorultabb rétegeket azzal a céllal, hogy jövőképet mutassunk fel előttük, s hogy a jövő építésében segítsük őket. E célból Magyarországon is – részben az önkormányzatokkal karöltve – 18 szociális intézményt tar-

tunk fent és működtetünk, valamint 44 különböző szociális szolgáltatást végzünk.

Ami a kárpátaljai munkát illeti. Szerintem ez nagyon jó példa arra, hogy elindult ezen a vidéken is az igazi felkészülés az élet minden kihívására. Elindult valami, ami (sajnos) egy katasztrófával vette kezdetét. De már akkor láttuk: nem tudunk mindenütt idejében ott lenni, helyi szervezeteket kell kiépíteni, hogy valóban hatékony legyen a munkánk. Elképzelésünkhöz Gerevich Jánosban és munkatársaiban nagyszerű segítőkre találtunk, munkájuk eredményességét az itteniek is tapasztalhatják. Ők egy sajátosan kárpátaljai igények szerint szervezik munkájukat. Nagy öröm számunkra, hogy ennek a munkának fontosságát felismerték a helyi vezetők is, s a mai megnyitó ünnepségen is azt tapasztaltuk: mind a járás, mind a város vezetése támogatja a szervezet tevékenységét. A beregszászi

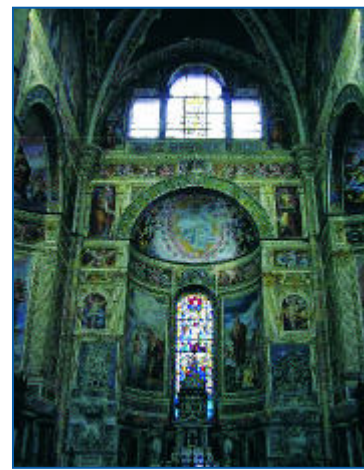
iroda mára szinte teljesen önállóan működik. Természetesen mi továbbra is támogatjuk tevékenységüket, igyekszünk azokat az európai uniós erőforrásokat ide csoportosítani, amelyek Ukrajna számára rendelkezésre állnak, s amelyek ennek a térségnek fejlődését szolgálják.

Az avatóünnepséget megelőzően a magyarországi vendégek – dr. Lévai Anikó, a segélyszervezet jószolgálati nagykövete, Lehel László igazgató és az Ökumenikus Segélyszervezet munkatársai Gerevich János, az Advance igazgatója kíséretében – a Csetfalvai Általános Iskolába látogattak, ahol sportfelszereléseket adtak át az intézmény diákjainak. A vendégeket Blánár László igazgató üdvözölte, aki röviden vázolta az iskolában folyó oktatási és fejlesztési munkákat. Majd a gyerekek szívhez szóló műsorral mondtak köszönetet a már nem első alkalommal nyújtott segítségért.

Kovács Erzsébet

Certosa di Pavia, a történelmi lombardiai Pavia városától 8 km-re fekszik, a világörökség része. Nem csak Olaszország, hanem Európa egyik legszebb kolostor-együttese. A karthauzi kolostort Gian Galeazzo Visconti alapította a 1396-ban. A kolostor templomra néző oldala hercegi palota volt, ehhez csatlakozik a nagy kolostorkert, csodálatos loggia füzérekkel kapcsolatos barátságokkal. A kerengő és a templom közé még egy udvar csatlakozik, szépséges kerengővel, szökőkúttal. Az innen nyújtott látvány felejthetetlen a templommal és kupolával. A 80 méter hosszú, téglalap alakú, a főbejáratból nyíló teret a hatalmas templom főhomlokzata zárja le, amelyet Giovanni Antonio Amadeo tervezett a XV. század végén.

A márvánnyal burkolt homlokzat a lombard rene-

szánsz legszebb emléke. Az új stílus teljes formakincsét megtaláljuk rajta, de a klasszikus szabályoknak ellentmondó, középkorias zsúfoltsággal. A márványburkolat rendkívül gazdag dekoratív elemei tipikus reneszánsz jelleggel bírnak. Gyönyörűek a nagyméretű ablakokat kettéosztó, finoman faragott oszlopok, a szobrok sokasága, az ó- és újtestamentumi jelenetek domborművei, a sok angyalfő és más díszítések. A díszítmények, illetve a színes márvány-berakások sokaságának bősége teljesen elrejtje a középkori szerkezetet. A templom, hatalmas méreteiben, 77 m hosszú és 54 m széles, belseje

megőrizte a gótika formáit. A háromhajós templom és 14 kápolnája színes díszítéseivel csodálatos hatást kelt. Rengeteg műkincse közül kiemelkedik Perugino oltárképe, és a kolostoralapító Galeazzo Visconti síremléke. A kolostor melletti boltban a barátok által készített nagyszerű gyógyfűvek sokasága kapható, számos betegség ellen. Ha teheti, feltétlenül látogassa meg a Certosa di Paviát!

Bólcsházy Sándor

Megrendelés és előfizetés

Legújabb és régebbi számaink megvásárolhatók, vagy telefonon megrendelhetők postai utánvétellel a kiadótól:
Veritas Invest Zrt. 1142 Budapest, Erzsébet királyné útja 86. Tel: 383-0984 (A régebbi lapok ára: 345.- Forint + postaköltség.)
Interneten is fogadunk megrendeléseket: www.szentkereszt.hu Email: szentkereszt@veritas.hu

Előfizetési megrendelő

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt című Magazint ..... példányban.

Előfizetési díj: ☐ 1/2 évre 1350 Ft (3 lapszám)
☐ 1 évre 2700 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve: .....

Cím: .....

Kézbesítési cím: .....

(csak akkor töltsd ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

Veritas Invest Zrt.
1142 Budapest
Erzsébet királyné útja 86.

Felhívás

Az elesett, önhibájukon kívül elszegényedett emberek ritkán kérnek segítséget. Inkább éheznek, nélkülöznek, gyógyszerek nélkül lábadoznak, semhogy valaki terhére legyenek. Rajtuk – és főként a szegény, rossz anyagi körülmények között nevelkedő – kíván segíteni, élelmiszer- és gyógyszersegélyekkel a

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
SEGÍTSE ÖN IS A MUNKÁNKAT!

Támogassa adója 1 %-val kiemelten
közhasznú alapítványunkat!

VERITAS AZ ELESETTEKÉRT ALAPÍTVÁNY
OTP Bank 11714006-20385251

Adószám: 18161980-1-42

Támogatóink, a támogatás mértékének megfelelő terjedelemben, hirdetésüket is elhelyezhetik a Szent Kereszt Magazinban.

Kecskeméti küldöttség járt Wadowicében

Porta Egyesület a pápa szülővárosában

A kecskeméti Porta Egyesület Katolikus Munkacsoportjának háromtagú küldöttsége (Csontos Tamás, a Wojtyła Barátság Központ külügyi

Emc. Stanislaw Dziwisz bíboros, a krakkói érsek a Portának dedikálta könyvét

munkatársa, Irena Lesnikowska, a lengyel–magyar testvéri kapcsolatokért felelős aktivista, és Farkas P. József, az egyesület alapítója) vett részt Wadowicében azon az ünnepségen, amit Karol Wojtyła – vagy ahogy a világ ismeri: II. János Pál pápa – születésének 88. évfordulójára rendeztek. A csoport kettős céllal tett eleget Ewa Filipiak polgármester asszony meghívásának. Különböző fórumokon bemutaták a kecskeméti Wojtyła Barátság Központot és annak misszióját, valamint zarándokútra vitték ifj. Kő Ferenc II. János Pált ábrázoló festményét. Az intézmény hivatalos pápa képét a krakkói érsek segédpüspöke, Jan Szkodon a központi ünnepi szentmisén, több mint négyezres tömeg előtt szentelte fel. A delegáció vezetője, Farkas P. József a 220 fűvőzenekart felvonultató zenei fesztiválon adta át a wadowiceieknek városunk üdvözlétét, egyházi közösségekben, civil szervezeti fórumokon számolt be a kecskeméti szociális központ és emlékműzeum terveiről, a csendes szegények felkutatásáról, segítségéről és ellátásáról, valamint a je-

A delegáció tagjai. Balról a második Ewa Filipiak, Wadowice polgármester asszonya

kezdeményezés szellemiségét minden tárgyalófél méltónak találta Karol Wojtyła nevéhez. Elismerésüket és pártfogásukat többen konkrét felajánlásokkal is kifejezték. A polgármester asszony személyes adományként készítteti el a központ főbejárati ajtaját. A wadowicei Karol Wojtyła Emlékmúzeum a kecskeméti bemutató berendezéséhez, kiállítási anyagának gazdagításához ajánlott fel segítséget. Több civil szervezet és helyi cég képviselője tett ígéretet anyagi segítségre, nemcsak a szükséges felújítási munkákat illetően, hanem a folyamatos működtetést is segítve. A wadowiceiek egy facsemetével küldték el üdvözlüket Kecskemétre. A pápa kertjéből származó tölgyet a Katona József parkban ültette el a napokban a kecskeméti közösség.

Kecskeméti Porta

lenleg folyó felújítás fontosabb állomásairól. A küldöttség Bozsaky Katalinnal, a Magyar Köztársaság krakkói főkonzuljával közösen látogatást tett a pápai örökséget ápoló Stanislaw Dziwisznél, aki 40 évig állt Karol Wojtyła közvetlen titkári szolgálatában. A baráti hangulatú találkozón átadták a bíborosnak a kecskeméti intézmény alapító dokumentumait, valamint a fejlesztésére vonatkozó elképzeléseket. A bíboros ígéretet tett arra, hogy személyes befolyásával segíti a tervek sikerét, és a tervezett magyarországi utazása során ellátogat Kecskemétre, eleget téve dr. Bábel Balázs kalocsa–kecskeméti érsek meghívásának is. A kecskeméti

A MATER SALVATORIS LEKIGYAKORLATOS HÁZ LEKIGYAKORLATAI 2008-BAN

2008. június 6-8. (péntek vacsorától – vasárnap ebédig) Gyógyulás az Oltáriszentség erejéből! Lelkigyakorlat az Eucharisziáról. – vezeti: Gáspár István atya

2008. július 16-20. (szerda vacsorától – vasárnap reggelig) Személyesen vezetett Szt. Ignáci lelkigyakorlat fiataloknak – vezeti: Nemes Ödön atya Jelentkezés: Nemes Ödön S.J.-nél (1026 Budapest, Sodrás utca 15. e-mail: edmnemes@t-online.hu)

2008. július 21–25-ig (hétfőtől ebédől – péntek ebédig) Beóthy Tamás SJ atya lelkigyakorlata papok számára

2008. augusztus 4-8. (hétfőtől vacsorától – péntek reggelig) „Izlejétek és lássátok.” Lelkigyakorlat minden korosztály számára – vezeti: Szt. Ferenc Kisnővérei

2008. augusztus 25–27. (hétfő vacsorától – szerda ebédig) „Bibliával az oltár körül” Sekrestyések, oltárdíszítők lelkigyakorlata – vezeti: Juhász Imre atya

Mater Salvatoris Lelkigyakorlatosház és Konferenciaközpont

2100 Gödöllő-Máriabesnyő Kapucinusok tere 3.
Tel.: +36 28 420 176, Fax: +36 28 510 742
www.matersalvatoris.hu matersal@invitel.hu

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Mogyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnapi partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564